

Vládní návrh

ZÁKON

ze dne ... 2023,

kterým se mění některé zákony v souvislosti s rozvojem finančního trhu a s podporou zajištění na stáří

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Změna zákona o daních z příjmů

Čl. I

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění zákona č. 35/1993 Sb., zákona č. 96/1993 Sb., zákona č. 157/1993 Sb., zákona č. 196/1993 Sb., zákona č. 323/1993 Sb., zákona č. 42/1994 Sb., zákona č. 85/1994 Sb., zákona č. 114/1994 Sb., zákona č. 259/1994 Sb., zákona č. 32/1995 Sb., zákona č. 87/1995 Sb., zákona č. 118/1995 Sb., zákona č. 149/1995 Sb., zákona č. 248/1995 Sb., zákona č. 316/1996 Sb., zákona č. 18/1997 Sb., zákona č. 151/1997 Sb., zákona č. 209/1997 Sb., zákona č. 210/1997 Sb., zákona č. 227/1997 Sb., zákona č. 111/1998 Sb., zákona č. 149/1998 Sb., zákona č. 168/1998 Sb., zákona č. 333/1998 Sb., zákona č. 63/1999 Sb., zákona č. 129/1999 Sb., zákona č. 144/1999 Sb., zákona č. 170/1999 Sb., zákona č. 225/1999 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 3/2000 Sb., zákona č. 17/2000 Sb., zákona č. 27/2000 Sb., zákona č. 72/2000 Sb., zákona č. 100/2000 Sb., zákona č. 103/2000 Sb., zákona č. 121/2000 Sb., zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 241/2000 Sb., zákona č. 340/2000 Sb., zákona č. 492/2000 Sb., zákona č. 117/2001 Sb., zákona č. 120/2001 Sb., zákona č. 239/2001 Sb., zákona č. 453/2001 Sb., zákona č. 483/2001 Sb., zákona č. 50/2002 Sb., zákona č. 128/2002 Sb., zákona č. 198/2002 Sb., zákona č. 210/2002 Sb., zákona č. 260/2002 Sb., zákona č. 308/2002 Sb., zákona č. 575/2002 Sb., zákona č. 162/2003 Sb., zákona č. 362/2003 Sb., zákona č. 438/2003 Sb., zákona č. 19/2004 Sb., zákona č. 47/2004 Sb., zákona č. 49/2004 Sb., zákona č. 257/2004 Sb., zákona č. 280/2004 Sb., zákona č. 359/2004 Sb., zákona č. 360/2004 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 562/2004 Sb., zákona č. 628/2004 Sb., zákona č. 669/2004 Sb., zákona č. 676/2004 Sb., zákona č. 179/2005 Sb., zákona č. 217/2005 Sb., zákona č. 342/2005 Sb., zákona č. 357/2005 Sb., zákona č. 441/2005 Sb., zákona č. 530/2005 Sb., zákona č. 545/2005 Sb., zákona č. 552/2005 Sb., zákona č. 56/2006 Sb., zákona č. 57/2006 Sb., zákona č. 109/2006 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 179/2006 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 203/2006 Sb., zákona č. 223/2006 Sb., zákona č. 245/2006 Sb., zákona č. 264/2006 Sb., zákona č. 29/2007 Sb., zákona č. 67/2007 Sb., zákona č. 159/2007 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 362/2007 Sb., zákona č. 126/2008 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 482/2008 Sb., zákona č. 2/2009 Sb., zákona č. 87/2009 Sb., zákona č. 216/2009 Sb., zákona č. 221/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 289/2009 Sb., zákona č. 303/2009 Sb., zákona č. 304/2009 Sb., zákona č. 326/2009 Sb., zákona č. 362/2009 Sb., zákona č. 199/2010 Sb., zákona č. 346/2010 Sb., zákona č. 348/2010 Sb., zákona č. 73/2011 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 119/2011 Sb., zákona č. 188/2011 Sb., zákona č. 329/2011 Sb., zákona č. 353/2011 Sb., zákona č. 355/2011 Sb., zákona č. 370/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 420/2011 Sb., zákona č. 428/2011 Sb., zákona č. 458/2011 Sb., zákona č. 466/2011 Sb., zákona č. 470/2011 Sb.,

zákona č. 192/2012 Sb., zákona č. 399/2012 Sb., zákona č. 401/2012 Sb., zákona č. 403/2012 Sb., zákona č. 428/2012 Sb., zákona č. 500/2012 Sb., zákona č. 503/2012 Sb., zákona č. 44/2013 Sb., zákona č. 80/2013 Sb., zákona č. 105/2013 Sb., zákona č. 160/2013 Sb., zákona č. 215/2013 Sb., zákona č. 241/2013 Sb., zákonného opatření Senátu č. 344/2013 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 162/2014 Sb., zákona č. 247/2014 Sb., zákona č. 267/2014 Sb., zákona č. 332/2014 Sb., zákona č. 84/2015 Sb., zákona č. 127/2015 Sb., zákona č. 221/2015 Sb., zákona č. 375/2015 Sb., zákona č. 377/2015 Sb., zákona č. 47/2016 Sb., zákona č. 105/2016 Sb., zákona č. 113/2016 Sb., zákona č. 125/2016 Sb., zákona č. 148/2016 Sb., zákona č. 188/2016 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 271/2016 Sb., zákona č. 321/2016 Sb., zákona č. 454/2016 Sb., zákona č. 170/2017 Sb., zákona č. 200/2017 Sb., zákona č. 225/2017 Sb., zákona č. 246/2017 Sb., zákona č. 254/2017 Sb., zákona č. 293/2017 Sb., zákona č. 92/2018 Sb., zákona č. 174/2018 Sb., zákona č. 306/2018 Sb., zákona č. 32/2019 Sb., zákona č. 80/2019 Sb., zákona č. 125/2019 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 303/2019 Sb., zákona č. 364/2019 Sb., zákona č. 299/2020 Sb., zákona č. 343/2020 Sb., zákona č. 386/2020 Sb., zákona č. 450/2020 Sb., zákona č. 540/2020 Sb., zákona č. 543/2020 Sb., zákona č. 588/2020 Sb., zákona č. 609/2020 Sb., zákona č. 39/2021 Sb., zákona č. 251/2021 Sb., zákona č. 284/2021 Sb., zákona č. 285/2021 Sb., zákona č. 286/2021 Sb., zákona č. 297/2021 Sb., zákona č. 324/2021 Sb., zákona č. 329/2021 Sb., zákona č. 353/2021 Sb., zákona č. 142/2022 Sb., zákona č. 244/2022 Sb., zákona č. 366/2022 Sb., zákona č. 432/2022 Sb., zákona č. 458/2022 Sb. a zákona č. .../2023 Sb., se mění takto:

1. V § 4 odst. 1 písmeno l) zní:

„l) příjem v podobě

1. pozůstalostní penze, u které je vymezeno období pobírání nejméně 10 let nebo která je vyplácena doživotně, nebo jiné penze jako dávek vyplácených z penzijního připojištění se státním příspěvkem podle zákona upravujícího penzijní připojištění se státním příspěvkem,
2. starobní penze, u které je vymezeno období pobírání nejméně 10 let nebo která je vyplácena doživotně, invalidní penze nebo jednorázového pojistného pro penzi jako dávek vyplácených z doplňkového penzijního spoření podle zákona upravujícího doplňkové penzijní spoření,
3. plnění z penzijního pojištění s výjimkou jednorázového plnění, odbytného, odkupného nebo penze, u které je vymezeno období pobírání kratší než 10 let a která není invalidní penzí,
4. pojistného plnění z pojištění osob s výjimkou jednorázového plnění a důchodu, u kterého je vymezeno období pobírání kratší než 10 let, vyplácených z pojištění pro případ dožití, z pojištění pro případ dožití se stanoveného věku nebo dřívější smrti nebo z pojištění důchodu,“.

2. V § 4 odst. 1 se za písmeno zl) vkládá nové písmeno zm), které zní:

„zm) příjem z úplatného odepsání majetku z dlouhodobého investičního produktu poskytnutý ve prospěch tohoto produktu, ledaže se jedná o odepsání za protiplnění, jehož obvyklá cena je podstatně nižší než obvyklá cena odepisovaného majetku,“.

Dosavadní písmeno zm) se označuje jako písmeno zn).

3. V § 6 odst. 9 písmeno p) zní:

„p) příjem v podobě příspěvku uhrazeného zaměstnavatelem na daňově podporované produkty spoření na stáří jeho zaměstnance do úhrnné výše 50 000 Kč ročně,“.

4. V § 6 se odstavec 14 zrušuje.

CELEX: 32016L1164

5. V § 8 odst. 1 písmena e) a f) znějí:

„e) plnění z penzijního připojištění se státním příspěvkem podle zákona upravujícího penzijní připojištění se státním příspěvkem, z doplňkového penzijního spoření podle zákona upravujícího doplňkové penzijní spoření a z penzijního pojištění,

f) plnění z pojištění pro případ dožití, z pojištění pro případ dožití se stanoveného věku nebo dřívější smrti a z pojištění důchodu a plnění z jiného pojištění osob, které není pojistným plněním,“.

6. V § 8 odstavec 6 zní:

„(6) Plnění z penzijního připojištění se státním příspěvkem podle zákona upravujícího penzijní připojištění se státním příspěvkem, z doplňkového penzijního spoření podle zákona upravujícího doplňkové penzijní spoření a z penzijního pojištění jsou základem daně po snížení o zaplacené příspěvky a státní příspěvky hrazené Českou republikou, pokud tyto státní příspěvky nebyly vráceny; v případě těchto plnění ve formě penze se zaplacené příspěvky a státní příspěvky rozloží na vymezené období pobírání penze. Plnění z pojištění pro případ dožití, z pojištění pro případ dožití se stanoveného věku nebo dřívější smrti a z pojištění důchodu a plnění z jiného pojištění osob, které není pojistným plněním, jsou základem daně po snížení o zaplacené pojistné; v případě těchto plnění ve formě důchodu se zaplacené pojistné rozloží na vymezené období pobírání důchodu.“.

7. V § 8 se odstavec 7 zrušuje.

Dosavadní odstavce 8 a 9 se označují jako odstavce 7 a 8.

8. V § 8 odst. 8 větě poslední se slova „odstavců 6 a 7“ nahrazují slovy „odstavce 6“.

9. V § 15 odstavce 5 a 6 znějí:

„(5) Od základu daně lze odečíst příspěvky v celkovém úhrnu nejvýše 48 000 Kč zaplacené poplatníkem ve zdaňovacím období na jeho daňově podporované produkty spoření na stáří. Příspěvkem na produkt spoření na stáří se rozumí také pojistné na soukromé životní pojištění a majetek připsaný ve prospěch dlouhodobého investičního produktu.

(6) V případě příspěvků na penzijní připojištění se státním příspěvkem podle zákona upravujícího penzijní připojištění se státním příspěvkem a na doplňkové penzijní spoření podle zákona upravujícího doplňkové penzijní spoření lze odečíst od základu daně podle odstavce 5 pouze část měsíčního příspěvku, která převyšuje částku, od které náleží nejvyšší státní příspěvek podle zákona upravujícího penzijní připojištění se státním příspěvkem nebo zákona

upravujícího doplňkové penzijní spoření. V případě zaplacení jednorázového pojistného na soukromé životní pojištění se pro účely odstavce 5 za příspěvek zaplacený ve zdaňovacím období trvání pojištění považuje poměrná část jednorázového pojistného připadající na toto zdaňovací období určená s přesností na dny.“.

10. Za § 15 se vkládají nové § 15a a 15b, které včetně nadpisů znějí:

„§ 15a

Produkt spoření na stáří

(1) Produktem spoření na stáří se pro účely daní z příjmů rozumí

- a) penzijní připojištění se státním příspěvkem podle zákona upravujícího penzijní připojištění se státním příspěvkem,
- b) doplňkové penzijní spoření podle zákona upravujícího doplňkové penzijní spoření,
- c) penzijní pojištění u instituce penzijního pojištění,
- d) soukromé životní pojištění,
- e) dlouhodobý investiční produkt.

(2) Institucí penzijního pojištění se pro účely daní z příjmů rozumí poskytovatel finančních služeb oprávněný k provozování penzijního pojištění, který je

- a) provozován na principu fondového hospodaření,
- b) zřízen pro účely poskytování důchodových dávek mimo povinný důchodový systém¹³⁶⁾ na základě smlouvy nebo na základě jinak sjednané účasti na penzijním pojištění a vykonává činnost z toho vyplývající a
- c) povoleno a provozuje penzijní pojištění v členském státě Evropské unie nebo státě tvořícím Evropský hospodářský prostor a podléhá dohledu příslušného orgánu v tomto státě.

(3) Soukromým životním pojištěním se pro účely daní z příjmů rozumí pojištění pro případ dožití, pojištění pro případ dožití se stanoveného věku nebo dřívější smrti a pojištění důchodu, na který vznikne nárok nejdříve v kalendářním roce, ve kterém poplatník dosáhne 60 let věku, sjednaná s pojišťovnou, která je oprávněna k provozování pojišťovací činnosti na území členského státu Evropské unie nebo státu tvořícího Evropský hospodářský prostor, ve kterých pojistná částka pro případ dožití, pokud je sjednána, činí nejméně

- a) 40 000 Kč, pokud pojistná doba činí nejméně 10 a nejvýše 20 let, nebo
- b) 70 000 Kč, pokud pojistná doba činí více než 20 let.

(4) Za pojistnou částku pro případ dožití u pojištění důchodu se pro účely daní z příjmů považuje částka odpovídající jednorázovému plnění při dožití.

(5) Dlouhodobým investičním produktem se pro účely daní z příjmů rozumí dlouhodobý investiční produkt podle zákona upravujícího podnikání na kapitálovém trhu a obdobný produkt poskytovaný zahraniční osobou oprávněnou poskytovat takový produkt v členském státě Evropské unie nebo státě tvořícím Evropský hospodářský prostor.

§ 15b

Daňová podpora produktu spoření na stáří

(1) Produkt spoření na stáří je daňově podporovaný, pokud je sjednáno nebo jinak určeno, že výplata peněžních prostředků nebo plnění z tohoto produktu nebo odepsání majetku z dlouhodobého investičního produktu jsou ve prospěch

a) poplatníka, který produkt sjednal, a to pouze

1. po 120 kalendářních měsících od vzniku produktu, nejdříve však v kalendářním roce, ve kterém poplatník dosáhne 60 let věku, a v případě plnění z doplňkového penzijního spoření, na které podle zákona upravujícího doplňkové penzijní spoření vzniká nárok dosažením věku o 5 let nižšího, než je jeho důchodový věk podle zákona upravujícího důchodové pojištění, nejdříve v okamžiku dosažení věku o 5 let nižšího, než je jeho důchodový věk podle zákona upravujícího důchodové pojištění,
2. při jeho invaliditě třetího stupně, nebo
3. v souvislosti se zánikem produktu spoření na stáří, nebo

b) jiného poplatníka, a to pouze v případě

1. smrti poplatníka, který produkt sjednal,
2. úplaty poskytovateli tohoto produktu za jeho vedení nebo služby s ním související,
3. odepsání majetku z dlouhodobého investičního produktu za protiplnění poskytnuté ve prospěch tohoto produktu, ledaže se jedná o odepsání za protiplnění, jehož obvyklá cena je podstatně nižší než obvyklá cena odepisovaného majetku, nebo
4. plnění povinnosti stanovené jiným právním předpisem.

(2) Pro účely osvobození příjmu zaměstnance v podobě příspěvku uhrazeného zaměstnavatelem na zaměstnancův produkt spoření na stáří není tento produkt daňově podporovaný tehdy, je-li sjednáno nebo jinak určeno, že v případě smrti zaměstnance jsou výplata peněžních prostředků nebo plnění z tohoto produktu nebo odepsání majetku z dlouhodobého investičního produktu ve prospěch tohoto zaměstnavatele.

(3) Zaměstnanec oznámí svému zaměstnavateli, že jeho produkt spoření na stáří přestal být daňově podporovaný nebo že došlo ke skutečnosti, která má za následek navrácení daňové podpory produktu spoření na stáří, do konce kalendářního měsíce, ve kterém k tomu došlo.

(4) K navrácení daňové podpory produktu spoření na stáří dochází, pokud před uplynutím 120 kalendářních měsíců od jeho vzniku nebo před kalendářním rokem, ve kterém poplatník dosáhne 60 let věku,

a) došlo k výplatě peněžních prostředků nebo plnění z tohoto produktu nebo k odepsání majetku z dlouhodobého investičního produktu ve prospěch poplatníka, který produkt sjednal, nejedná-li se o

1. výplatu, plnění nebo odepsání při poplatníkově invaliditě třetího stupně,
2. výplatu, plnění nebo odepsání z důvodu zániku poskytovatele tohoto produktu nebo odnětí povolení k poskytování tohoto produktu poskytovateli, pokud jsou obdržené naspořené peněžní prostředky a majetek do 1 měsíce od jejich přijetí vloženy na poplatníkův daňově podporovaný produkt spoření na stáří stejného druhu nebo v případě penzijního připojištění se státním příspěvkem podle zákona upravujícího penzijní připojištění se státním příspěvkem na jeho daňově podporované doplňkové

penzijní spoření podle zákona upravujícího doplňkové penzijní spoření, nebo

3. plnění z doplňkového penzijního spoření podle zákona upravujícího doplňkové penzijní spoření, na které vznikl nárok dosažením věku o 5 let nižšího, než je poplatníkův důchodový věk podle zákona upravujícího důchodové pojištění,
- b) došlo k výplatě peněžních prostředků nebo plnění z tohoto produktu nebo k odepsání majetku z dlouhodobého investičního produktu poplatníka ve prospěch jiného poplatníka, než který produkt sjednal, nejedná-li se o
1. výplatu, plnění nebo odepsání po smrti poplatníka, který produkt sjednal,
  2. úplatu poskytovateli tohoto produktu za jeho vedení nebo služby s ním související, nebo
  3. odepsání majetku z dlouhodobého investičního produktu za protiplnění poskytnuté ve prospěch tohoto produktu, ledaže se jedná o odepsání za protiplnění, jehož obvyklá cena je podstatně nižší než obvyklá cena odepisovaného majetku,
- c) tento produkt zanikne, aniž by došlo k výplatě peněžních prostředků nebo plnění z něho nebo k odepsání majetku z dlouhodobého investičního produktu poplatníka, nejedná-li se o zánik produktu
1. z důvodu smrti poplatníka,
  2. z důvodu zániku poskytovatele tohoto produktu nebo odnětí povolení k poskytování tohoto produktu poskytovateli, nebo
  3. se současným odepsáním všech naspořených peněžních prostředků a majetku na poplatníkův daňově podporovaný produkt spoření na stáří stejného druhu nebo v případě penzijního připojištění se státním příspěvkem podle zákona upravujícího penzijní připojištění se státním příspěvkem na jeho daňově podporované doplňkové penzijní spoření podle zákona upravujícího doplňkové penzijní spoření, nebo
- d) došlo k vyplacení výnosů z majetku v rámci dlouhodobého investičního produktu mimo tento produkt.

(5) Navrácením daňové podpory produktu spoření na stáří se rozumí

- a) vznik příjmu podle § 10 ve výši úhrnu příspěvků poplatníka, které byly odečteny od základu daně za bezprostředně předcházejících 10 zdaňovacích období, zaplacených na tento produkt nebo na produkt spoření na stáří stejného druhu, ze kterého byly všechny naspořené peněžní prostředky a majetek převedeny na tento produkt,
- b) v případě dlouhodobého investičního produktu vznik příjmu podle § 10 ve výši úhrnu příjmů, které byly v bezprostředně předcházejících 10 zdaňovacích obdobích osvobozeny od daně, z odepsání majetku z tohoto produktu nebo z produktu spoření na stáří stejného druhu, ze kterého byly všechny naspořené peněžní prostředky a majetek převedeny na tento produkt, snížených o výdaje, o které by byly tyto příjmy sníženy pro zjištění základu daně v těchto zdaňovacích obdobích, kdyby nebyly osvobozeny od daně; do úhrnu se nezahrnují příjmy, které by byly ve zdaňovacím období, ve kterém vznikly, osvobozeny od daně i v případě, že by se nejednalo o odepsání majetku z dlouhodobého investičního produktu, který je daňově podporovaným produktem na stáří, a
- c) vznik příjmu podle § 6 ve výši úhrnu příspěvků hrazených zaměstnavatelem na tento produkt nebo na produkt spoření na stáří stejného druhu, ze kterého byly všechny naspořené peněžní prostředky a majetek převedeny na tento produkt, které byly ve zdaňovacím období, ve kterém nastala skutečnost, která má za následek navrácení daňové podpory produktu spoření na stáří, a v bezprostředně předcházejících 10 zdaňovacích obdobích osvobozeny od daně;

tento příjem se nepovažuje za vyplácený plátcem daně z příjmů ze závislé činnosti.

(6) Pokud nastane skutečnost, která má za následek navrácení daňové podpory produktu spoření na stáří,

a) přestane být tento produkt daňově podporován od

1. zdaňovacího období, ve kterém došlo k této skutečnosti, pro účely odečtení nezdanitelných částí základu daně a pro účely osvobození příjmů z odepsání majetku z dlouhodobého investičního produktu a
2. kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, ve kterém došlo k této skutečnosti, pro účely osvobození příjmu zaměstnance v podobě příspěvku uhrazeného zaměstnavatelem na jeho daňově podporovaný produkt spoření na stáří a

b) plnění z tohoto produktu se nesnižuje o příspěvky hrazené zaměstnavatelem na tento produkt pro účely určení základu daně s výjimkou

1. příspěvků, v jejichž výši vznikl příjem podle odstavce 5 písm. c),
2. příspěvků neosvobozených od daně z příjmů fyzických osob,
3. příspěvků hrazených zaměstnavatelem před 1. lednem 2000 na penzijní připojištění se státním příspěvkem podle zákona upravujícího penzijní připojištění se státním příspěvkem a
4. příspěvků hrazených zaměstnavatelem před 1. lednem 2001 na soukromé životní pojištění.“.

CELEX: 32016L1164

11. V § 35ba odst. 1 písm. b) se slova „příspěvkem^{9a)}, státní příspěvky na doplňkové penzijní spoření“ nahrazují slovy „příspěvkem podle zákona upravujícího penzijní připojištění se státním příspěvkem, státní příspěvky na doplňkové penzijní spoření podle zákona upravujícího doplňkové penzijní spoření“, slova „a stipendium poskytované studujícím soustavně se připravujícím na budoucí povolání a“ se nahrazují slovy „, stipendium poskytované studujícím soustavně se připravujícím na budoucí povolání,“ a za text „§ 4“ se vkládají slova „, a příjem, který vznikl jako důsledek porušení podmínek osvobození příjmu nebo uplatnění nezdanitelné části základu daně “.

Poznámka pod čarou č. 9a se zrušuje.

12. V § 36 odst. 2 písmeno k) zní:

„k) z plnění z penzijního připojištění se státním příspěvkem podle zákona upravujícího penzijní připojištění se státním příspěvkem, doplňkového penzijního spoření podle zákona upravujícího doplňkové penzijní spoření, penzijního pojištění, pojištění pro případ dožití, pojištění pro případ dožití se stanoveného věku nebo dřívější smrti a pojištění důchodu a z plnění z jiného pojištění osob, které není pojistným plněním,“.

13. V § 36 odst. 2 se písmeno o) zrušuje.

Dosavadní písmena p) a r) se označují jako písmena o) a p).

14. V § 38g odstavec 5 zní:

„(5) Daňové přiznání je povinen podat poplatník, kterému v rámci navracení daňové podpory produktu spoření na stáří vznikl příjem podle § 6.“

15. V § 38k odst. 5 písmeno f) zní:

„f) v jaké výši odečítá od základu daně příspěvky zaplacené na svůj daňově podporovaný produkt spoření na stáří,“.

16. V § 38k odst. 5 se písmeno g) zrušuje.

Dosavadní písmena h) až k) se označují jako písmena g) až j).

17. V § 38l odst. 1 se za písmeno i) vkládá nové písmeno j), které zní:

„j) smlouvou o dlouhodobém investičním produktu a každoročně potvrzením osoby, která tento produkt poskytuje, o majetku připsaném poplatníkem ve prospěch tohoto produktu v uplynulém zdaňovacím období,“.

Dosavadní písmena j) a k) se označují jako písmena k) a l).

18. V § 38l odst. 1 písm. l) se slova „rozhodnutím Úřadu práce České republiky,“ zrušují.

19. V poznámce pod čarou č. 136 se slova „ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 988/2009“ nahrazují slovy „v platném znění“.

Čl. II

Přechodná ustanovení

1. Pro daňové povinnosti u daní z příjmů za zdaňovací období započatá přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, jakož i pro práva a povinnosti s nimi související se použije zákon č. 586/1992 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.
2. Na vyplacení prostředků účastníka důchodového spoření při ukončení důchodového spoření podle zákona č. 376/2015 Sb., o ukončení důchodového spoření, ve znění zákona č. 183/2017 Sb., se použije § 4 odst. 1 písm. l) bod 3 zákona č. 586/1992 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.
3. Na penzijní připojištění se státním příspěvkem podle zákona č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění se státním příspěvkem a o změnách některých zákonů souvisejících s jeho zavedením, ve znění pozdějších předpisů, doplňkové penzijní spoření podle zákona č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření, ve znění pozdějších předpisů, penzijní pojištění a soukromé životní pojištění vzniklá přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se
  - a) použijí § 6 odst. 9 písm. p), § 6 odst. 14, § 8 odst. 1 písm. e) a f), § 8 odst. 6, 7 a 9, § 15 odst. 5 a 6 s výjimkou maximálních částek, které lze odečíst od základu daně, § 36 odst. 2 písm. k) a o) a § 38k odst. 5 písm. f) a g) zákona č. 586/1992 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, a

- b) nepoužijí § 8 odst. 8, § 15a a 15b zákona č. 586/1992 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.
4. Na příspěvky zaměstnavatele na soukromé životní pojištění zaplacené před 1. lednem 2015 se
- a) použijí § 6 odst. 9 písm. p), § 8 odst. 7 a § 15 odst. 6 zákona č. 586/1992 Sb., ve znění účinném před 1. lednem 2015, a
- b) nepoužijí § 8 odst. 6 a § 15b odst. 5 písm. c) zákona č. 586/1992 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.
5. Nejvyšší částka, kterou lze osvobodit od daně podle § 6 odst. 9 písm. p) zákona č. 586/1992 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se snižuje o úhrn částek, které jsou za dané zdaňovací období osvobozeny od daně podle § 6 odst. 9 písm. p) zákona č. 586/1992 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.
6. Nejvyšší částka, kterou lze odečíst za dané zdaňovací období od základu daně podle § 15 odst. 5 zákona č. 586/1992 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se použije i na příspěvky a pojistná podle § 15 odst. 5 a 6 zákona č. 586/1992 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona o České národní bance

Čl. III

Zákon č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění zákona č. 60/1993 Sb., zákona č. 15/1998 Sb., zákona č. 442/2000 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 278/2001 Sb., zákona č. 482/2001 Sb., zákona č. 127/2002 Sb., zákona č. 257/2004 Sb., zákona č. 377/2005 Sb., zákona č. 57/2006 Sb., zákona č. 62/2006 Sb., zákona č. 230/2006 Sb., zákona č. 160/2007 Sb., zákona č. 36/2008 Sb., zákona č. 124/2008 Sb., zákona č. 254/2008 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 285/2009 Sb., zákona č. 295/2009 Sb., zákona č. 145/2010 Sb., zákona č. 156/2010 Sb., zákona č. 41/2011 Sb., zákona č. 92/2011 Sb., zákona č. 136/2011 Sb., zákona č. 139/2011 Sb., zákona č. 357/2011 Sb., zákona č. 428/2011 Sb., zákona č. 227/2013 Sb., zákona č. 135/2014 Sb., zákona č. 204/2015 Sb., zákona č. 375/2015 Sb., zákona č. 377/2015 Sb., zákona č. 258/2016 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 89/2018 Sb., zákona č. 111/2019 Sb., zákona č. 277/2019 Sb., zákona č. 192/2020 Sb., zákona č. 238/2020 Sb., zákona č. 219/2021 Sb., zákona č. 353/2021 Sb., zákona č. 417/2021 Sb. a zákona č. 129/2022 Sb., se mění takto:

1. V § 43f odst. 1 se za písmeno e) vkládá nové písmeno f), které zní:
„f) pro účely uveřejňování průměrů zápůjčních úrokových sazeb podle zákona upravujícího spotřebitelský úvěr,“.
- Dosavadní písmena f) až h) se označují jako písmena g) až i).
2. V § 43f odst. 1 písm. h) se text „f)“ nahrazuje textem „g)“.

3. V § 46e odst. 3 se za text „Kč“ vkládají slova „, nebo určuje horní hranici pokuty podle násobku neoprávněného prospěchu nebo podle dosaženého ročního obrátu“.

ČÁST TŘETÍ

Změna zákona o penzijním připojištění se státním příspěvkem

Čl. IV

Zákon č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění se státním příspěvkem a o změnách některých zákonů souvisejících s jeho zavedením, ve znění zákona č. 61/1996 Sb., zákona č. 15/1998 Sb., zákona č. 170/1999 Sb., zákona č. 353/2001 Sb., zákona č. 36/2004 Sb., zákona č. 237/2004 Sb., zákona č. 257/2004 Sb., zákona č. 377/2005 Sb., zákona č. 444/2005 Sb., zákona č. 56/2006 Sb., zákona č. 57/2006 Sb., zákona č. 70/2006 Sb., zákona č. 342/2006 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 124/2008 Sb., zákona č. 126/2008 Sb., zákona č. 254/2008 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 230/2009 Sb., zákona č. 160/2010 Sb., zákona č. 199/2010 Sb., zákona č. 409/2010 Sb., zákona č. 188/2011 Sb., zákona č. 420/2011 Sb., zákona č. 99/2013 Sb., zákona č. 241/2013 Sb., zákonného opatření Senátu č. 340/2013 Sb., zákonného opatření Senátu č. 344/2013 Sb., zákona č. 298/2016 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 261/2021 Sb. a zákona č. 353/2021 Sb., se mění takto:

1. V § 2 odst. 1 větě první se slova „s trvalým pobytem na území České republiky“ zrušují.
2. V § 2 se odstavce 2 a 3 včetně poznámky pod čarou č. 1ab zrušují a zároveň se zrušuje označení odstavce 1.
3. V § 19 odst. 1 se písmena f) a g) zrušují.
Dosavadní písmeno h) se označuje jako písmeno f).
4. V § 21 se na konci odstavce 5 doplňuje věta „Zemřou-li účastník i osoba určená ve smlouvě ve stejnou dobu nebo za okolností, které brání zjištění, kdo z nich zemřel jako první, považuje se pro účely posouzení vzniku nároku na pozůstalostní penzi za zjištěné, že účastník přežil tuto osobu a částka vypočtená podle § 23 odst. 3 se stává za podmínek podle § 25 předmětem dědictví.“.
5. V § 23 se za odstavec 1 vkládá nový odstavec 2, který zní:
„(2) Zemřou-li účastník i osoba určená ve smlouvě ve stejnou dobu nebo za okolností, které brání zjištění, kdo z nich zemřel jako první, považuje se pro účely posouzení vzniku nároku na odbytné za zjištěné, že účastník přežil tuto osobu a částka vypočtená podle odstavce 3 se stává za podmínek podle § 25 předmětem dědictví.“.
Dosavadní odstavce 2 a 3 se označují jako odstavce 3 a 4.
6. V § 24 odst. 4 větě poslední se číslo „3“ nahrazuje číslem „4“.

7. V § 25 se číslo „2“ nahrazuje číslem „3“.
8. V § 27 odst. 1 se slova „, než je částka zakládající nárok na státní příspěvek (§ 29 odst. 2)“ nahrazují slovy „než 100 Kč“.

9. § 29 zní:

„§ 29

Poskytování státního příspěvku ve prospěch účastníka penzijního připojištění se řídí zákonem upravujícím doplňkové penzijní spoření.“

10. V § 30 odst. 1 větě první se slova „podle § 29“ zrušují.
11. V § 45a odst. 4 úvodní části ustanovení se text „odst. 1“ zrušuje.
12. V § 45a se odstavec 6 včetně poznámky pod čarou č. 1ac zrušuje.
Dosavadní odstavce 7 až 10 se označují jako odstavce 6 až 9.

ČÁST ČTVRTÁ

Změna exekučního řádu

Čl. V

Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění zákona č. 6/2002 Sb., zákona č. 279/2003 Sb., zákona č. 360/2003 Sb., zákona č. 53/2004 Sb., zákona č. 257/2004 Sb., zákona č. 284/2004 Sb., zákona č. 499/2004 Sb., zákona č. 501/2004 Sb., zákona č. 377/2005 Sb., zákona č. 57/2006 Sb., zákona č. 70/2006 Sb., zákona č. 79/2006 Sb., zákona č. 133/2006 Sb., zákona č. 253/2006 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 347/2007 Sb., zákona č. 254/2008 Sb., zákona č. 259/2008 Sb., zákona č. 274/2008 Sb., zákona č. 301/2008 Sb., zákona č. 7/2009 Sb., zákona č. 41/2009 Sb., zákona č. 183/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 285/2009 Sb., zákona č. 286/2009 Sb., zákona č. 409/2010 Sb., zákona č. 188/2011 Sb., zákona č. 428/2011 Sb., zákona č. 89/2012 Sb., zákona č. 396/2012 Sb., zákona č. 45/2013 Sb., zákona č. 170/2013 Sb., zákona č. 256/2013 Sb., zákona č. 303/2013 Sb., zákonného opatření Senátu č. 340/2013 Sb., zákonného opatření Senátu č. 344/2013 Sb., zákona č. 139/2015 Sb., zákona č. 164/2015 Sb., zákona č. 375/2015 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 258/2017 Sb., zákona č. 298/2017 Sb., zákona č. 94/2018 Sb., zákona č. 31/2019 Sb., zákona č. 588/2020 Sb., zákona č. 38/2021 Sb., zákona č. 218/2021 Sb., zákona č. 261/2021 Sb., zákona č. 286/2021 Sb. a zákona č. 214/2022 Sb., se mění takto:

1. V § 34 odst. 3 větě první se slova „o součinnost“ nahrazují slovy „nebo finanční instituci o součinnost“ a slova „peněžní ústav součinnost“ se nahrazují slovy „peněžní ústav nebo finanční instituce součinnost“.

2. V § 34 odst. 3 větě druhé se slova „není povinen“ nahrazují slovy „nebo finanční instituce nejsou povinny“.
3. V § 44a odst. 2 větě druhé se číslo „8“ nahrazuje číslem „9“.
4. V § 49 se za odstavec 4 vkládá nový odstavec 5, který zní:
„(5) Přílohou exekučního příkazu podle odstavce 1 písm. c) a vyrozumění o tom, že byly splněny podmínky podle § 52 odst. 3, nebo usnesení o změně nebo zrušení exekučního příkazu podle odstavce 1 písm. c), jde-li o provedení exekuce příkázáním jiné pohledávky povinného než z účtu u peněžního ústavu, je-li dlužníkem povinného finanční instituce, je datový soubor, který obsahuje údaje uvedené v tomto exekučním příkazu nebo vyrozumění, nebo datový soubor obsahující údaje o změně nebo zrušení exekučního příkazu. Po obdržení datového souboru, který je přílohou exekučního příkazu podle odstavce 1 písm. c), finanční instituce bez zbytečného odkladu sdělí exekutorovi datovým souborem pořadí vymáhané pohledávky.“
Dosavadní odstavce 5 až 10 se označují jako odstavce 6 až 11.
5. V § 49 odst. 6 se číslo „4“ nahrazuje číslem „5“.
6. V § 49 odst. 10 se číslo „7“ nahrazuje číslem „9“.

ČÁST PÁTÁ

Změna zákona o finančním arbitrovi

Čl. VI

Zákon č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění zákona č. 558/2004 Sb., zákona č. 57/2006 Sb., zákona č. 264/2006 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 285/2009 Sb., zákona č. 180/2011 Sb., zákona č. 241/2013 Sb., zákona č. 278/2013 Sb., zákona č. 336/2014 Sb., zákona č. 378/2015 Sb., zákona č. 452/2016 Sb., zákona č. 171/2018 Sb., zákona č. 261/2021 Sb., zákona č. 91/2022 Sb. a zákona č. 129/2022 Sb., se mění takto:

1. V § 1 se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno o), které zní:
„o) poskytovatelem dlouhodobého investičního produktu při poskytování tohoto produktu.“
2. V § 3 se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno o), které zní:
„o) poskytovatel dlouhodobého investičního produktu při poskytování tohoto produktu.“

ČÁST ŠESTÁ

Změna zákona o dluhopisech

Čl. VII

Zákon č. 190/2004 Sb., o dluhopisech, ve znění zákona č. 378/2005 Sb., zákona č. 56/2006 Sb., zákona č. 57/2006 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 230/2008 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 230/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 160/2010 Sb., zákona č. 199/2010 Sb., zákona č. 355/2011 Sb., zákona č. 172/2012 Sb., zákona č. 227/2013 Sb., zákona č. 303/2013 Sb., zákona č. 137/2014 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 307/2018 Sb., zákona č. 277/2019 Sb., zákona č. 119/2020 Sb., zákona č. 237/2020 Sb. a zákona č. 96/2022 Sb., se mění takto:

1. V § 6 odst. 1 písm. e) se slova „, nebo údaj o tom, že výnos je určen rozdílem mezi jmenovitou hodnotou dluhopisu a jeho emisním kurzem; anebo je z dluhopisu“ nahrazují slovy „; neobsahuje-li dluhopis výnos dluhopisu, musí být z něho“.
2. V § 6 odst. 1 písm. g) se slovo „vlastníka“ nahrazuje slovy „prvního nabyvatele“.
3. § 9 včetně nadpisu a poznámky pod čarou č. 11 zní:

„§ 9

Náležitosti emisních podmínek

(1) Emisní podmínky obsahují vždy alespoň odkazem na informace a údaje obsažené v prospektu

- a) informace a údaje uvedené v § 6 odst. 1 písm. a) až f) a j),
- b) informaci o tom, zda jde o listinný dluhopis, imobilizovaný cenný papír nebo zaknihovaný cenný papír,
- c) lhůtu pro upisování dluhopisů,
- d) informaci o tom, jak je výnos dluhopisu určen, nebo že dluhopis je bez výnosu,
- e) informaci o tom, jak a kde má být dluhopis splacen, včetně případné informace o datu splatnosti a výši jednotlivých splátek, má-li být dlužná částka splacena ve splátkách,
- f) způsob oznamování konání schůze vlastníků dluhopisů (dále jen „schůze vlastníků“) a způsob uveřejňování a zpřístupňování dalších informací o dluhopisu,
- g) určení dne, který je rozhodný pro účast na schůzi vlastníků,
- h) informaci o tom, zda a v jakém rozsahu Česká národní banka vykonává dohled nad emisí dluhopisů a nad jejich emitentem, a
- i) informaci o tom, že pokud prospekt schvaluje Česká národní banka,
  1. posuzuje jej pouze z hlediska úplnosti údajů v něm obsažených,
  2. neposuzuje při tom hospodářské výsledky ani finanční situaci emitenta a
  3. schválením prospektu se nevyjadřuje k budoucím ziskům emitenta ani k jeho schopnosti splatit jmenovitou hodnotu dluhopisu nebo jeho poměrný výnos.

(2) Není-li nejpozději k datu emise uveřejněn prospekt, obsahují emisní podmínky dále

- a) emisní kurz, případně způsob jeho určení,
- b) způsob a místo upisování dluhopisu,

- c) způsob a lhůtu předání dluhopisů jednotlivým upisovatelům,
- d) způsob a místo úhrady nebo jiného vyrovnání emisního kurzu upsaného dluhopisu,
- e) informaci o zdaňování výnosu dluhopisu,
- f) údaje identifikující osoby, které se podílejí na vydání dluhopisu, splacení dluhopisu a na vyplacení výnosu dluhopisu, s uvedením způsobu jejich účasti na těchto činnostech,
- g) identifikační označení dluhopisu podle mezinárodního systému číslování pro identifikaci cenných papírů a
- h) informaci o tom, kým, kdy a s jakým výsledkem byl udělen rating podle čl. 3 odst. 1 písm. a) nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1060/2009¹¹⁾, je-li tato informace emitentovi známa.

(3) Emisní podmínky podle záměru emitenta obsahují dále alespoň odkazem na informace a údaje obsažené v prospektu informace o

- a) rozhodnutí emitenta, že emise dluhopisů bude v rámci lhůty pro upisování vydávána postupně po částech (v tranších),
- b) právu emitenta postupovat podle § 7 odst. 1 písm. b) nebo c),
- c) zástavním právem nebo jiným zajištěním u dluhopisu, u něž je splacení dluhopisu nebo vyplacení jeho výnosu zajištěno, a způsob výkonu zástavního práva nebo jiného zajištění, včetně případných informací podle § 20,
- d) způsobu losování u dluhopisu, jehož výnos je spojen s dluhopisem, který je losován,
- e) rozhodnutí emitenta podle § 17,
- f) uveřejňování a zpřístupňování informací podle tohoto zákona v jiném než českém jazyce,
- g) rozhodnutí emitenta o vyloučení možnosti oddělit právo na vyplacení výnosu dluhopisu od dluhopisu,
- h) oprávnění emitenta splatit dluhopis a poměrný výnos dluhopisu před datem jeho splatnosti s vymezením podmínek a způsobu předčasného splacení a způsobu výpočtu hodnoty nesplacených nevrácených kupónů podle § 19 odst. 4,
- i) oprávnění vlastníka dluhopisu žádat splacení dluhopisu případně i poměrného výnosu před datem splatnosti a o vymezení podmínek, za kterých je oprávněn tak učinit,
- j) znění rozhodčí doložky, mají-li být spory o právech a povinnostech spojených s dluhopisem řešeny v rozhodčím řízení,
- k) způsobu oznámení dne, od kterého lze u vyměnitelného dluhopisu uplatnit právo na výměnu za jiný dluhopis nebo akcii, a místa a lhůty pro uplatnění tohoto práva; pokud je vyměnitelný dluhopis zaknihovaným dluhopisem, též dne, který je rozhodný pro určení osoby oprávněné vykonat práva z tohoto dluhopisu,
- l) způsobu oznámení dne, od kterého lze uplatnit právo na přednostní úpis akcií u prioritního dluhopisu, a místa a lhůty pro uplatnění tohoto práva; pokud je prioritní dluhopis zaknihovaným dluhopisem, též dne, který je rozhodný pro určení osoby oprávněné vykonat práva z tohoto dluhopisu,
- m) podmínkách a míře podřízenosti podle § 34 u podřízeného dluhopisu a
- n) určení jiného pořadí uspokojení dluhů z podřízeného dluhopisu, a to i ve vztahu k uspokojení ostatních dluhů, včetně dluhů z jiných podřízených dluhopisů, nebo rozdílně ve vztahu k dluhu odpovídajícímu právu na splacení dluhopisu a jiným právům s dluhopisem

spojeným.

(4) Není-li nejpozději k datu emise uveřejněn prospekt, emisní podmínky podle záměru emitenta dále obsahují informace o

- a) tom, kdy, jak a kde má být vyplacen výnos dluhopisu, není-li výnos určen rozdílem mezi jmenovitou hodnotou dluhopisu a jeho emisním kurzem,
- b) tom, že splacení dluhopisu nebo vyplacení jeho výnosu je zajištěno třetí osobou, a o tom, kde je smlouva, kterou se sjednává zajištění, přístupná investorům,
- c) dalších právech, která jsou s dluhopisem spojena, a
- d) tom, kdo povede evidenci zaknihovaných dluhopisů.

---

¹¹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1060/2009 ze dne 16. září 2009 o ratingových agenturách, v platném znění.“.

4. Za § 9 se vkládá nový § 9a, který včetně nadpisu a poznámky pod čarou č. 12 zní:

„§ 9a

Náležitosti emisních podmínek dluhopisu nabízeného v rámci podlimitní veřejné nabídky

(1) Dluhopis je nabízen v rámci podlimitní veřejné nabídky, jestliže

- a) je jeho emitentem právnická osoba,
- b) je veřejně nabízen podle čl. 2 písm. d) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1129¹²⁾,
- c) není nejpozději k datu emise uveřejněn prospekt a
- d) je celková hodnota protiplnění nabízených dluhopisů k datu emise vyšší než částka odpovídající 100 000 EUR a nižší než částka odpovídající 1 000 000 EUR; tato částka se vypočítává za dluhopisy nabízené v členských státech Evropské unie v průběhu 12 měsíců.

(2) Emisní podmínky dluhopisu nabízeného v rámci podlimitní veřejné nabídky obsahují kromě informací a údajů podle § 9 dále

- a) sídlo emitenta,
- b) měsíc a rok zahájení činnosti emitenta; pokud je datum zahájení činnosti shodné se vznikem emitenta, uvede se namísto toho datum vzniku emitenta,
- c) popis hlavních činností, které emitent vykonává,
- d) výši minimální investice; pokud je výše minimální investice shodná se jmenovitou hodnotou dluhopisu jako dlužnou částkou, uvede se namísto toho jmenovitá hodnota dluhopisu,
- e) předpokládaný objem emise,
- f) popis účelu využití peněžních prostředků získaných z emise,
- g) plánovaný poměr cizích zdrojů k vlastnímu kapitálu alespoň do 12 měsíců před datem splatnosti,
- h) informaci o tom, že k emisi dluhopisů nebyl schválen prospekt Českou národní bankou nebo

orgánem dohledu jiného členského státu Evropské unie,

- i) výroční zprávy a účetní závěrky emitenta za poslední 2 účetní období nebo období počínající vznikem emitenta, podle toho, která doba je kratší, a byla-li účetní závěrka ověřena auditorem, také zprávu auditora o ověření účetní závěrky; výroční zprávy, účetní závěrky a zprávy auditora o ověření účetní závěrky lze připojit formou odkazu na internetové stránky emitenta nebo na sbírku listin, která je součástí veřejného rejstříku,
- j) v případě emitenta, který je součástí konsolidačního celku, rovněž výroční zprávy a účetní závěrky za poslední 2 účetní období nebo období počínající vznikem účetní jednotky povinné sestavit konsolidovanou účetní závěrku, podle toho, která doba je kratší, i ve vztahu ke konsolidačnímu celku, jinak emitent uvede, že není součástí konsolidačního celku; výroční zprávy a účetní závěrky lze připojit formou odkazu na internetové stránky účetní jednotky povinné sestavit konsolidovanou účetní závěrku nebo na sbírku listin, která je součástí veřejného rejstříku,
- k) v případě existence právnické osoby, která je ručitelem za dluhy emitenta z dluhopisů, rovněž výroční zprávy a účetní závěrky za poslední 2 účetní období nebo období počínající vznikem ručitele, podle toho, která doba je kratší, i ve vztahu k ručiteli, jinak emitent uvede, že ručitelem za jeho dluhy z dluhopisů není právnická osoba; výroční zprávy a účetní závěrky lze připojit formou odkazu na internetové stránky ručitele nebo na sbírku listin, která je součástí veřejného rejstříku,
- l) údaje identifikující osoby, které dluhopisy nabízí,
- m) informaci o tom, čím je splacení dlužné částky zajištěno, nebo informaci, že splacení dlužné částky není nijak zajištěno,
- n) informaci o všech osobách ve vrcholném vedení emitenta podle zákona upravujícího evidenci skutečných majitelů, uvedením jejich jména, akademických titulů, jejich pracovní pozice v emitentovi, názvu právnické osoby, kde získaly nejdůležitější pracovní zkušenost, a počtu let jejich relevantní praxe z hlediska činnosti emitenta,
- o) v případě emitenta, který je součástí konsolidačního celku, informaci v grafické podobě o struktuře konsolidačního celku a
- p) údaje identifikující skutečného majitele emitenta podle zákona upravujícího evidenci skutečných majitelů.

(3) Emitent dluhopisu nabízeného v rámci podlimitní veřejné nabídky uveřejní na svých internetových stránkách nejpozději k datu emise emisní podmínky obsahující informace a údaje podle odstavce 2; § 3 odst. 2 věta druhá se použije obdobně.

(4) Osoba nabízející dluhopis v rámci podlimitní veřejné nabídky uveřejní na svých internetových stránkách nejpozději k datu zahájení nabízení emisní podmínky obsahující informace a údaje podle odstavce 2 a zajistí, aby tyto emisní podmínky byly zpřístupněny na těchto internetových stránkách bezplatně a v nezměněné podobě trvale alespoň po dobu nabízení a 12 měsíců od skončení nabízení a měly podobu datového souboru vhodného ke stažení v běžně používaném datovém formátu.

---

¹²⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1129 ze dne 14. června 2017 o prospektu, který má být uveřejněn při veřejné nabídce nebo přijetí cenných papírů k obchodování na regulovaném trhu, a o zrušení směrnice 2003/71/ES, v platném znění.“.

5. V § 10 odst. 2 písmeno b) zní:
„b) ke změně, která nemá negativní dopad na postavení nebo zájmy vlastníků dluhopisů, nebo“.
6. V § 11 odst. 3 písm. a) se za text „§ 9“ vkládají slova „nebo 9a“.
7. V § 16 písm. c) se za slovo „dluhopisu“ vkládají slova „, včetně jakékoliv prémie splatné při předčasné splatnosti dluhopisu“.
8. V § 20 odst. 3 větě první se slova „nutné k identifikaci“ nahrazují slovem „identifikující“ a na konci textu věty se doplňují slova „nebo způsob, jakým dojde v budoucnu k ustanovení osoby do funkce agenta pro zajištění podle odstavce 1“.
9. V § 20 se na konci odstavce 3 doplňuje věta „V případě, že emisní podmínky upravují pouze způsob ustanovení osoby do funkce agenta pro zajištění, zpřístupní emitent investorům informace a údaje vyžadované podle odstavce 4 stejným způsobem jako emisní podmínky neprodleně poté, kdy dojde k ustanovení osoby do funkce agenta pro zajištění.“.
10. V § 20 odst. 4 se slova „nutné k identifikaci“ nahrazují slovem „identifikující“.
11. V § 21a odst. 2 se za slovo „státě“ vkládají slova „Evropské unie nebo jiném státě tvořícím Evropský hospodářský prostor (dále jen „členský stát“)“.
12. V § 22 odst. 3 úvodní části ustanovení větě první se slovo „způsobem“ nahrazuje slovy „stejným způsobem, jakým byly zpřístupněny emisní podmínky, nebo jiným způsobem“.
13. V § 22 odst. 4 se slova „vlastníka dluhopisu“ nahrazují slovy „svolavatele, kterým není emitent“.
14. V § 23 se na konci odstavce 2 doplňují věty „Lhůta pro oznámení konání schůze vlastníků podle § 22 odst. 3 se pro účely náhradní schůze vlastníků zkracuje na 5 pracovních dnů, nestanoví-li emisní podmínky delší lhůtu. Svolaatel je oprávněn svolat náhradní schůzi vlastníků rovněž současně se svoláním původní schůze vlastníků nebo kdykoli před konáním řádné schůze vlastníků tak, aby se konala alespoň 5 pracovních dnů ode dne, na který byla svolána původní schůze vlastníků. Svolaatel nejpozději v den následující po dni konání původní schůze stejným způsobem, jakým byly zpřístupněny emisní podmínky, nebo jiným způsobem stanoveným v emisních podmínkách oznámí vlastníků dluhopisů, že původní schůze vlastníků nebyla schopna se usnášet.“.
15. V § 23 odstavec 5 zní:

„(5) Jestliže schůze vlastníků souhlasila se změnami zásadní povahy, může osoba, která byla vlastníkem dluhopisu k rozhodnému dni pro účast na schůzi vlastníků a podle zápisu hlasovala na schůzi proti návrhu nebo se schůze nezúčastnila, požádat emitenta o předčasné splacení jmenovité hodnoty dluhopisu včetně poměrného výnosu nebo o odkup dluhopisu za tržní cenu. Byl-li výnos určen rozdílem mezi jmenovitou hodnotou dluhopisu a jeho emisním kurzem, je emitent povinen splatit vlastníkovu dluhopisu, který ho požádal podle věty první, emisní kurz a poměrný výnos nebo od něj dluhopis odkoupit za tržní cenu. Žádost o předčasné splacení nebo odkup za tržní cenu musí vlastník dluhopisu podat do 30 dnů od zpřístupnění usnesení schůze vlastníků nebo společné schůze vlastníků podle odstavce 8. Po uplynutí této lhůty právo na předčasné splacení nebo odkup za tržní cenu zaniká. Emitent je povinen vyplatit příslušnou částku do 30 dnů od doručení žádosti způsobem a na místě, které pro splacení dluhopisu stanoví emisní podmínky.“.

16. V § 23 se za odstavec 5 vkládá nový odstavec 6, který včetně poznámky pod čarou č. 13 zní:

„(6) Právo podle odstavců 5 a 7 nemá vlastník dluhopisu, který má podle emisních podmínek nebo prospektu představovat

- a) nástroj zahrnovaný do kapitálu tier 2 podle čl. 63 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013³⁾,
- b) nástroj zahrnovaný do kapitálu tier 2 podle čl. 72 až 75 nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2015/35¹³⁾,
- c) nástroj způsobilých závazků podle čl. 72b nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013³⁾, nebo
- d) způsobilý závazek, ke kterému se má přihlídnout pro účely plnění povinnosti udržovat kapitál a odepisovatelné závazky alespoň ve výši minimálního požadavku nebo vnitřního minimálního požadavku podle zákona upravujícího ozdravné postupy a řešení krize na finančním trhu.

---

¹³⁾ Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2015/35 ze dne 10. října 2014, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/138/ES o přístupu k pojišťovací a zajišťovací činnosti a jejím výkonu (Solventnost II), v platném znění.“.

Dosavadní odstavce 6 a 7 se označují jako odstavce 7 a 8.

17. V § 23 odst. 7 větě druhé se číslo „7“ nahrazuje číslem „8“.

18. V § 23 se doplňuje odstavec 9, který zní:

„(9) Upraví-li emisní podmínky práva a povinnosti vlastníků dluhopisů odchylně od odstavců 1 až 8, musí na to emitent upozornit v prospektu nebo nejpozději k datu emise stejným způsobem, kterým zpřístupnil emisní podmínky.“.

19. V § 24 odst. 5 větě první se slova „nutné k identifikaci“ nahrazují slovem „identifikující“.

20. Za § 24a se vkládá nový § 24b, který včetně nadpisu zní:

„§ 24b

Rozhodování mimo schůzi vlastníků

(1) Připouští-li emisní podmínky dluhopisů rozhodování mimo schůzi vlastníků, oznámí osoba oprávněná svolat schůzi vlastníků všem vlastníkům dluhopisů návrh rozhodnutí, a to stejným způsobem, jakým byly zpřístupněny emisní podmínky, nebo jiným způsobem stanoveným v emisních podmínkách.

(2) Návrh rozhodnutí obsahuje

- a) text navrhovaného rozhodnutí a jeho zdůvodnění,
- b) lhůtu pro doručení vyjádření vlastníka dluhopisu určenou emisními podmínkami, jinak 15 dnů; pro začátek běhu lhůty je rozhodný den oznámení podle odstavce 1,
- c) rozhodný den pro účast na rozhodování mimo schůzi vlastníků, který nemůže předcházet oznámení podle odstavce 1 o více než 30 dnů,
- d) podklady potřebné pro přijetí rozhodnutí a
- e) další informace a údaje, určí-li tak emisní podmínky.

(3) Jedná-li se o návrh k hlasování ve věcech podle § 21 odst. 1, je k platnému započtení hlasu vyžadován úředně ověřený vlastnoruční podpis nebo musí být hlasování učiněno prostřednictvím datové schránky.

(4) Nedoručí-li vlastník dluhopisu ve lhůtě podle odstavce 2 písm. b) osobě oprávněné svolat schůzi vlastníků souhlas s návrhem rozhodnutí, platí, že s návrhem nesouhlasí. Rozhodná většina se počítá z celkového počtu hlasů všech vlastníků dluhopisů.

(5) Pro rozhodování mimo schůzi vlastníků se § 23 použije obdobně. Za den konání schůze vlastníků se považuje poslední den lhůty stanovené pro doručení vyjádření vlastníků dluhopisů. Pro obsah notářského zápisu se § 80gd odst. 2 notářského řádu použije přiměřeně s tím, že namísto údaje identifikujícího notářský zápis o návrhu rozhodnutí se uvede obsah navrženého rozhodnutí a prohlášení podle § 80gd odst. 2 písm. j) notářského řádu se neuvede.

(6) Rozhodnutí je přijato dnem, v němž bylo doručeno vyjádření posledního vlastníka dluhopisů k návrhu, nebo marným uplynutím posledního dne lhůty stanovené pro doručení vyjádření vlastníků dluhopisů, bylo-li dosaženo počtu hlasů potřebného k přijetí rozhodnutí.“.

21. V § 25 odst. 7 se slova „k) až m), § 10 a § 21 až 24a se nevztahují na“ nahrazují slovy „f) až i), § 9 odst. 2 písm. h), § 9a, 10 a 21 až 24b se nepoužijí pro“.

22. V § 26 odst. 1 se věty čtvrtá a pátá nahrazují větami „Ministerstvo uveřejňuje emisní podmínky státních dluhopisů a společné emisní podmínky státních pokladničních poukázek na svých internetových stránkách, nejde-li o emisní podmínky státního dluhopisu vydávaného v zahraničí nebo podle práva cizího státu. Společné emisní podmínky státních pokladničních poukázek jsou pro jednotlivé emise doplňovány údaji podle § 6 odst. 1 písm. d), f) a j), § 9 odst. 1 písm. e) a § 9 odst. 2 písm. g), které jsou ministerstvem uveřejňovány na jeho internetových stránkách.“.

23. V § 26 odst. 2 větě poslední se slova „a podle § 9 odst. 1 písm. g) a j)“ nahrazují slovy „, § 9 odst. 1 písm. e) a § 9 odst. 2 písm. g)“.

24. V § 26 odst. 3 větě první se za slovo „nesmí“ vkládá slovo „jednostranně“ a slova „1 písm. f) a i) a § 9 odst. 2 písm. j)“ se nahrazují slovy „2 písm. b) až d) a f) a § 9 odst. 4 písm. d)“.

25. V § 26 odstavec 4 zní:

„(4) Státní dluhopisy vydávané podle českého práva se prodávají prostřednictvím České národní banky nebo prostřednictvím osoby, která je k výkonu takové činnosti oprávněna, pokud se takto ministerstvo a Česká národní banka dohodnou. Státní dluhopisy, jejichž převoditelnost je omezena nebo vyloučena, a státní dluhopisy vydávané podle práva cizího státu se prodávají prostřednictvím České národní banky, ministerstva nebo na základě dohody s ministerstvem prostřednictvím osoby, která je k výkonu takové činnosti oprávněna, pokud se takto ministerstvo a tato osoba dohodnou.“.

26. V § 26 se doplňuje odstavec 9, který zní:

„(9) K právnímu jednání, kterým nezletilý nabývá od emitenta státní dluhopis, a k právnímu jednání souvisejícímu s jeho splacením, s výjimkou žádosti o předčasné splacení, a s vyplacením výnosu nezletilému nepotřebuje jeho zákonný zástupce souhlas soudu.“.

27. V § 28aa se doplňuje odstavec 7, který zní:

„(7) Výpočet a výše platby jistiny se pro účely stanovení čistého odtoku likvidity u krytého dluhopisu se strukturou prodloužitelné splatnosti stanoví podle konečného data splatnosti v souladu s podmínkami takového krytého dluhopisu se strukturou prodloužitelné splatnosti.“.

CELEX: 32019L2162

28. V § 30d odst. 4 se na konci písmene c) doplňuje slovo „a“, na konci písmene d) se slovo „a“ nahrazuje tečkou a písmeno e) se zrušuje.

29. § 34 zní:

„§ 34

(1) Podřízený dluhopis je dluhopis, u kterého bude dluh odpovídající právu na splacení jmenovité hodnoty dluhopisu a, nestanoví-li emisní podmínky jinak, i jiným právům s tímto dluhopisem spojeným uspokojen až po uspokojení všech ostatních dluhů nebo dluhů určených emisními podmínkami.

(2) Dluhy z podřízených dluhopisů podle odstavce 1 se uspokojují

a) až po uspokojení všech dluhů, po jejichž uspokojení mají být podle odstavce 1 uspokojeny,

a

b) ve vztahu k jakýmkoliv jiným dluhům emitenta podřízeným podle odstavce 1, podle jiného právního předpisu nebo obdobným způsobem podle práva cizího státu podle jejich stanovené nebo dohodnuté míry podřízenosti; jinak se uspokojují poměrně.

(3) Skutečnost, že jde o podřízený dluhopis, musí být vyznačena na listinném dluhopisu nebo u zaknihovaného dluhopisu v příslušné evidenci investičních nástrojů a dále ve všech propagačních sděleních týkajících se podřízeného dluhopisu.“.

30. V § 35 odstavec 1 zní:

„(1) Sběrný dluhopis je dluhopis, který představuje samostatnou emisi. Vlastníci podílů na sběrném dluhopisu upisují podíly na sběrném dluhopisu v rámci lhůty pro upisování, a případně dodatečné lhůty pro upisování, úpisy v upisovací listině. Počet upsaných podílů na sběrném dluhopisu každého vlastníka představuje jeho celkový podíl na sběrném dluhopisu.“.

31. V § 35 odst. 2 větě první se slova „dluhopisů, které představuje“ nahrazují slovy „, kterou představuje,“, ve větě druhé se slova „emisi dluhopisů“ zrušují a ve větě třetí se slovo „dluhopisů“ zrušuje.

32. V § 35 se na konci textu odstavce 4 doplňují slova „, a to již od okamžiku upsání podílu na sběrném dluhopisu po datu emise; odstavec 2 upravující vydání sběrného dluhopisu tím není dotčen“.

33. V § 36 odst. 1 se na konci textu věty první doplňují slova „, a to nejpozději k datu emise“.

34. V § 36 odst. 4 se na konci textu věty první doplňují slova „, a to již od okamžiku upsání podílu na sběrném dluhopisu po datu emise bez ohledu na to, zda již nastal okamžik vydání sběrného dluhopisu podle § 35 odst. 2“.

35. V § 36 odst. 5 se za slova „velikosti jeho“ vkládá slovo „celkového“.

36. V § 36a se na konci odstavce 1 doplňuje věta „Zástavní právo k podílu na sběrném dluhopisu je možné zřídit po upsání příslušného podílu na sběrném dluhopisu po datu emise bez ohledu na to, zda již nastal okamžik vydání sběrného dluhopisu podle § 35 odst. 2.“.

37. V nadpisu části čtvrté se doplňují slova „**A DLUHOPISŮM NABÍZENÝM V RÁMCI PODLIMITNÍ VEŘEJNÉ NABÍDKY**“.

38. Za § 40 se vkládá nový § 40a, který zní:

„§ 40a

(1) Emitent dluhopisu nabízeného v rámci podlimitní veřejné nabídky se dopustí přestupku tím, že nesplní některou z povinností týkající se uveřejnění emisních podmínek podle § 9a odst. 3.

(2) Osoba nabízející dluhopis v rámci podlimitní veřejné nabídky se dopustí přestupku tím, že nesplní některou z povinností týkající se uveřejnění emisních podmínek podle § 9a odst. 4.

(3) Za přestupek podle odstavce 1 nebo 2 lze uložit pokutu do výše 1 000 000 Kč.“

39. V § 41 se za text „§ 40“ vkládají slova „a 40a“.

Čl. VIII

Přechodné ustanovení

Právní vztahy z dluhopisů, jejichž datum emise předchází dni nabytí účinnosti tohoto zákona, jakož i z jejich emisních podmínek uveřejněných nebo jinak zpřístupněných přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se posuzují podle zákona č. 190/2004 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

ČÁST SEDMÁ

Změna zákona o podnikání na kapitálovém trhu

Čl. IX

Zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění zákona č. 635/2004 Sb., zákona č. 179/2005 Sb., zákona č. 377/2005 Sb., zákona č. 56/2006 Sb., zákona č. 57/2006 Sb., zákona č. 62/2006 Sb., zákona č. 70/2006 Sb., zákona č. 159/2006 Sb., zákona č. 120/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 29/2008 Sb., zákona č. 104/2008 Sb., zákona č. 126/2008 Sb., zákona č. 216/2008 Sb., zákona č. 230/2008 Sb., zákona č. 7/2009 Sb., zákona č. 223/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 230/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 420/2009 Sb., zákona č. 156/2010 Sb., zákona č. 160/2010 Sb., zákona č. 409/2010 Sb., zákona č. 41/2011 Sb., zákona č. 139/2011 Sb., zákona č. 188/2011 Sb., zákona č. 420/2011 Sb., zákona č. 428/2011 Sb., zákona č. 37/2012 Sb., zákona č. 172/2012 Sb., zákona č. 254/2012 Sb., zákona č. 134/2013 Sb., zákona č. 241/2013 Sb., zákona č. 303/2013 Sb., zákona č. 135/2014 Sb., zákona č. 336/2014 Sb., zákona č. 375/2015 Sb., zákona č. 148/2016 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 204/2017 Sb., zákona č. 307/2018 Sb., zákona č. 111/2019 Sb., zákona č. 204/2019 Sb., zákona č. 119/2020 Sb., zákona č. 298/2021 Sb., zákona č. 353/2021 Sb., zákona č. 91/2022 Sb., zákona č. 96/2022 Sb. a zákona č. .../2023 Sb., se mění takto:

1. V § 6a odst. 2 úvodní části ustanovení se slova „uvedeného v § 8a odst. 1 až 3“ nahrazují slovy „, který není bankou,“.
2. V § 6a odst. 3 se slova „uvedený v § 8a odst. 1 až 3“ nahrazují slovy „, který není bankou,“.

3. V § 12e odst. 3 se za slova „vypracuje auditor“ vkládají slova „nejméně jednou ročně“.
4. V § 12h odstavec 4 zní:
„(4) Prováděcí právní předpis stanoví podrobnosti, formu, způsob a strukturu plnění informačních povinností podle odstavců 2 a 3.“.
5. V § 12l odst. 6 písm. b) se slova „a nepředstavuje“ nahrazují slovy „nebo představuje“.
CELEX: 32019L2034
6. V § 14a odst. 3 se slova „Odstavec 2 se nepoužije pro osobu“ nahrazují slovy „Splnění podmínky odborné způsobilosti se nevyžaduje u osoby“.
7. V § 17 se na konci odstavce 1 doplňuje věta „Záznamy telefonických hovorů a elektronické komunikace obchodník s cennými papíry uchovává jen v případech podle odstavce 2.“.
8. V § 17 odst. 2 se na konci textu věty první doplňují slova „, které zahrnují přijetí, předání nebo provedení pokynu zákazníka“.
9. V § 18 odst. 3 se za text „6a“ vkládá text „, 6aa“.
10. V § 29 odst. 4 se slova „, obhospodařovateli fondu kolektivního investování nebo srovnatelného zahraničního investičního fondu, který tento fond obhospodařuje na základě povolení České národní banky, nebo samosprávnému fondu kolektivního investování“ nahrazují slovy „nebo samosprávnému investičnímu fondu“.

CELEX: 32014L0065

11. V § 43 se text „12g“ nahrazuje textem „10aa“.
CELEX: 32014L0065

12. § 90f včetně nadpisu zní:

„§ 90f

Oznamovací povinnost provozovatele vypořádacího systému s neodvolatelností vypořádání a účastníka zahraničního vypořádacího systému s neodvolatelností vypořádání se sídlem v České republice

Dozví-li se provozovatel vypořádacího systému s neodvolatelností vypořádání nebo účastník zahraničního vypořádacího systému s neodvolatelností vypořádání, který má sídlo v České republice, o rozhodnutí nebo jiném zásahu orgánu veřejné moci podle § 88 odst. 2, vyzoomí o této skutečnosti bez zbytečného odkladu Českou národní banku; to neplatí, je-li

rozhodnutí vydáno nebo zásah proveden v rámci insolvenčního řízení.“.

13. V § 90g odst. 3 a 4 se slova „podle § 90f“ nahrazují slovy „o rozhodnutí nebo jiném zásahu orgánu veřejné moci podle § 88 odst. 2“.

14. Za § 90j se vkládá nový § 90k, který zní:

„§ 90k

Poskytovatel služeb skupinového financování nejpozději do 4 měsíců po skončení účetního období předloží České národní bance účetní závěrku nebo konsolidovanou účetní závěrku ověřenou auditorem.“.

15. Za část jedenáctou se vkládá nová část dvanáctá, která včetně nadpisu zní:

„ČÁST DVANÁCTÁ

DLOUHODOBÝ INVESTIČNÍ PRODUKT

§ 134g

Smlouva o dlouhodobém investičním produktu

(1) Smlouvou o dlouhodobém investičním produktu se poskytovatel dlouhodobého investičního produktu jako podnikatel zavazuje poskytovat své služby jako dlouhodobý investiční produkt podle tohoto zákona pro majitele tohoto produktu.

(2) Poskytovat dlouhodobý investiční produkt může jen

- a) banka,
- b) spořitelní a úvěrní družstvo,
- c) obchodník s cennými papíry,
- d) investiční společnost,
- e) samosprávný investiční fond,
- f) zahraniční osoba s obdobnou činností jako některá z osob podle písmen a) až e) oprávněná poskytovat své služby v České republice.

(3) Nemá-li poskytovatel dlouhodobého investičního produktu oprávnění přijímat vklady od veřejnosti podle zákona upravujícího činnost bank a bude-li tuto službu nabízet, je povinen uložit peněžní prostředky majitele dlouhodobého investičního produktu v jeho prospěch u osoby oprávněné přijímat vklady od veřejnosti podle zákona upravujícího činnost bank a evidovat výši práv na výplatu peněžních prostředků v rámci jím poskytovaného dlouhodobého investičního produktu.

(4) Nemá-li poskytovatel dlouhodobého investičního produktu oprávnění vést evidenci investičních nástrojů vedených v rámci dlouhodobého investičního produktu a bude-li tuto službu nabízet, je povinen pověřit vedením evidence investičních nástrojů majitele dlouhodobého investičního produktu v jeho prospěch osobu oprávněnou vést evidenci příslušných investičních nástrojů a evidovat počet a druh investičních nástrojů v rámci jím

poskytovaného dlouhodobého investičního produktu.

(5) Každý dlouhodobý investiční produkt může mít jen jednoho poskytovatele; to nebrání tomu, aby poskytovatel využíval při poskytování dlouhodobého investičního produktu služeb jiné osoby.

(6) Uzavřením smlouvy o dlouhodobém investičním produktu nejsou dotčeny práva a povinnosti vyplývající ze smluv o účtech nebo o majetkových účtech, na kterých jsou evidovány peněžní prostředky nebo investiční nástroje, které tvoří majetek v rámci dlouhodobého investičního produktu.

§ 134h

Povinnosti poskytovatele dlouhodobého investičního produktu

(1) Poskytovatel dlouhodobého investičního produktu nesmí provést pokyn majitele tohoto produktu, který by měl za následek navrácení daňové podpory tohoto produktu, ledaže jej poskytovatel tohoto produktu předem informuje na trvalém nosiči dat o těchto dopadech a majitel tohoto produktu prohlásí na trvalém nosiči dat, že si je těchto dopadů vědom.

(2) Poskytovatel dlouhodobého investičního produktu nebo jím pověřená osoba musí mít v úschově listinné cenné papíry v rámci dlouhodobého investičního produktu.

(3) Uložením peněžních prostředků u jiné osoby podle § 134g odst. 3, pověřením jiné osoby vedením evidence podle § 134g odst. 4, využitím služeb jiné osoby podle § 134g odst. 5 nebo pověřením jiné osoby úschovou podle odstavce 2 zůstává ve vztahu k majiteli dlouhodobého investičního produktu nedotčena povinnost poskytovatele dlouhodobého investičního produktu nahradit újmu vzniklou nesplněním jeho povinnosti.

§ 134i

Majetek v rámci dlouhodobého investičního produktu

(1) Poskytovatel dlouhodobého investičního produktu zajistí, aby majetek v rámci dlouhodobého investičního produktu tvořily pouze

- a) peněžní prostředky,
- b) investiční cenné papíry,
- c) cenné papíry kolektivního investování,
- d) nástroje peněžního trhu a
- e) deriváty, které nejsou investičním cenným papírem a které jsou sjednány výhradně za účelem zajištění majetku v rámci dlouhodobého investičního produktu, je-li hodnotou, ke které se vztahuje hodnota tohoto nástroje, úroková míra, měnový kurz nebo měna.

(2) Dojde-li k prodeji, odkupu nebo splacení investičního nástroje podle odstavce 1 písm. b) až d) nebo je-li poskytnuto vypořádání v penězích z derivátu podle odstavce 1 písm. e), zajistí poskytovatel dlouhodobého investičního produktu, aby získané peněžní prostředky zůstaly součástí majetku v rámci dlouhodobého investičního produktu; to platí i pro peněžní prostředky získané z důvodu zániku emitenta investičního nástroje, investiční nástroje získané výměnou za jiné investiční nástroje v rámci dlouhodobého investičního produktu a pro výnosy z majetku v rámci dlouhodobého investičního produktu.

§ 134j

Zákaz ovlivňování zaměstnance při výběru poskytovatele dlouhodobého investičního produktu

Zaměstnavatel nesmí ovlivňovat zaměstnance při výběru poskytovatele dlouhodobého investičního produktu ani přijmout pobídku, která může vést k porušení tohoto zákazu.“.

Dosavadní části dvanáctá až patnáctá se označují jako části třináctá až šestnáctá.

16. V § 136a se slova „nebo 156“ zrušují.

17. Za § 158a se vkládá nový § 158b, který zní:

„§ 158b

(1) Fyzická osoba se jako zaměstnavatel dopustí přestupku tím, že v rozporu s § 134j ovlivňuje zaměstnance při výběru poskytovatele dlouhodobého investičního produktu nebo přijme zakázanou pobídku.

(2) Za přestupek podle odstavce 1 lze uložit pokutu do 1 000 000 Kč.“.

18. V § 163 se za odstavec 3 vkládá nový odstavec 4, který zní:

„(4) Právnícká osoba se jako poskytovatel dlouhodobého investičního produktu dopustí přestupku tím, že

- a) v rozporu s § 134g odst. 3 uloží peněžní prostředky majitele dlouhodobého investičního produktu u osoby, která není oprávněna přijímat vklady od veřejnosti podle zákona upravujícího činnost bank, nebo neneviduje výši práv na výplatu peněžních prostředků v rámci jím poskytovaném dlouhodobém investičním produktu,
- b) v rozporu s § 134g odst. 4 pověří vedením evidence investičních nástrojů osobu, která není oprávněna vést tuto evidenci nebo neneviduje počet a druh investičních nástrojů v rámci jím poskytovaném dlouhodobém investičním produktu,
- c) provede pokyn majitele dlouhodobého investičního produktu v rozporu s § 134h odst. 1,
- d) nezajistí, aby majetek v rámci dlouhodobého investičního produktu tvořily pouze věci uvedené v § 134i odst. 1, nebo
- e) v rozporu s § 134i odst. 2 nezajistí, aby získané peněžní prostředky zůstaly součástí majetku v rámci dlouhodobého investičního produktu.“.

Dosavadní odstavce 4 až 6 se označují jako odstavce 5 až 7.

19. V § 163 odst. 7 se slova „nebo 3“ nahrazují slovy „, 3 nebo 4“.

20. Za § 163a se vkládá nový § 163b, který zní:

„§ 163b

(1) Právnická nebo podnikající fyzická osoba se jako zaměstnavatel dopustí přestupku tím, že v rozporu s § 134j ovlivňuje zaměstnance při výběru poskytovatele dlouhodobého investičního produktu nebo přijme zakázanou pobídku.

(2) Za přestupek podle odstavce 1 lze uložit pokutu do 1 000 000 Kč.“

21. V § 164 odst. 3 se na konci textu písmene b) doplňují slova „nebo 4 nebo § 16a“.

22. Za § 173a se vkládá nový § 173b, který zní:

„§ 173b

(1) Poskytovatel služeb skupinového financování se dopustí přestupku tím, že nesplní informační povinnost podle § 90k.

(2) Za přestupek podle odstavce 1 lze uložit pokutu do 500 000 Kč.“

23. V § 199 odst. 2 se text „§ 9aj odst. 6,“ zrušuje a za text „§ 12g odst. 3,“ se vkládá text „§ 12h odst. 4,“.

24. V § 199 odst. 6 se text „9al, 9am, 9an, 9ao,“ zrušuje.

ČÁST OSMÁ

Změna insolvenčního zákona

Čl. X

Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění zákona č. 312/2006 Sb., zákona č. 108/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 362/2007 Sb., zákona č. 301/2008 Sb., zákona č. 458/2008 Sb., zákona č. 7/2009 Sb., nálezů Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 163/2009 Sb., zákona č. 217/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 285/2009 Sb., nálezů Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 241/2010 Sb., nálezů Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 260/2010 Sb., zákona č. 409/2010 Sb., zákona č. 69/2011 Sb., zákona č. 73/2011 Sb., zákona č. 139/2011 Sb., zákona č. 188/2011 Sb., zákona č. 466/2011 Sb., zákona č. 167/2012 Sb., zákona č. 334/2012 Sb., zákona č. 396/2012 Sb., zákona č. 399/2012 Sb., zákona č. 45/2013 Sb., zákona č. 185/2013 Sb., zákona č. 294/2013 Sb., zákona č. 375/2015 Sb., zákona č. 377/2015 Sb., zákona č. 298/2016 Sb., zákona č. 64/2017 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 291/2017 Sb., zákona č. 182/2018 Sb., zákona č. 307/2018 Sb., zákona č. 31/2019 Sb., zákona č. 80/2019 Sb., zákona č. 230/2019 Sb., zákona č. 119/2020 Sb., zákona č. 191/2020 Sb., zákona č. 460/2020 Sb., zákona č. 527/2020 Sb., zákona č. 588/2020 Sb., zákona č. 261/2021 Sb., zákona č. 298/2021 Sb., zákona č. 96/2022 Sb., zákona č. 416/2022 Sb. a zákona č. .../2023 Sb., se mění takto:

1. V § 82 se odstavec 6 zrušuje.
2. V § 113 odst. 3 se věta druhá zrušuje.
3. V § 118 se odstavec 3 zrušuje.
4. V § 172 odst. 2 se na konci textu věty první doplňují slova „nebo jiného obdobného podřízeného cenného papíru představujícího právo na splacení dlužné částky vydaného podle práva cizího státu“.
5. § 247 se zrušuje.
6. V části druhé hlavě IV se doplňuje díl 4, který včetně nadpisu zní:

„Díl 4

Informování České národní banky insolvenčním soudem

§ 388d

Insolvenční soud vyrozumí bez zbytečného odkladu Českou národní banku o zahájení řízení o úpadku nebo o vydání rozhodnutí o úpadku osoby podle § 367 odst. 1, zúčtovatele nebo clearingové instituce podle zákona upravujícího platební styk, jde-li o účastníka platebního systému s neodvolatelností zúčtování podle zákona upravujícího platební styk nebo účastníka vypořádacího systému s neodvolatelností vypořádání podle zákona upravujícího podnikání na kapitálovém trhu.

CELEX: 31998L0026

§ 388e

Je-li dlužník provozovatelem nebo účastníkem platebního systému s neodvolatelností zúčtování nebo zahraničního platebního systému s neodvolatelností zúčtování podle zákona upravujícího platební styk, nebo je-li dlužník provozovatelem nebo účastníkem vypořádacího systému s neodvolatelností vypořádání nebo zahraničního vypořádacího systému s neodvolatelností vypořádání podle zákona upravujícího podnikání na kapitálovém trhu, insolvenční soud současně se zveřejněním rozhodnutí v insolvenčním rejstříku vyrozumí bez zbytečného odkladu Českou národní banku o

- a) vydání rozhodnutí o úpadku,
- b) vydání předběžného opatření podle § 82 odst. 3 nebo § 113 odst. 1,
- c) vyhlášení moratoria,
- d) prohlášení konkursu.“.

Čl. XI

Přechodné ustanovení

Na pohledávky přihlášené přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se použije zákon č. 182/2006 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

ČÁST DEVÁTÁ

Změna zákona o doplňkovém penzijním spoření

Čl. XII

Zákon č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření, ve znění zákona č. 399/2012 Sb., zákona č. 403/2012 Sb., zákona č. 241/2013 Sb., zákona č. 377/2015 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 296/2017 Sb., zákona č. 111/2019 Sb., zákona č. 119/2020 Sb., zákona č. 261/2021 Sb. a zákona č. 96/2022 Sb., se mění takto:

1. V § 3 se na konci písmene r) tečka nahrazuje čárkou a doplňují se písmena s) a t), která znějí:
„s) komoditou zastupitelná věc, která může být předmětem fyzické dodávky, jejíž hodnota je zjištělná a se kterou lze obchodovat,
t) komoditním derivátem derivát, jehož podkladovým aktivem je komodita.“.
2. V § 13 odstavec 1 zní:
„(1) Nárok na státní příspěvek má účastník,
a) kterému nebyl přiznán starobní důchod z důchodového pojištění a
b) který má
  1. trvalý pobyt na území České republiky, nebo
  2. bydliště na území členského státu a je účasten důchodového pojištění podle právních předpisů České republiky³⁾ nebo je účasten veřejného zdravotního pojištění v České republice⁴⁾.“.
3. V § 14 odst. 1 se částka „300 Kč“ nahrazuje částkou „500 Kč“.
4. V § 14 odst. 2 písmeno a) zní:
„a) 500 až 1 699 Kč, činí výše měsíčního státního příspěvku 20 % z částky měsíčního příspěvku účastníka,“.
5. V § 14 odst. 2 písm. b) se číslo „1 000“ nahrazuje číslem „1 700“ a částka „230 Kč“ se nahrazuje částkou „340 Kč“.
6. V § 15 se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno e), které zní:

„e) statistické.“.

7. V § 15 odst. 3 se za slova „Ministerstva vnitra,“ vkládají slova „Ministerstva obrany, Ministerstva spravedlnosti,“.

8. V § 20 odst. 1 písm. b) a v § 20 odst. 3 písm. b) se číslo „60“ nahrazuje číslem „120“ a část věty za středníkem včetně středníku se zrušuje.

9. V § 20 odst. 2 se slovo „pojištění²⁾“ nahrazuje slovem „pojištění³⁾“.

10. V § 24 se za odstavec 1 vkládají nové odstavce 2 a 3, které znějí:

„(2) Prostředky účastníka lze v rámci kombinace dávek podle odstavce 1 dělit pouze jednou, a to při současném vypořádání všech prostředků účastníka splňujícího nárok na jednorázové vyrovnání.

(3) Zemřou-li účastník i určená osoba ve stejnou dobu nebo za okolností, které brání zjištění, kdo z nich zemřel jako první, považuje se pro účely posouzení vzniku nároku na jednorázové vyrovnání za zjištěné, že účastník přežil určenou osobu a jednorázové vyrovnání se stává předmětem dědictví.“.

Dosavadní odstavce 2 až 4 se označují jako odstavce 4 až 6.

11. V § 25 se za odstavec 1 vkládá nový odstavec 2, který zní:

„(2) Zemřou-li účastník i určená osoba ve stejnou dobu nebo za okolností, které brání zjištění, kdo z nich zemřel jako první, považuje se pro účely posouzení vzniku nároku na odbytné za zjištěné, že účastník přežil určenou osobu a odbytné se stává předmětem dědictví.“.

Dosavadní odstavce 2 až 4 se označují jako odstavce 3 až 5.

12. V § 25 odstavec 5 zní:

„(5) Částečné odbytné do výše jedné třetiny hodnoty prostředků účastníka bez příspěvků zaměstnavatele zaplacených za účastníka a bez státních příspěvků náleží účastníkovi, který dosáhl věku 18 let, pokud spořicí doba trvala nejméně 120 kalendářních měsíců a během posledních 24 kalendářních měsíců nedošlo k převodu prostředků účastníka k jiné penzijní společnosti. Žádost o částečné odbytné lze podat během 24 kalendářních měsíců bezprostředně následujících po dni, kdy účastník dosáhl věku 18 let. Podáním žádosti ani výplatou částečného odbytného doplňkové penzijní spoření účastníka nezaniká. Není-li stanoveno jinak, platí pro částečné odbytné ustanovení tohoto zákona o odbytném.“.

13. V § 60 odst. 4 se slovo „vynásobené“ nahrazuje slovem „vynásobeného“.

14. V § 77h se na konci textu písmene e) doplňují slova „, přičemž obsah evidence stanoví prováděcí právní předpis“.

15. V § 94 se doplňuje odstavec 3, který zní:

„(3) Vytvoří-li a obhospodařuje-li penzijní společnost alternativní účastnický fond podle § 108a až 108c, musí mít současně vytvořen a obhospodařovat účastnický fond, který není alternativním účastnickým fondem ani povinným konzervativním fondem; tím není dotčena povinnost podle odstavce 1.“.

16. V § 98 odst. 5 se věta druhá nahrazuje větou „Majetek, který není zajištěn proti měnovému riziku, může tvořit nejvýše 1 % hodnoty majetku v povinném konzervativním fondu.“.

17. V části sedmé se za hlavu V vkládá nová hlava VI, která včetně nadpisu zní:

„Hlava VI

Alternativní účastnický fond

§ 108a

Skladba majetku v alternativním účastnickém fondu

(1) Alternativní účastnický fond investuje prostředky účastníka při dodržení zásad rozložení rizika spojeného s investováním do aktiv podle odstavce 2 a podle § 100 odst. 2.

(2) Alternativní účastnický fond investuje do

- a) investičních cenných papírů, které nejsou uvedeny v § 100 odst. 2 písm. a) a b),
- b) cenných papírů vydávaných investičním fondem nebo zahraničním investičním fondem, který lze v České republice veřejně nabízet podle zákona upravujícího investiční společnosti a investiční fondy,
- c) komodit nebo do certifikátů, které je zastupují,
- d) komoditních derivátů,
- e) nemovitých věcí,
- f) podílů na právnické osobě, jejímž předmětem činnosti je převážně nabývání nemovitých věcí, správa nemovitých věcí a úplatný převod vlastnického práva k nemovitým věcem za účelem dosažení zisku,
- g) veřejné infrastruktury podle stavebního zákona,
- h) práv duševního vlastnictví,
- i) plavidel, letadel, drážních vozidel nebo strojů,
- j) práv na výplatu peněžních prostředků,
- k) podílů na obchodní společnosti, které nejsou vtěleny do cenného papíru.

§ 108b

Výjimka pro úplatu penzijní společnosti ve vztahu k alternativnímu účastnickému fondu

(1) Výše úplaty podle § 60 odst. 1 písm. a) nesmí v případě alternativního účastnického fondu překročit 2,5 % z průměrné roční hodnoty fondového vlastního kapitálu v alternativním

účastnickém fondu. Průměrná roční hodnota fondového vlastního kapitálu v každém alternativním účastnickém fondu se stanoví k poslednímu dni příslušného období jako prostý aritmetický průměr hodnot fondového vlastního kapitálu alternativního účastnického fondu za každý den příslušného období.

(2) Výše úplaty podle § 60 odst. 1 písm. b) je v případě alternativního účastnického fondu nejvýše 25 % z rozdílu průměrné hodnoty penzijní jednotky v příslušném období a nejvyšší průměrné roční hodnoty penzijní jednotky v letech předcházejících příslušnému období od vzniku alternativního účastnického fondu vynásobeného průměrným počtem penzijních jednotek v příslušném období.

(3) Pro alternativní účastnický fond se § 60 odst. 3 a 4 nepoužijí.

§ 108c

Investování alternativního účastnického fondu do cenných papírů kolektivního investování

(1) Penzijní společnost může investovat nejvýše 10 % hodnoty majetku v alternativním účastnickém fondu do cenných papírů vydávaných jedním investičním fondem nebo jedním zahraničním investičním fondem.

(2) Pro alternativní účastnický fond se § 105 nepoužije.“.

Dosavadní hlavy VI až IX se označují jako hlavy VII až X.

18. V § 115 odst. 4 se slova „reálnou hodnotou“ nahrazují slovy „podle zákona upravujícího účetnictví“.

19. V § 115 se odstavec 5 zrušuje.

20. V § 136 se na konci textu odstavců 3 a 4 doplňují slova „; penzijní společnost volbě účastníka nevyhoví, bude-li se jednat o strategii spoření zahrnující alternativní účastnický fond“.

21. Za § 165a se vkládá nový § 165b, který zní:

„§ 165b

Ustanovení tohoto zákona o cenných papírech se použijí i na zaknihované cenné papíry, ledaže to vylučuje jejich povaha nebo tento zákon.“.

22. V § 170 odst. 1 se za text „§ 77b odst. 1,“ vkládá text „§ 77h písm. e),“ a text „§ 115 odst. 5,“ se zrušuje.

23. V § 188 odst. 3 se slova „o penzijním připojištění, a neobsahuje-li zákon o penzijním připojištění odpovídající pravidla, potom podle zvláštního právního předpisu“ zrušují.

24. § 190 zní:

„§ 190

(1) Účastníkovi penzijního připojištění může vzniknout doplňkové penzijní spoření nejdříve od prvního dne

a) kalendářního měsíce bezprostředně následujícího po dni zahájení výplaty dávky z poslední penze, nebo

b) prvního celého kalendářního měsíce, kdy je penzijní připojištění přerušeno.

(2) Účastník doplňkového penzijního spoření může platit příspěvky na penzijní připojištění pouze tehdy, pokud má přerušeno placení příspěvku účastníka podle § 11 odst. 3 a 4 a před přerušением platil příspěvek na doplňkové penzijní spoření nejméně 36 kalendářních měsíců nebo nejméně 12 kalendářních měsíců po sobě jdoucích od posledního přerušení placení příspěvku u téže penzijní společnosti, nebo pokud mu byla zahájena výplata dávky ze všech prostředků, nejdříve však od prvního dne

a) prvního celého kalendářního měsíce, kdy je placení příspěvku účastníka přerušeno, nebo

b) kalendářního měsíce bezprostředně následujícího po dni zahájení výplaty dávky ze všech prostředků.

(3) Účastník penzijního připojištění, který je současně účastníkem doplňkového penzijního spoření, může platit příspěvky na doplňkové penzijní spoření pouze tehdy, pokud má přerušeno penzijní připojištění, nebo mu byla zahájena výplata dávky z poslední penze, nejdříve však od prvního dne

a) prvního celého kalendářního měsíce, kdy je penzijní připojištění přerušeno, nebo

b) kalendářního měsíce bezprostředně následujícího po dni zahájení výplaty dávky z poslední penze.

(4) Práva a povinnosti účastníka v transformovaném fondu a příjemce dávky penzijního připojištění z transformovaného fondu se řídí zákonem o penzijním připojištění, sjednaným penzijním plánem a smlouvou o penzijním připojištění. Jejich nároky zůstávají s výjimkou omezení nároku na převod prostředků k jinému fondu zachovány.“.

25. V § 191 odst. 3 větě první se slova „s penzijní společností, která tento transformovaný fond obhospodařuje“ zrušují.

26. V § 191 se na konci odstavce 3 doplňuje věta „Nelze převést prostředky z účastnického fondu do transformovaného fondu.“.

27. V § 192 odst. 3 se na konci textu písmene b) doplňují slova „; ziskem vykázaným v účetní závěrce transformovaného fondu se rozumí součet zisku za účetní období a nerozděleného zisku z předchozích období snížený o ztrátu za účetní období a o neuhrazenou ztrátu za předchozí období“.

28. V § 193 se odstavec 4 zrušuje.

Dosavadní odstavce 5 až 8 se označují jako odstavce 4 až 7.

Čl. XIII

Přechodná ustanovení

1. Na příspěvky na doplňkové penzijní spoření a penzijní připojištění placené do konce prvního kalendářního čtvrtletí následujícího po dni, ve kterém tento zákon nabude účinnosti, se vztahují podmínky nároku na státní příspěvek podle § 13 a 14 zákona č. 427/2011 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.
2. Podmínky délky spořicí doby podle § 20 zákona č. 427/2011 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se nevztahují na smlouvy o doplňkovém penzijním spoření uzavřené přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

ČÁST DESÁTÁ

Změna zákona o spotřebitelském úvěru

Čl. XIV

Zákon č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru, ve znění zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 303/2017 Sb., zákona č. 307/2018 Sb., zákona č. 186/2020 Sb., zákona č. 237/2020 Sb., zákona č. 353/2021 Sb. a zákona č. 96/2022 Sb., se mění takto:

1. V § 2 se doplňuje odstavec 5, který zní:

„(5) Jde-li částečně o spotřebitelský úvěr na bydlení podle odstavce 2 písm. b) a částečně o spotřebitelský úvěr na bydlení podle odstavce 2 písm. a), který není účelově určený podle odstavce 2 písm. b), rozhoduje o tom, zda se daný spotřebitelský úvěr na bydlení pro účely náhrady účelně vynaložených nákladů vzniklých v souvislosti s předčasným splacením považuje za spotřebitelský úvěr na bydlení podle odstavce 2 písm. b) nebo za spotřebitelský úvěr na bydlení podle odstavce 2 písm. a), který není účelově určený podle odstavce 2 písm. b), převažující účel spotřebitelského úvěru. Nelze-li převažující účel určit, použije se na takový spotřebitelský úvěr úprava spotřebitelského úvěru na bydlení podle odstavce 2 písm. a), který není účelově určený podle odstavce 2 písm. b).“.
2. V § 5 odst. 4 se číslo „117“ nahrazuje číslem „117a“.
3. V § 117 odst. 3 se za písmeno d) vkládají nová písmena e) a f), která znějí:

„e) u spotřebitelského úvěru na bydlení, pokud od uzavření smlouvy o spotřebitelském úvěru uplynulo nejméně 24 měsíců, došlo-li k převodu vlastnického práva k nemovité věci, převodu věcného práva k nemovité věci, převodu družstevního podílu v bytovém družstvu nebo převodu účasti v jiné právnické osobě zakládající právo užívání bytu nebo rodinného domu, byl-li spotřebitelský úvěr na bydlení zajištěn touto nemovitou věcí nebo týkal-li se účel spotřebitelského úvěru na bydlení uvedený v § 2 odst. 2 písm. b) této nemovité věci nebo její součásti, družstevního podílu v bytovém družstvu nebo účasti v jiné právnické osobě zakládající právo užívání bytu nebo rodinného domu,

f) u spotřebitelského úvěru na bydlení, pokud od uzavření smlouvy o spotřebitelském úvěru uplynulo nejméně 24 měsíců, v souvislosti s vypořádáním společného jmění manželů, jehož předmětem byla nemovitá věc, věcné právo k nemovité věci, družstevní podíl v bytovém

družstvu nebo účast v jiné právnické osobě zakládající právo užívání bytu nebo rodinného domu, byl-li spotřebitelský úvěr na bydlení zajištěn touto nemovitou věcí nebo týkal-li se účel spotřebitelského úvěru na bydlení uvedený v § 2 odst. 2 písm. b) této nemovité věci nebo její součásti, družstevního podílu v bytovém družstvu nebo účasti v jiné právnické osobě zakládající právo užívání bytu nebo rodinného domu,“.

Dosavadní písmena e) a f) se označují jako písmena g) a h).

4. V § 117 odst. 3 se na konci textu písmene h) doplňují slova „; přesahuje-li předčasně splacená část spotřebitelského úvěru 25 % celkové výše spotřebitelského úvěru, nesmí věřitel požadovat náhradu nákladů za předčasné splacení podle odstavce 2 z té části předčasně splacené části spotřebitelského úvěru, která nepřesahuje 25 % celkové výše spotřebitelského úvěru“.
5. V § 117 odst. 4 větě první se za slovo „nesmí“ vkládají slova „u spotřebitelského úvěru jiného než na bydlení a u spotřebitelského úvěru na bydlení podle § 2 odst. 2 písm. a), který není účelově určený podle § 2 odst. 2 písm. b) nebo není spotřebitelským úvěrem na bydlení podle § 2 odst. 2 písm. c),“.

CELEX: 32014L0017

CELEX: 32008L0048

6. V § 117 odst. 4 se věta poslední nahrazuje větou „U spotřebitelského úvěru na bydlení podle § 2 odst. 2 písm. b) nebo c) nesmí výše náhrady nákladů podle odstavce 2 přesáhnout 2 % z předčasně splacené části celkové výše spotřebitelského úvěru.“.

CELEX: 32014L0017

7. V § 117 odst. 5 se doplňuje věta „U spotřebitelského úvěru na bydlení podle § 2 odst. 2 písm. b) nebo c) nesmí výše náhrady nákladů podle odstavce 2 dále přesáhnout výši účelně vynaložených nákladů určených podle § 117a.“.

CELEX: 32014L0017

8. V § 117 odst. 6 písm. b) se za slova „údaje o“ vkládá slovo „předpokládané“.

CELEX: 32014L0017

9. V § 117 se doplňuje odstavce 7, který zní:

„(7) Má-li dojít k předčasnému splacení v jiném kalendářním měsíci, než ve kterém došlo věřiteli sdělení spotřebitele o jeho úmyslu spotřebitelský úvěr na bydlení předčasně splatit, pro účely poskytnutí údaje o výši náhrady nákladů podle odstavce 6 písm. b) u spotřebitelského úvěru na bydlení podle § 2 odst. 2 písm. b) nebo c) se použije průměr zápujčích úrokových sazeb uveřejněný Českou národní bankou v kalendářním měsíci předcházejícím dni, v němž věřiteli došlo sdělení spotřebitele o jeho úmyslu spotřebitelský úvěr na bydlení předčasně splatit, pro skupinu srovnatelných spotřebitelských úvěrů na bydlení. Určení výše účelně vynaložených nákladů vzniklých věřiteli v souvislosti s předčasným splacením pro účely náhrady nákladů podle odstavce 2 způsobem podle § 117a tím není

dotčeno.“.

10. Za § 117 se vkládá nový § 117a, který včetně nadpisu zní:

„§ 117a

Určení výše účelně vynaložených nákladů za předčasné splacení

(1) Pro účely náhrady nákladů za předčasné splacení podle § 117 odst. 2 u spotřebitelského úvěru na bydlení podle § 2 odst. 2 písm. b) nebo c) věřiteli, který je oprávněn poskytovat spotřebitelský úvěr na bydlení, se rozumí průměrem zápůjčních úrokových sazeb průměr zápůjčních úrokových sazeb u spotřebitelských úvěrů na bydlení sjednaných v období 3 po sobě jdoucích kalendářních měsíců, který Česká národní banka vypočítá za každé 3 po sobě jdoucí kalendářní měsíce pro spotřebitelské úvěry na bydlení členěné do skupin podle srovnatelné délky období, pro které je sjednána pevná zápůjční úroková sazba, a podle toho, zda jde o spotřebitelský úvěr na bydlení podle § 2 odst. 2 písm. b) zajištěný zástavním právem k nemovité věci nebo tímto zástavním právem nezajištěný nebo o spotřebitelský úvěr na bydlení podle § 2 odst. 2 písm. c) zajištěný zástavním právem k nemovité věci nebo tímto zástavním právem nezajištěný.

(2) Česká národní banka uveřejňuje průměry zápůjčních úrokových sazeb na svých internetových stránkách měsíčně v druhém kalendářním měsíci následujícím po období, za které se průměry zápůjčních úrokových sazeb vypočítají, a to do desátého dne tohoto měsíce na dobu 10 let od kalendářního měsíce následujícího po dni jejich uveřejnění.

(3) Podrobnosti určení srovnatelné délky období, pro které je sjednána pevná zápůjční úroková sazba, a členění spotřebitelských úvěrů na bydlení do skupin podle srovnatelné délky období, pro které je sjednána pevná zápůjční úroková sazba, a podle toho, zda jde o spotřebitelský úvěr na bydlení podle § 2 odst. 2 písm. b) zajištěný zástavním právem k nemovité věci nebo tímto zástavním právem nezajištěný nebo o spotřebitelský úvěr na bydlení podle § 2 odst. 2 písm. c) zajištěný zástavním právem k nemovité věci nebo tímto zástavním právem nezajištěný, stanoví prováděcí právní předpis.“.

11. V § 117a odstavec 1 zní:

„(1) Pro účely náhrady nákladů za předčasné splacení podle § 117 odst. 2 u spotřebitelského úvěru na bydlení podle § 2 odst. 2 písm. b) nebo c) věřiteli, který je oprávněn poskytovat spotřebitelský úvěr na bydlení, se rozumí

- a) účelně vynaloženými náklady vzniklými věřiteli v souvislosti s předčasným splacením částka odpovídající kladnému součtu nezbytných administrativních nákladů na předčasné splacení, jejichž výše nesmí přesáhnout částku 1 000 Kč, a úrokového rozdílu,
- b) úrokovým rozdílem rozdíl mezi smluvním úrokem a referenčním úrokem,
- c) smluvním úrokem částka úroku, kterou by spotřebitel podle smlouvy o spotřebitelském úvěru zaplatil za dobu ode dne předčasného splacení do konce období, pro které je sjednána pevná zápůjční úroková sazba,
- d) referenčním úrokem částka úroku, kterou by spotřebitel při použití výše splátky sjednané ve smlouvě o spotřebitelském úvěru zaplatil za dobu ode dne předčasného splacení do konce období, pro které je sjednána pevná zápůjční úroková sazba, pokud by nesplacená část celkové výše spotřebitelského úvěru byla ode dne předčasného splacení úročena průměrem

zápůjčních úrokových sazeb uveřejněným Českou národní bankou v kalendářním měsíci předcházejícím dni předčasného splacení pro skupinu srovnatelných spotřebitelských úvěrů na bydlení,

- e) nesplacenou částí celkové výše spotřebitelského úvěru část celkové výše spotřebitelského úvěru, kterou by byl spotřebitel povinen splatit v případě, kdy by k předčasnému splacení nedošlo,
- f) skupinou srovnatelných spotřebitelských úvěrů na bydlení skupina spotřebitelských úvěrů na bydlení, jejichž období, pro které je sjednána pevná zápůjční úroková sazba, je srovnatelné s dobou ode dne předčasného splacení do konce období, pro které je u předčasně spláceného spotřebitelského úvěru na bydlení sjednána pevná zápůjční úroková sazba, a které jsou s předčasně spláceným spotřebitelským úvěrem na bydlení srovnatelné podle toho, zda jde o spotřebitelský úvěr na bydlení podle § 2 odst. 2 písm. b) zajištěný zástavním právem k nemovité věci nebo tímto zástavním právem nezajištěný nebo o spotřebitelský úvěr na bydlení podle § 2 odst. 2 písm. c) zajištěný zástavním právem k nemovité věci nebo tímto zástavním právem nezajištěný,
- g) průměrem zápůjčních úrokových sazeb průměr zápůjčních úrokových sazeb u spotřebitelských úvěrů na bydlení sjednaných v období 3 po sobě jdoucích kalendářních měsíců, který Česká národní banka vypočítá za každé 3 po sobě jdoucí kalendářní měsíce pro spotřebitelské úvěry na bydlení členěné do skupin podle srovnatelné délky období, pro které je sjednána pevná zápůjční úroková sazba, a podle toho, zda jde o spotřebitelský úvěr na bydlení podle § 2 odst. 2 písm. b) zajištěný zástavním právem k nemovité věci nebo tímto zástavním právem nezajištěný nebo o spotřebitelský úvěr na bydlení podle § 2 odst. 2 písm. c) zajištěný zástavním právem k nemovité věci nebo tímto zástavním právem nezajištěný.“.

12. V § 117a se za odstavec 1 vkládá nový odstavec 2, který zní:

„(2) Pro případ částečného předčasného splacení spotřebitelského úvěru na bydlení podle odstavce 1 se pro určení úrokového rozdílu použije poměrná část smluvního a referenčního úroku. Poměrná část smluvního úroku se určí jako násobek smluvního úroku a podílu předčasně splacené části celkové výše spotřebitelského úvěru a nesplacené části celkové výše spotřebitelského úvěru. Poměrná část referenčního úroku se určí jako násobek referenčního úroku a podílu předčasně splacené části celkové výše spotřebitelského úvěru a nesplacené části celkové výše spotřebitelského úvěru.“.

Dosavadní odstavce 2 a 3 se označují jako odstavce 3 a 4.

13. V § 160 se slova „a § 69 odst. 5“ nahrazují slovy „, § 69 odst. 5 a § 117a odst. 3“.

14. V § 160 se slova „§ 117a odst. 3“ nahrazují slovy „§ 117a odst. 4“.

Čl. XV

Přechodná ustanovení

- 1. Česká národní banka začne uveřejňovat průměry zápůjčních úrokových sazeb podle § 117a odst. 2 zákona č. 257/2016 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti čl. XIV bodů 10 a 13, od osmého kalendářního měsíce následujícího po dni vyhlášení tohoto

zákona.

2. Ustanovení zákona č. 257/2016 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti čl. XIV bodů 1 až 9, 11, 12 a 14, upravující předčasné splacení spotřebitelského úvěru na bydlení se použijí i na spotřebitelský úvěr na bydlení sjednaný přede dnem nabytí účinnosti čl. XIV bodů 1 až 9, 11, 12 a 14.

ČÁST JEDENÁCTÁ

ÚČINNOST

Čl. XVI

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2024, s výjimkou ustanovení

- a) části druhé čl. III bodů 1 a 2, části desáté čl. XIV bodů 10 a 13 a čl. XV bodu 1, která nabývají účinnosti prvním dnem čtvrtého kalendářního měsíce následujícího po dni jeho vyhlášení,
- b) části desáté čl. XIV bodů 1 až 9, 11, 12 a 14 a čl. XV bodu 2, která nabývají účinnosti prvním dnem devátého kalendářního měsíce následujícího po dni jeho vyhlášení,
- c) části čtvrté čl. V, které nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2025.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

k návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s rozvojem finančního trhu

OBECNÁ ČÁST

1. Zhodnocení platného právního stavu

Cílem předloženého návrhu zákona je zejména zavést některá opatření, která mají přispět k rozvoji kapitálového trhu v ČR. Hlavními navrhovanými opatřeními jsou tzv. dlouhodobý investiční produkt a některé změny ve III. penzijním pilíři. Návrh zákona navazuje na koncepci rozvoje kapitálového trhu v ČR 2019–2023, která byla schválena vládou dne 4. 3. 2019.

Návrh zákona se snaží reagovat na některé nedostatky současné právní úpravy v oblasti kapitálového trhu:

- Dlouhodobý investiční produkt: V dnešní době ČR daňově podporuje investice do životního pojištění nebo do penzijních fondů (účastnických nebo transformovaných), což znevýhodňuje jiné produkty k vytváření úspor na stáří (zejména produkty investičního typu). K narovnání podmínek v oblasti daní je vhodné přijmout i odpovídající produktovou regulaci, která zajistí splnění alespoň minimálních náležitostí a dohled ČNB, případně působnost finančního arbitra pro řešení spotřebitelských sporů.
- Alternativní účastnický fond: Penzijní fondy (tj. účastnické a transformované fondy) mají v současné době velmi limitovanou investiční strategii, která kopíruje téměř doslovně regulaci standardních fondů (UCITS fondů) harmonizovaných právem EU, které se vyznačují mimo jiné tím, že permanentně nabízí zpětný odkup svým investorům, a proto musí investovat jen do vysoce likvidních aktiv (typicky kótovaných akcií a dluhopisů). Navíc je zavedena limitace maximální výše úplaty penzijní společnosti, která je navíc konstruována jako *all-in-one* (tj. nelze žádné náklady účtovat přímo fondu) a také povinnost při investicích do jiného investičního fondu snížit tuto úplatu o úplatu zaplacenou obhospodařovateli tohoto fondu. To vede mimo jiné k tomu, že české penzijní fondy neinvestují do aktiv, která jsou pro penzijní fondy ve vyspělých ekonomikách běžná, zejména do tzv. *private equity* fondů (fondy investující s investičním horizontem 10 let do velkých nekótovaných společností) a do infrastrukturních projektů.
- Vyšší mobilita účastníků v transformovaných fondech: V dnešní době zůstává většina účastníků v transformovaných fondech, které jsou sice uzavřeny vstupu nových účastníků, ale stávající účastníci do nich i nadále pravidelně přispívají, přičemž transformované fondy kvůli garanci černé nuly (žádný rok nesmí skončit ve ztrátě, jinak penzijní společnost musí ztrátu uhradit ze svého majetku) investují velmi konzervativně a ve většině případů nejsou schopny pokrýt inflaci, což v dlouhodobém horizontu vede k devalvací vložených prostředků. Kromě toho kvůli velmi konzervativní strategii (vynucené fakticky garanci) investují jen do státních dluhopisů a bankovních vkladů a nepřispívají tak k rozvoji kapitálového trhu v ČR (a přitom současně představují výrazný a nezanedbatelný podíl na úsporách českých občanů na stáří). Ačkoli jsou transformované fondy uzavřeny vstupu nových účastníků, stávající účastníci nemají žádnou motivaci, aby své prostředky převedly do účastnických fondů, které sice nenabízí garanci (a jsou také více rizikové), ale mohou nabídnout

potenciálně zajímavější výnosy, které v dlouhodobém horizontu snadno pokryjí inflaci a mohou nabídnout i výnos nad inflaci (dle dynamičnosti zvolené investiční strategie účastníkem). Jako důvod, proč účastníci nepřecházejí z transformovaných fondů do účastnických, je mnohdy uváděno to, že nechtějí přijít o své nároky z transformovaného fondu (např. tzv. výsluhová penze), kdy současný zákon neumožňuje být účastníkem transformovaného fondu, pokud je daná osoba současně účastníkem účastnického fondu.

- Výše státního příspěvku v penzijních fondech: Poskytování státního příspěvku v penzijních fondech je dnes vázáno na příspěvek účastníka, přičemž minimální výše příspěvku účastníka je 300 Kč měsíčně a maximální výše tohoto příspěvku, nad kterou se státní příspěvek již dále nezvyšuje, činí 1 000 Kč měsíčně. Navrhuje se zvýšit spodní hranici ze současných 300 Kč na 500 Kč měsíčně a horní hranici příspěvku ze současných 1 000 Kč na 1 700 Kč měsíčně. Tím má být jednak zohledněn obecný růst mezd, k němuž došlo od posledního nastavení v roce 2013, a jednak mají být účastníci motivováni k vyšším příspěvkům. Zároveň se navrhuje nastavit výši státního příspěvku jako lineární ve výši 20 % příspěvku účastníka. Cílem je, aby navržená změna byla z hlediska dopadů na státní rozpočet pokud možno neutrální. Dále se s ohledem na skutečnost, že doplňkové penzijní spoření (resp. penzijní připojištění) nemá za cíl sloužit jako krátkodobý či střednědobý produkt s podporou státu, nýbrž jako prostředek k dlouhodobému odkládání spotřeby za účelem výplaty prostředků v období důchodového věku ke zmírnění případného propadu finančních příjmů, který se s odchodem do důchodu může pojít, upravuje, že státní příspěvek nebudou dostávat osoby, jimž byl přiznán starobní důchod.
- Podpora využívání XML formátu exekutory: Exekutoři mají dnes povinnost využívat XML formát pouze při komunikaci s bankami. To působí neopodstatněnou nerovnost na trhu a vyšší náklady pro nebankovní finanční instituce při vyřizování žádostí exekutorů.
- Podpora obchodování s korporátními dluhopisy: V současné době neobsahují emisní podmínky ani dluhopisy v zásadě žádné informace o emitentovi, a tak na jejich základě nelze posoudit schopnost emitenta tyto dluhopisy splatit. Přitom typicky prospekt obsahuje informace jak o emisi, tak o emitentovi, nicméně pro emise dluhopisů do 1 mil. € se prospekt nevyhotovuje. Ministerstvo financí publikovalo v lednu 2020 k veřejné konzultaci druhou verzi tzv. Scorecardu korporátních dluhopisů (s označením 2.0), který umožňuje investorům lépe posoudit riziko korporátních dluhopisů. Nicméně často je naráženo na problém, že emitent dluhopisů své finanční informace nezveřejňuje (typicky ve sbírce listin obchodního rejstříku), případně jsou zveřejněné informace zastaralé a nezohledňují plánovanou emisi dluhopisů. Také se navrhuje provést změny ve vztahu k insolvenční či vymáhání pohledávek s ohledem na podřízené dluhopisy, resp. podřízené pohledávky obecně.

Návrh zákona, který sledoval obdobný cíl, byl připraven a předložen do legislativního procesu již v minulém volebním období (sněmovní tisk 993, 8. volební období Poslanecké sněmovny), jeho legislativní proces však nebyl před koncem volebního období Poslanecké sněmovny dokončen. Oproti tomuto návrhu zákona obsahuje nyní předkládaný návrh tyto hlavní změny:

- V novele zákona o dluhopisech se navrhuje řešit situace, kdy mohou existovat výkladové potíže v souvislosti se správou jmění dítěte ze strany rodičů ve vztahu

ke státním dluhopisům. Staví se na jisto, že správa majetku dítěte v souvislosti se státními dluhopisy spadá do běžné správy a není třeba přivolení soudu k tomu, aby rodič mohl dítěti nakoupit a spravovat státní dluhopisy, a to zejména z důvodu, že státní dluhopisy jsou vysoce bezpečnou formou spoření. Navrhuje se také upravit hlasování per rollam (obdobně jako v zákoně o obchodních korporacích) i pro schůzi vlastníků dluhopisů, což se ukazuje jako potřebné i kvůli pandemii COVID-19. Dále se navrhuje zpřesnění u podřízených dluhopisů, kdy se staví na jisto, za jakých okolností se projevuje jejich podřízenost. S ohledem na výkladové potíže se rovněž navrhuje upřesnit terminologii u sběrných dluhopisů.

- V novele zákona o podnikání na kapitálovém trhu se nově místo účtu dlouhodobých investic a investičního penzijního účtu hovoří o dlouhodobém investičním produktu. K této terminologické změně se přistoupilo z toho důvodu, že dlouhodobý investiční produkt vyjadřuje skutečnost, že jeho hlavním cílem je zabezpečení na stáří a současně se vyhýbá potenciálně matoucím pojmům „penzijní“ a „účet“; terminologie současně odpovídá nově zaváděné terminologii v daňové oblasti „daňově podporovaný produkt spoření na stáří“. S ohledem na právní jistotu se navrhuje stanovit výslovně, že dlouhodobý investiční produkt může mít pouze jednoho poskytovatele, současně se ale nebrání outsourcingu, nicméně odpovědnost poskytovatele tím není dotčena. S ohledem na vzájemný soulad mezi zákony na finančním trhu se rovněž doplňuje zákaz diskriminace zaměstnanců při výběru produktu zabezpečení na stáří, obdobně podle úpravy pro životní pojištění a pro účastnické a transformované fondy.
- V novele insolvenčního zákona se zřehledňuje úprava informačních povinností soudu vůči ČNB v případě úkonů vůči některým osobám působícím na finančním trhu.
- V novele zákona o doplňkovém penzijním spoření se navrhuje upravit spodní a horní hranici měsíčního příspěvku účastníka nutného pro vznik nároku na státní příspěvek. Tím má být jednak zohledněn obecný růst mezd, k němuž došlo od posledního nastavení v roce 2013, a jednak mají být účastníci motivováni k vyšším příspěvkům. Zároveň se navrhuje nastavit výši státního příspěvku jako lineární ve výši 20 % příspěvku účastníka.
- V novele zákona o spotřebitelském úvěru se s cílem posílení vyváženosti úpravy předčasného splacení spotřebitelského úvěru na bydlení navrhuje stanovit způsob určení výše účelně vynaložených nákladů vzniklých poskytovateli v souvislosti s tímto předčasným splacením.
- Do návrhu zákona není zařazena novela zákona o investičních společnostech a investičních fondech a na ni navazující novela zákona o správních poplatcích. Bere se v úvahu jednak skutečnost, že změny původně navržené v zákoně o investičních společnostech a investičních fondech byly v podstatě technické povahy, přičemž s ostatním obsahem návrhu zákona přímo nesouvisejí, a dále skutečnost, že oblast fondového investování bude třeba v budoucnosti tak jako tak podrobit důkladnější revizi, což si v brzké době vyžádá další novelu uvedeného zákona. Dvě poměrně komplexní novely téhož zákona, které by následovaly v krátké době po sobě, nejsou z hlediska stability právního řádu žádoucí, a proto je vhodnější vyčkat a provést všechny potřebné změny v zákoně

o investičních společnostech a investičních fondech tímž návrhem zákona.

2. Odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy

V této novele se navrhuje novelizovat řadu zákonů, z nichž žádný není dominantní, a proto žádný konkrétní zákon nefiguruje v názvu novely a novely jednotlivých zákonů jsou řazeny dle čísla ve Sbírce zákonů. Konkrétně se navrhuje novelizovat tyto zákony:

- Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „ZDP“), ve kterém se navrhuje spojení stávajících limitů pro produkty spoření na stáří a rozšíření možnosti jejich aplikace i na nově zaváděný dlouhodobý investiční produkt.
- Zákon č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů, ve kterém se v návaznosti na novou právní úpravu určení výše účelně vynaložených nákladů vzniklých poskytovateli v souvislosti s předčasným splacením spotřebitelského úvěru na bydlení výslovně stanoví, že uveřejňování průměrů zápůjčních úrokových sazeb pro účely stanovení výše těchto nákladů není porušením ochrany důvěrnosti statistických dat.
- Zákon č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění se státním příspěvkem a o změnách některých zákonů souvisejících s jeho zavedením, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „ZoPP“), a to zejména s ohledem na změny prováděné v zákoně o doplňkovém penzijním spoření v zájmu zachování rovných podmínek pro transformované fondy a pro účastnické fondy.
- Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „EŘ“), kde se navrhuje rozšířit působnost vyhlášky Ministerstva spravedlnosti o využívání formátu XML exekutory na všechny finanční instituce (uvedené v § 33 odst. 4 EŘ), které mají povinnost poskytnout exekutorovi zdarma součinnost. Dnes se povinné využití tohoto formátu vztahuje jen na informace vyžadované od bank (peněžních ústavů).
- Zákon č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění pozdějších předpisů, kde se navrhuje rozšířit působnost finančního arbitra i na spory mezi spotřebitelem a poskytovatelem dlouhodobého investičního produktu.
- Zákon č. 190/2004 Sb., o dluhopisech, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „ZDI“), kde se řeší situace, že emisní podmínky obsahují jen informace o emisi dluhopisů a neobsahují informace o emitentovi. Přitom informace o emitentovi jsou podstatné, aby mohl investor vyhodnotit rizikovost dluhopisů a schopnost emitenta dostát svým závazkům. Inspirace ohledně požadovaných údajů je čerpána zejména z dokumentu Scorecard korporátních dluhopisů 2.0, který byl uveřejněn k veřejné konzultaci na webových stránkách Ministerstva financí. Dále se navrhuje provést řadu změn, které vyplynuly z veřejných konzultací a potřeb praxe. Jde například o změny odstraňující nadbytečnou duplicitu emisních podmínek a prospektu, revize nutností schůze vlastníků schvalovat nevýznamné změny emisních podmínek, zrušení povinnost publikovat emisní podmínky státních dluhopisů ve Sbírce zákonů, úprava podřízených dluhopisů respektující možnost vytvořit více stupňů podřízenosti (zpravidla se rozlišují minimálně tři – seniorní, juniorní a mezaninová) a úprava práva na předčasné splacení pro některé dluhopisy harmonizované právem EU.
- Zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších

předpisů (dále též jen „ZPKT“), kde se zejména upravují základní náležitosti dlouhodobého investičního produktu, například se reguluje, jaký majetek může být v rámci tohoto produktu evidován.

- Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, kde se řeší otázka podřízených dluhopisů vydaných podle zahraničního práva. Dále se zpřehledňuje úprava informačních povinností soudu vůči ČNB v případě úkonů vůči některým osobám působícím na finančním trhu.
- Zákon č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „ZDPS“), kde se navrhuje zavést nový typ účastnického fondu, tzv. alternativní účastnický fond, u něhož nebude tak přísná regulace poplatků a investiční strategie (např. zákon těmto fondům umožní investovat do tzv. alternativních aktiv). Cílem je zvýšit efektivitu III. penzijního pilíře. Také se navrhuje, aby byla možná současná účast v transformovaném i účastnickém fondu za účelem umožnit účastníkům snazší přestup do účastnických fondů, aniž by museli rušit svoji účast v transformovaném fondu. Rovněž se upravují některé otázky týkající se výplaty dávek z III. penzijního pilíře, které vyplynuly z aplikační praxe. Mění se i minimální a maximální výše příspěvku účastníka nutného k výplatě státního příspěvku tak, že spodní hranice se posouvá ze současných 300 Kč na 500 Kč měsíčně a horní hranice se posouvá ze současných 1 000 Kč na 1 700 Kč měsíčně. Zároveň se stanoví výše státního příspěvku jako lineární ve výši 20 % příspěvku účastníka.
- Zákon č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „ZSÚ“), kde se s cílem posílení vyváženosti úpravy předčasného splacení spotřebitelského úvěru na bydlení navrhuje stanovit způsob určení výše účelně vynaložených nákladů vzniklých poskytovateli v souvislosti s tímto předčasným splacením.

Účinnost se navrhuje na 1. 1. 2024. Výjimkou je novela zákona o spotřebitelském úvěru, kde se z důvodu postupného náběhu režimu uveřejňování průměrných zápůjčních úrokových sazeb navrhuje dělná účinnost, a novela exekučního řádu, kde se z důvodu přípravy na nový režim komunikace mezi soudními exekutory a finančními institucemi navrhuje účinnost 1. 1. 2025.

3. Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy v jejím celku

Navrhovaná právní úprava je nezbytná z důvodu potřeby rozvinout český kapitálový trh. K tomu je nutná změna právní úpravy, pouhými nelegislativními kroky nelze cíle dosáhnout. Je zejména vhodné reagovat na některé identifikované nedostatky české národní úpravy, která neplyne ze směrnic EU. Tím bude posílena konkurenceschopnost českého kapitálového trhu ve vztahu nejen k vyspělým západoevropským úpravám, ale také k úpravám sousedních států a ostatních států v regionu střední a východní Evropy.

4. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Návrh zákona je v souladu s Ústavou založeným ústavním pořádkem ČR. Ústavní pořádek ČR neobsahuje specifické právní normy dopadající na oblast kapitálového trhu. Návrh zákona přihlíží zejména k čl. 98 odst. 1 Ústavy, podle kterého lze do činnosti ČNB zasahovat pouze na základě zákona. Návrh zákona respektuje obecné zásady ústavního pořádku ČR, např. zásady vyplývající z pojmu demokratického právního

státu (čl. 1 Ústavy) a zásadu enumerativnosti veřejnoprávních pretenzí (čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod). Dále se zohledňuje to, že vlastnictví zavazuje (čl. 11 odst. 3 věta první Listiny základních práv a svobod), a že co není zakázáno, je dovoleno (čl. 2 odst. 3 Listiny základních práv a svobod).

5. Zhodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie nebo obecnými právními zásadami práva Evropské unie

Předpisy EU, judikatura soudních orgánů EU a obecné právní zásady práva EU se na oblast navrhované úpravy nevztahují ve smyslu potřeby nové transpozice, nicméně v některých dílčích oblastech se transpozice upřesňuje, případně se zasahuje do transpozičních ustanovení. Zároveň však platí, že návrh zákona je s předpisy EU, judikaturou soudních orgánů EU a s obecnými právními zásadami práva EU v souladu.

6. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Na oblast navrhované úpravy se žádná mezinárodní smlouva, kterou je ČR vázána, nevztahuje. Případné zásahy v oblasti lidských práv návrh zákona nepředpokládá.

7. Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty a na podnikatelské prostředí České republiky

Návrh na zavedení dlouhodobého investičního produktu (a z toho titulu vyplývající daňová úleva) může mít negativní vliv na veřejné rozpočty. V podstatě se navrhuje rozšíření možností daňových úlev i na tento dlouhodobý investiční produkt, který zahrnuje dnešní produkty investičního a spořicího typu. Negativní dopady mohou být generovány dvěma způsoby, které odpovídají formám daňových úlev:

1. Platby zaměstnavatelů jako příjem zaměstnance osvobozený od daně z příjmů

V tomto případě by byl negativní dopad generován pouze z důvodu rozšíření titulů, na které může zaměstnavatel přispívat, přičemž pro zaměstnance by se jednalo o osvobozený příjem. Neboť pro stávající tituly již sjednocen limit na 50 tis. Kč je a navrhovaná úprava pro ně nic nemění. Dopad by tedy mohl být generován v případech, kdy by současně platilo: zaměstnanec bude mít zřízen dlouhodobý investiční produkt a zaměstnavatel bude mít vůli nově přispívat, tj. nad rámec stávajících osvobozených příspěvků (při dodržení zákonných podmínek). Negativní dopad kvůli rozšíření titulů, na které lze přispívat, nelze odhadnout z důvodu nedostatku datových zdrojů. Na výši dopadů mohou mít navíc vliv i jiné okolnosti, např. vývoj nezaměstnanosti, mezd či konjunktura nebo recese české ekonomiky nebo reálné úrokové míry. Vzhledem k současné výši příspěvků zaměstnavatelů a předpokládaným parametrům dlouhodobého investičního produktu, které jsou obdobné jako u stávajících podporovaných produktů, však nepředpokládáme masivní zvýšení zájmu ze strany zaměstnavatelů přispívat na tento produkt. Spíše bychom očekávali změnu struktury. Na základě tohoto předpokladu pak lze uvažovat s dopadem na veřejné rozpočty ve výši stovek mil. Kč ročně. Negativní dopad by se v tomto případě projevil již v průběhu roku 2024, nicméně s ohledem na to, že dlouhodobý investiční produkt je v současné době neexistujícím produktem, lze případný celoroční dopad očekávat až v roce 2025.

2. Uplatnění odpočtu od základu daně z titulu příspěvků zaplacených poplatníkem

Celková maximální částka, o kterou lze snížit základ daně, se navrhuje ve výši 48 tis. Kč, tj. odpovídá součtu stávajících limitů. S ohledem na navrhovanou účinnost

zákona k 1. 1. 2024 lze očekávat, že případný negativní dopad se projeví nejdříve v roce 2025 (poplatníci uplatní nezdánitelnou část dle nových pravidel až v rámci daňového přiznání), nicméně s ohledem na to, že dlouhodobý investiční produkt je v současné době neexistujícím produktem, lze případný celoroční dopad očekávat až v roce 2026. V případně uplatněných odpočtů od základu daně může negativní dopad generovat jak sjednocení limitů pro uplatnění odpočtu již u stávajících produktů (poplatníci preferující jeden produkt, na který dnes uplatňují maximální odpočet, budou mít nově možnost uplatnit vyšší odpočet), tak rozšíření možností pro uplatnění odpočtů na další produkt. V současné době je odhadovaná výše daňové úlevy z titulu odpočtů ze základu daně ve výši 2,6 mld. Kč. Vzhledem k celkové výši odhadované daňové úlevy proto negativní dopad sjednocení limitů pro odpočet odhadujeme maximálně ve výši nižších stovek mil. Kč. Negativní dopad z titulu rozšíření možností odpočtů nelze odhadnout z důvodu nedostatku datových zdrojů. Na výši dopadů mohou mít navíc vliv i jiné okolnosti, např. vývoj nezaměstnanosti, mezd či konjunktura nebo recese české ekonomiky nebo reálné úrokové míry. Pokud by například nově uplatnilo 100 tis. poplatníků odpočet ze zaplacených příspěvků na dlouhodobý investiční produkt od základu daně ve výši 10 tis. Kč, na inkaso DPFO by to mělo negativní vliv ve výši 150 mil. Kč ročně na úrovni veřejných rozpočtů.

V souvislosti s rozšířením působnosti finančního arbitra ve vztahu k dlouhodobému investičnímu produktu se nepředpokládá nárůst nákladů na straně Kanceláře finančního arbitra. Dlouhodobý investiční produkt má vždy povahu investičního nebo vkladového produktu, tedy produktů, které již dnes spadají do působnosti finančního arbitra. Navržené rozšíření působnosti bude tedy v praxi znamenat pouze to, že při rozhodování určitých sporů, které již dnes spadají do jeho působnosti, bude finanční arbitr posuzovat i aspekt vztahu mezi poskytovatelem dlouhodobého investičního produktu a majitelem tohoto produktu a plnění povinností, které z tohoto vztahu vyplývají. Pokud by v souvislosti s tím vznikly nějaké dodatečné náklady, budou zabezpečeny v rámci v současnosti stanovených limitů počtu míst a objemu prostředků na platy v Kanceláři finančního arbitra.

Na inkaso veřejných rozpočtů bude také negativně působit změna právní úpravy u příspěvků zaměstnavatele v případě jednorázového vyrovnání z penzijního připojištění se státním příspěvkem a z doplňkového penzijního spoření, a to v odhadované výši stovek mil. Kč na úrovni veřejných rozpočtů ročně.

8. Zhodnocení sociálních dopadů navrhované právní úpravy

Navrhované úpravy dlouhodobého investičního produktu a úprava nového alternativního fondu by měly mít pozitivní dopady na úspory českých domácností.

9. Zhodnocení dopadů navrhované právní úpravy na životní prostředí

Návrh zákona nemá žádné dopady na životní prostředí.

10. Zhodnocení současného stavu a dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace

Návrh zákona není v rozporu se zákazem diskriminace, ani není v rozporu s principem rovnosti mužů a žen.

11. Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů (DPIA)

Navrhovaná právní úprava nebude mít žádné negativní dopady na ochranu soukromí a osobních údajů. Nedochozí k rozšiřování kategorií dotčených subjektů údajů, jejichž

údaje jsou zpracovávány, ani k rozšíření kategorií zpracovávaných údajů. Nemění se existující zpracování osobních údajů, ani se nezakládají žádné nové způsoby jejich zpracování.

12. Zhodnocení korupčních rizik

Navrhovaná právní úprava byla posuzovaná v souladu se schválenou vládní metodikou na hodnocení korupčních rizik (CIA – *Corrupt Impact Assessment*). V rámci postupu CIA (vč. jejich skrytých forem) zpracovatelé návrhu dospěli k závěru, že právní úprava žádným způsobem neusnadňuje korupční jednání a ani neznesnadňuje jeho odhalování. Navrhovaná právní úprava nepředpokládá vznik nových ani změnu existujících korupčních rizik.

13. Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Návrh zákona nemá žádné dopady na bezpečnost nebo obranu státu.

14. Zhodnocení souladu návrhu se zásadami pro tvorbu digitálně přívětivé legislativy

Předkladatel ctí požadavky na vytváření tzv. digitálně přívětivé legislativy – tedy takové legislativy, která umožní rozvoj digitální agendy a která zároveň ale nebude diskriminovat potřeby těch, kteří mají z jakéhokoliv důvodu s elektronickou komunikací problémy. Návrh zákona respektuje zásady digitálně přívětivé legislativy, což se projevuje např. v ZDI, kde je navrhováno upravit hlasování *per rollam* (obdobně jako v zákoně o obchodních korporacích) i pro schůzi vlastníků dluhopisů, což se ukazuje jako potřebné nejen kvůli pandemii COVID-19. Návrh zákona překážky ve vztahu k digitálně přívětivé legislativě nevytváří.

Zkratky

Seznam zkratek právních předpisů

EŘ	zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů
ZDP	zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů
ZDPS	zákon č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření, ve znění pozdějších předpisů
ZDI	zákon č. 190/2004 Sb., o dluhopisech, ve znění pozdějších předpisů
ZoPP	zákon č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění se státním příspěvkem a o změnách některých zákonů souvisejících s jeho zavedením, ve znění pozdějších předpisů
ZPKT	zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů
ZSÚ	zákon č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru, ve znění pozdějších předpisů

ZVLÁŠTNÍ ČÁST

K části první, čl. I

Změna zákona o daních z příjmů

K bodu 1 [§ 4 odst. 1 písm. l):

Navrhuje se nová formulace § 4 odst. 1 písm. l) z důvodu nepřehlednosti a nepřesnosti jeho současného znění. Nově se každý bod tohoto ustanovení týká jednoho produktu a jasně stanoví, která plnění z daného produktu jsou osvobozená od daně. V případě penzijního připojištění se státním příspěvkem, doplňkového penzijního spoření a penzijního pojištění nedochází k věcným změnám oproti dosavadní právní úpravě. V případě plnění z pojištění osob se nově od daně osvobozuje pouze pojistné plnění (s uvedenými výjimkami, které jsou přebírány z dosavadní úpravy – tj. jednorázová plnění či důchody, u kterých je vymezeno období pobírání kratší než 10 let, vyplácených z pojištění pro případ dožití, z pojištění pro případ dožití se stanoveného věku nebo dřívější smrti nebo z pojištění důchodu), od daně však není osvobozeno žádné plnění, které není pojistným plněním, tedy bez ohledu na to, zda zakládá zánik pojistné smlouvy, či nikoli (např. odkupné, nebo tzv. průběžné výběry u investičního životního pojištění).

Právní úpravu zdanění jednotlivých plnění shrnuje následující tabulka:

Penzijní připojištění se státním příspěvkem [§ 4 odst. 1 písm. l) bod 1]	
Penze starobní, invalidní nebo výsluhová (vždy doživotní)	osvobozené
Penze pozůstalostní stanovená na dobu kratší než 10 let	neosvobozená
Penze pozůstalostní stanovená na dobu 10 let nebo delší	osvobozená
Jednorázové vyrovnání	neosvobozené
Odbytné	neosvobozené
Doplňkové penzijní spoření [§ 4 odst. 1 písm. l) bod 2]	
Penze starobní na určenou dobu kratší než 10 let	neosvobozená
Penze starobní na určenou dobu 10 let nebo delší	osvobozená
Penze invalidní na určenou dobu	osvobozená
Jednorázové vyrovnání	neosvobozené
Odbytné	neosvobozené
Úhrada jednorázového pojistného pro doživotní penzi nebo pro penzi na přesně	osvobozená

stanovenou dobu s přesně stanovenou výší důchodu	
Penzijní pojištění [§ 4 odst. 1 písm. l) bod 3]	
Penze jiná než invalidní na dobu kratší než 10 let	neosvobozená
Penze jiná než invalidní na dobu 10 let nebo delší	osvobozená
Penze invalidní	osvobozená
Jednorázové plnění	neosvobozené
Odbytné	neosvobozené
Odkupné	neosvobozené
Pojištění pro případ dožití nebo pro případ dožití se stanoveného věku nebo dřívější smrti a pojištění důchodu [§ 4 odst. 1 písm. l) bod 4]	
Důchod na dobu kratší než 10 let	neosvobozený
Důchod na dobu 10 let nebo delší	osvobozený
Jednorázové pojistné plnění	neosvobozené
Plnění, které není pojistným plněním	neosvobozené
Jiná pojištění osob (např. pojištění nemoci, úrazové pojištění) [§ 4 odst. 1 písm. l) bod 4]	
Pojistné plnění	osvobozené
Plnění, které není pojistným plněním	neosvobozené

Obecným smyslem uvedených výjimek je neposkytovat daňovou výhodu v případech, kdy z pojištění plyne jiný příjem, než je jejich primárním účelem. V případě penzijního připojištění se státním příspěvkem, doplňkového penzijního spoření a penzijního pojištění je hlavním smyslem získání penze ve stáří, a to dlouhodobé nebo doživotní. Proto nejsou osvobozená jednorázová plnění a penze, které mají být pobírány po dobu kratší než 10 let. Výjimkou je invalidní penze, kdy invalidita je nepředvídanou událostí, která může bez zavinění poplatníka nastat v okamžiku, kdy ještě nemá naspořeno dostatečné množství prostředků na to, aby penzi pobíral delší dobu. Obdobnou logiku má úprava osvobození v případě plnění z pojištění pro případ dožití, z pojištění pro případ dožití se stanoveného věku nebo dřívější smrti a pojištění důchodu, ani zde není účelné podporovat jednorázová plnění a důchody na dobu kratší než 10 let. U ostatního pojištění osob jsou od daně osvobozena veškerá pojistná plnění, protože u těchto pojistných produktů není smyslem získání dlouhodobého příjmu ve stáří, ale vždy právě toho pojistného plnění, které z daného pojištění plyne. Jiná plnění z pojištění osob než pojistná plnění, tedy např. odkupné nebo průběžný výběr, od daně osvobozena nejsou, protože v takovém případě se jedná o příjem z kapitálového majetku [viz § 8 odst. 1 písm. f) ZDP],

který není důvod osvobodit od daně. Pro účely zjištění základu daně si však poplatník od těchto plnění odečte zaplacené pojistné, viz § 8 odst. 6 ZDP.

K bodu 2 [§ 4 odst. 1 písm. zm)]:

Ustanovení navazuje na zavedení dlouhodobého investičního produktu, viz § 134g až 134j novely ZPKT v tomto návrhu, a institutu daňově podporovaného produktu spoření na stáří, viz nově vkládané § 15a a 15b ZDP. Dlouhodobý investiční produkt a jeho evropská zahraniční obdoba mohou být za podmínek stanovených v uvedených ustanoveních daňově podporované a pro takový případ se stanoví, že příjem z převodu majetku, který je na něm uložen, je osvobozen od daně z příjmů fyzických osob.

Kdy je dlouhodobý investiční produkt nebo obdobný produkt daňově podporovaným produktem spoření na stáří vyplývá z § 15a odst. 5 ve spojení s § 15b odst. 1 ZDP. Musí jít o dlouhodobý investiční produkt podle ZPKT nebo o obdobný produkt poskytovaný zahraniční osobou oprávněnou poskytovat takový produkt v členském státě Evropské unie nebo státě tvořícím Evropský hospodářský prostor, viz § 15a odst. 5 ZDP. V § 15b odst. 1 ZDP je potom uvedeno, jaká jsou omezení pro odepsání majetku z dlouhodobého investičního produktu pro to, aby mohl být daňově podporován. Podle § 15b odst. 1 písm. b) bodu 3 ZDP může být majetek vedený v rámci takového produktu odepsán ve prospěch jiného poplatníka pouze za přiměřené protiplnění poskytnuté ve prospěch tohoto produktu, čímž se zajišťuje, aby naspořená hodnota zůstala na daném produktu a byl naplněn smysl spoření na stáří. Jedná se jinými slovy o obchodování s majetkem na takovém produktu za běžných tržních podmínek.

Právě pro příjmy z úplatného odepsání majetku z tohoto produktu za protiplnění poskytnuté na tento produkt, jehož obvyklá cena není podstatně nižší než obvyklá cena odepisovaného majetku, se stanoví osvobození od daně z příjmů fyzických osob jako další daňová podpora tohoto produktu. Osvobození se uplatní na příjmy z odepsání jakéhokoli majetku, který může být v rámci takového produktu veden, kterým jsou podle § 193c odst. 1 ZPKT investiční cenné papíry, cenné papíry kolektivního investování, nástroje peněžního trhu a deriváty, které nejsou investičním cenným papírem a které jsou sjednány výhradně za účelem zajištění majetku v rámci dlouhodobého investičního produktu, je-li hodnotou, ke které se vztahuje hodnota tohoto nástroje, úroková míra, měnový kurz nebo měna.

Na příjmy z úplatného převodu cenných papírů se může uplatnit osvobození i z jiných titulů, a to na základě toho, že takové příjmy za zdaňovací období nepřesáhnou částku 100 000 Kč, viz § 4 odst. 1 písm. w) ZDP, a na základě časového testu podle § 4 odst. 1 písm. x) ZDP. Vztah ustanovení § 4 odst. 1 písm. w) k ustanovení písm. zm) je stejný jako ke stávajícímu ustanovení písm. x), tedy do limitu 100 000 Kč se započítávají i příjmy osvobozené z titulu, že jde o příjmy na daňově podporovaném dlouhodobém investičním produktu nebo obdobném produktu.

K bodu 3 [§ 6 odst. 9 písm. p)]:

Změna ustanovení navazuje na změnu legislativního uchopení podpory spoření poplatníků na stáří. V nově vkládaných § 15a a 15b ZDP jsou vymezeny produkty spoření na stáří, které jsou daňově podporované, a to včetně všech podmínek, které tyto produkty musí splňovat, aby bylo možné na ně daňové výhody využít. Tyto podmínky potom už není nutné opakovat v jednotlivých ustanoveních stanovících konkrétní podobu daňové podpory, tedy v § 6 odst. 9 písm. p) a v § 15 odst. 5 ZDP.

Podle § 6 odst. 9 písm. p) ZDP bude tedy i nadále od daně na straně poplatníka s příjmy ze závislé činnosti osvobozen příspěvek zaměstnavatele poskytnutý na zaměstnancův produkt spoření na stáří, a to do výše limitu 50 000 Kč, který se vztahuje na úhrn příspěvků zaměstnavatele na všechny zaměstnancovy daňově podporované produkty spoření na stáří.

Pojem produkt spoření na stáří bude podle nově navrhovaného § 15a odst. 1 ZDP i nadále zahrnovat penzijní připojištění se státním příspěvkem, doplňkové penzijní spoření, penzijní pojištění i soukromé životní pojištění, jako tomu bylo doposud, navíc zahrnuje i dlouhodobý investiční produkt, nově zaváděný novelou ZPKT. V rozsahu osvobození příspěvků zaměstnavatele tedy nedochází k podstatným změnám, podrobněji viz odůvodnění k § 15a a 15b ZDP.

K bodu 4 (§ 6 odst. 14):

Zrušení ustanovení definujícího instituci penzijního pojištění navazuje na komplexní změnu legislativního uchopení podpory spoření poplatníků na stáří, v rámci které se veškeré vymezení produktů spoření na stáří soustředí do nově vkládaného § 15a ZDP. Instituce penzijního pojištění proto bude nově vymezena v § 15a odst. 2 ZDP.

K bodu 5 [§ 8 odst. 1 písm. e) a f):

V návaznosti na novou koncepci daňové podpory produktů spoření na stáří se upravuje vymezení některých příjmů, které představují příjmy z kapitálového majetku. Písmeno e) se legislativně-technicky upravuje tak, aby navazovalo na terminologii užívanou pro tato plnění v § 15a ZDP, a zároveň se odstraňuje odkaz na snížení podle odstavce 6. Příjmy uvedené v písmenu e) jsou totiž příjmy z kapitálového majetku v plné výši, snížení podle odstavce se provádí až pro účely zjištění základu daně z těchto příjmů.

Písmeno f) se také legislativně-technicky upravuje. Pojem „soukromé životní pojištění“ pro účely daní z příjmů totiž nově nezahrnuje veškeré soukromé životní pojištění, ale pouze to, které splňuje podmínky v § 15a odst. 3 ZDP, příjmy z kapitálového majetku však jsou veškerá plnění z pojištění pro případ dožití, z pojištění pro případ dožití se stanoveného věku nebo dřívější smrti a z pojištění důchodu. Co se týká jiného pojištění osob, představují příjmy z kapitálového majetku pouze plnění, která nejsou pojistným plněním, tedy zejména odkupné a průběžný výběr.

Jiná plnění z pojištění, než jsou uvedena v tomto ustanovení, jsou i nadále ostatními příjmy podle § 10 ZDP.

K bodu 6 (§ 8 odst. 6):

V odstavci 6 se nově stanoví pravidlo pro určení základu daně u příjmů podle § 8 odst. 1 písm. e) i f) ZDP, které bylo podle dosavadní úpravy rozděleno do odstavců 6 a 7. Stanoví se obecné pravidlo, podle kterého se každý z uvedených příjmů snižuje o příspěvky, resp. pojistné, které na produkt, ze kterého plyne, bylo zaplacené, a to bez ohledu na to, kdo je zaplatil. Takto určeným základem daně se zajistí, že se daní pouze výnos z daných produktů, tj. zhodnocení naspořených prostředků. Možnost odečíst si vlastní naspořené prostředky (poplatníkem zaplacené pojistné) zajišťuje, že při vyplacení daného plnění nedojde k dodanění vlastních prostředků poplatníka, které jsou mu nyní z daného produktu vypláceny. De facto se jedná o jeho výdaj. Možnost odečíst si příspěvky, které na daný produkt hradil poplatníkovi zaměstnavatel, zajišťuje, aby tyto příspěvky nebyly dodaněny, a to buď poprvé v případě, že se jednalo o příspěvky na daňově podporovaný produkt spoření na stáří, které byly od daně osvobozené podle § 6 odst. 9 písm. p) ZDP, nebo podruhé, a to v případě, kdy příspěvky zaměstnavatele nebyly od daně osvobozené, protože se nejednalo o daňově podporovaný produkt spoření na stáří. Určité výjimky z tohoto pravidla existují v případech navrácené daňové podpory, viz § 15b ZDP. Základ daně snižují i státní příspěvky hrazené ČR, v opačném případě by došlo k jejich dodanění. Výjimka je však stanovena pro případy, kdy byly tyto státní příspěvky vráceny, viz § 23 odst. 2 zákona o penzijním připojištění se státním příspěvkem; pokud státní příspěvky nejsou v plnění plynoucím poplatníkovi obsaženy, není třeba o ně

snižovat základ daně.

Pravidlo pro určení základu daně v případě vyplácení penze, resp. důchodu v případě pojištění pro případ dožití, pojištění pro případ dožití se stanoveného věku nebo dřívější smrti a pojištění důchodu, se ponechává stejné jako podle dosavadní právní úpravy. Nově už toto ustanovení nestanoví výjimky pro uznatelnost příspěvků placených zaměstnavatelem, neboť to je řešeno v rámci navrácení daňové podpory produktů spoření na důchod v § 15b odst. 5 písm. g) ZDP.

Pro stanovení základu daně samozřejmě platí, že zaplacené příspěvky, státní příspěvky hrazené Českou republikou i zaplacené pojistné lze pro účely určení základu daně započítat pouze jednou. Pokud tedy z určitého produktu poplatníkovi plyne plnění v podobě penze, resp. důchodu v případě pojištění pro případ dožití, pojištění pro případ dožití se stanoveného věku nebo dřívější smrti a pojištění důchodu, nebo více plnění po sobě, nelze u určitého plnění základ daně snížit o příspěvky či pojistné, o které byl základ daně snížen už v případě předchozího plnění z daného produktu. S ohledem na to, že se jedná o základ daně, ze kterého je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně [viz § 36 odst. 2 písm. k) ZDP], nelze základ daně stanovit záporný, tedy nelze uplatnit zaplacené příspěvky, státní příspěvky hrazené ČR nebo zaplacené pojistné ve vyšší výši, než činí plnění z produktu.

K bodu 7 (§ 8 odst. 7):

V důsledku přesunutí právní úpravy určení základu daně z příjmů podle § 8 odst. 1 písm. f) ZDP se zrušuje odstavce 7.

K bodu 8 (§ 8 odst. 8 věta třetí):

Legislativně technická úprava, která se navrhuje z důvodu zrušení odstavce 7.

K bodu 9 (§ 15 odst. 5 a 6):

Změna odstavce 5 navazuje na změnu legislativního uchopení podpory spoření poplatníků na stáří, konkrétně na vymezení produktů, které jsou daňově podporovány, v nově vkládaných § 15a a 15b ZDP. Z důvodu, že v uvedených nově vkládaných ustanoveních jsou vymezeny všechny produkty spoření na stáří, které jsou daňově podporovány, a to včetně všech podmínek daňové podpory, nemusí již být tyto produkty a podmínky vyjmenovávány v § 15 odst. 5 a 6 ZDP a stačí pouhý odkaz prostřednictvím použití pojmu „daňově podporovaný produkt spoření na stáří“. I nadále se tak zachovává pravidlo, podle kterého si může poplatník daně z příjmů fyzických osob od základu daně odečíst příspěvky zaplacené v daném zdaňovacím období na své penzijní připojištění se státním příspěvkem, penzijní pojištění, doplňkové penzijní spoření a soukromé životní pojištění. Nově se mezi podporované produkty zařazuje i dlouhodobý investiční produkt, zaváděný v novele ZPKT. Vzhledem k tomu, že v souvislosti se soukromým životním pojištěním je platbou na toto pojištění pojistné a v případě dlouhodobého investičního produktu jde o připsání majetku ve prospěch tohoto produktu, věta druhá v odstavci 5 stanoví, že příspěvkem na produkt spoření na stáří se rozumí i pojistné na soukromé životní pojištění a majetek připsaný ve prospěch dlouhodobého investičního produktu.

Další změnou oproti dosavadnímu stavu je, že se stanoví souhrnný limit 48 tis. Kč, který lze od základu daně odečíst a do kterého se započítávají příspěvky na všechny uvedené produkty; neplatí tedy již samostatný limit 24 tis. Kč pro příspěvky na penzijní připojištění se státním příspěvkem, penzijní pojištění a doplňkové penzijní spoření a vedle toho samostatný limit 24 tis. Kč pro příspěvky na soukromé životní pojištění, jako tomu bylo podle dosavadního znění § 15 odst. 5 a 6 ZDP.

Odstavec 6 obsahuje odchylky od obecného pravidla uvedeného v odstavci 5, podle kterého se od základu daně odečítají příspěvky zaplacené v daném zdaňovacím období; tyto odchylky vyplývají z charakteru některých produktů spoření na stáří. Věta první se týká penzijního

připojištění se státním příspěvkem a doplňkového penzijního spoření a přebírá dosavadní úpravu obsaženou v § 15 odst. 5 písm. a) a c) ZDP. Tyto produkty jsou oproti ostatním produktům spoření na stáří specifické tím, že kromě daňové podpory je na ně poskytována i přímá podpora ze státního rozpočtu v podobě státního příspěvku. Státní příspěvek bude nově poskytován v maximální výši 340 Kč měsíčně, a to v případě, že příspěvek poplatníka za daný měsíc činí alespoň 1,7 tis. Kč (viz novela § 14 odst. 2 ZDPS; podle § 191 odst. 6 ZDPS se zákonem o doplňkovém penzijním spoření řídí i poskytování státního příspěvku ve prospěch účastníka penzijního připojištění). V § 15 odst. 6 větě první ZDP se proto stanoví, že příspěvky poplatníka na penzijní připojištění a na doplňkové penzijní spoření lze od základu daně odečíst pouze ve výši přesahující částku, od které náleží maximální státní příspěvek, čímž se zabraňuje situaci, kdy by poplatník ke svému příspěvku na uvedené produkty dostal státní příspěvek a zároveň by část příspěvku, na kterou dostal tento příspěvek, mohl také odečíst od základu daně, a tedy by docházelo v této části ke dvojímu zvýhodnění tohoto produktu. Prakticky pravidlo uvedené ve větě první znamená, že pro účely § 15 odst. 5 ZDP bude poplatník muset od svého měsíčního příspěvku na penzijní připojištění nebo na doplňkové penzijní spoření odečíst částku 1,7 tis. Kč a od základu daně odečíst pouze takto získané částky. Pokud je poplatníkův měsíční příspěvek na penzijní připojištění nebo na doplňkové penzijní spoření nižší nebo roven 1,7 tis. Kč, odpočet od základu daně podle § 15 odst. 5 ZDP nemůže využít.

Věta druhá v odstavci 6 upravuje specifickou situaci v případě soukromého životního pojištění, kdy se nemusí příspěvky (pojistné) platit pravidelně každé zdaňovací období, ale jednorázově na celou pojistnou dobu, tedy i na několik zdaňovacích období dopředu. Pro účely odpočtu od základu daně se proto tento příspěvek (pojistné) rozpočítá na jednotlivá zdaňovací období spadající do pojistné doby, a to s přesností na dny. Tak bude příspěvek na soukromé životní pojištění zohledněn v těch zdaňovacích obdobích, do kterých ekonomicky spadá (ačkoli je zaplacen jednorázově, pokrývá pojištění na celou pojistnou dobu), a zároveň bude moci poplatník využít limit 48 tis. Kč za každé zdaňovací období, ve kterém běží pojistná doba, zvláště, a s tímto limitem tak nebude porovnáváno celé jednorázové pojistné, jako by tomu bylo, kdyby se toto od základu daně odečítalo celé ve zdaňovacím období, ve kterém bylo zaplacen.

K podmínkám odpočtu příspěvků na dané produkty viz blíže odůvodnění k nově vkládaným § 15a a 15b ZDP.

K bodu 10 (nové § 15a a 15b):

K § 15a:

Ustanovení § 15a ZDP vymezuje produkt spoření na stáří pro účely daní z příjmů. V § 15b ZDP je potom upraveno, za jakých podmínek je tento produkt daňově podporován, tedy kdy mohou být příspěvky na něj odečteny od základu daně podle § 15 odst. 5 ZDP a kdy jsou osvobozeny od daně příspěvky, které na tento produkt svého zaměstnance zasílá zaměstnavatel, podle § 6 odst. 9 písm. p) ZDP a příjmy z odepsání majetku z dlouhodobého investičního produktu a obdobného produktu za přiměřené protiplnění poskytnuté ve prospěch tohoto produktu.

Okruh produktů spoření na stáří, uvedený v odstavci 1, odpovídá dosavadním daňově podporovaným produktům uvedeným v § 6 odst. 9 písm. p) a § 15 odst. 5 a 6 ZDP, v dosavadním znění, s tím, že se do výčtu přidává dlouhodobý investiční produkt, který je pro účely daní z příjmů definován v odstavci 5.

Podle odstavce 1 písm. a) je produktem spoření na stáří penzijní připojištění se státním příspěvkem podle zákona upravujícího penzijní připojištění se státním příspěvkem. Tímto zákonem je zákon č. 42/1994 Sb. a penzijní připojištění se státním příspěvkem je vymezeno v jeho § 1 odst. 2. Podle odstavce 1 písm. b) je produktem spoření na stáří doplňkové penzijní spoření podle zákona upravujícího doplňkové penzijní spoření, kterým je ZDPS,

a doplňkové penzijní spoření je vymezeno v jeho § 1 odst. 2.

Podle odstavce 1 písm. c) je produktem spoření na stáří také penzijní pojištění u instituce penzijního pojištění. Instituce penzijního pojištění je definována v odstavci 2, v odstavci 1 písm. c) se k samotnému produktu pouze stanoví, že se musí jednat o penzijní pojištění. Penzijní pojištění a instituce penzijního pojištění jsou vymezeny tak, aby se *de facto* jednalo o období penzijního připojištění se státním příspěvkem nebo doplňkového penzijního spoření uvedených v písmenech a) a b).

Soukromé životní pojištění uvedené v odstavci 1 písm. d) je vymezeno v odstavci 3.

Nově zařazeným produktem je dlouhodobý investiční produkt, který je vymezen v odstavci 5.

Odstavec 2 vymezuje instituci penzijního pojištění, přičemž se přebírá definice z dosavadního § 6 odst. 14 ZDP. Jediný rozdíl spočívá v tom, že pojem se nedefinuje jen pro účely zákona o daních z příjmů, ale obecně pro účely daní z příjmů, bude tedy použitelný i pro jiné právní předpisy upravující daň z příjmů, např. zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

Odstavec 3 vymezuje pojem soukromého životního pojištění. Rozumí se jím pojištění pro případ dožití, pojištění pro případ dožití se stanoveného věku nebo dřívější smrti a pojištění důchodu, na který vznikne nárok nejdříve v kalendářním roce, ve kterém poplatník dosáhne 60 let, a to vždy u pojišťovny, která je oprávněna k provozování pojišťovací činnosti na území některého členského státu EU nebo státu tvořícího Evropský hospodářský prostor. Produktem spoření na stáří tak není pojištění důchodu, ve kterém by byla jako pojistná událost sjednána např. pouze invalidita poplatníka ve třetím stupni, neboť v takovém případě by poplatník nespořil na stáří, ale pouze pro případ této životní události; pojištění důchodu při invaliditě třetího stupně může daná smlouva obsahovat, vždy však spolu s pojištěním důchodu při dožití se určitého věku.

Další podmínka je stanovena pro ta pojištění, ve kterých je sjednaná pojistná částka pro případ dožití. Tato pojistná částka musí činit nejméně 40 tis. Kč, pokud pojistná doba činí nejméně 10 a nejvýše 20 let, a 70 tis. Kč, pokud je pojistná doba delší než 20 let. Pro pojistnou dobu kratší než 10 let se žádný požadavek nestanoví, protože vzhledem k podmínce daňové podpory produktu na stáří stanovené v § 15b odst. 1 písm. a) bodu 1 ZDP, podle které musí být výplata prostředků nebo plnění umožněna nejdříve 120 kalendářních měsíců od vzniku produktu spoření na stáří, nemůže být soukromé životní pojištění s kratší než desetiletou pojistnou dobou nikdy daňově podporováno, nemá tedy smysl pro takové pojištění stanovit podmínku výše pojistné částky. Pokud v pojištění žádná pojistná částka pro případ dožití sjednána není, tato podmínka se neuplatní, jinými slovy, ze soukromého životního pojištění jsou vyloučena pouze ta pojištění, ve kterých je pojistná smlouva pro případ dožití sjednána v nižší výši, než je uvedeno v tomto ustanovení.

Označení jednotlivých typů pojištění přitom vychází z výčtu odvětví životních pojištění v příloze 1 zákona č. 277/2009, o pojišťovnictví, ve znění pozdějších předpisů, kdy jakýkoliv druh pojištění osob by měl do některého z těchto odvětví spadnout, byť název smlouvy, běžné označení pojištění či pojistné podmínky se mohou od formálního pojmenování odvětví pojištění odlišovat. V případě smluv spadajících do pojištění pro případ dožití se stanoveného věku nebo dřívější smrti mohou tyto smlouvy vázat plnění jak na dožití se určitého věku, tak dne určeného ve smlouvě. Občanský zákoník v § 2824 uvádí, že v případě pojištění osob lze člověka pojistit jak pro případ „dožití se určitého věku“, tak „dožití se dne určeného ve smlouvě“. Přijetím čistě gramatického výkladu pojmu „pojištění pro případ dožití se stanoveného věku nebo dřívější smrti“, tj. bez zohlednění faktu, že se jedná o název odvětví životního pojištění, by mělo za následek, že smlouva, která by obsahovala pojištění pro případ dožití se dne určeného ve

smlouvě nebo dřívější smrti, by nespádala do žádného odvětví životního pojištění.

U pojištění důchodu se pojistná částka nesjednává, proto je v odstavci 4 stanovena právní fikce, podle které se u tohoto produktu za pojistnou částku považuje částka odpovídající jednorázovému plnění při dožití, která se vypočítá na základě sjednaného důchodu. Podmínka sjednání pojistné částky určité výše je u soukromého životního pojištění stanovena proto, že u tohoto produktu je účelné daňově podporovat takový typ pojištění, který pojištěnému garantuje výplatu nakumulované částky, neboť jedině tak je naplněn cíl daňové podpory, tj. motivovat k odkládání části úspor na budoucí spotřebu.

Odstavec 5 obsahuje definici dlouhodobého investičního produktu pro účely daní z příjmů. Rozumí se jím nejen dlouhodobý investiční produkt podle ZPKT (jeho § 134g a následující), který může poskytovat banka, spořitelni a úvěrní družstvo, obchodník s cennými papíry, investiční společnost, samosprávný investiční fond a zahraniční osoba s obdobnou činností jako uvedené osoby, ale zákon o daních z příjmů přiznává stejné zacházení také obdobnému produktu poskytovanému zahraniční osobou oprávněnou poskytovat takový produkt v členském státě Evropské unie nebo státě tvořícím Evropský hospodářský prostor.

K § 15b:

Ustanovení § 15b stanoví podmínky daňové podpory produktů na stáří vymezených v § 15a ZDP a následky toho, když daňově podporovaný produkt přestane splňovat podmínky pro daňovou podporu. Základním následkem porušení podmínek pro daňovou podporu, který vyplývá i z konstrukce příslušných norem, je, že příspěvky na tento produkt již do budoucna nepoživají výhody uvedené v § 6 odst. 9 písm. p) a § 15 odst. 5 ZDP, a to z důvodu, že tato ustanovení se v nově navrhovaném znění vztahují pouze na daňově podporované produkty spoření na stáří.

Základní podmínky daňové podpory jsou uvedeny v odstavci 1 a týkají se toho, za jakých podmínek může z produktu spoření na stáří plynout výplata peněžních prostředků nebo plnění nebo, v případě dlouhodobého investičního produktu, může být odepisován majetek z tohoto produktu. Tyto podmínky přitom mají být sjednány nebo jinak určeny, přičemž jiným určením se rozumí typicky stanovení přímo v zákoně upravujícím daný produkt spoření na stáří. Ustanovení rozlišuje pojmy „výplata peněžních prostředků“, „plnění“ a „odepsání majetku“, a to s ohledem na odlišnou povahu jednotlivých produktů spoření na stáří. Podstata penzijního připojištění, doplňkového penzijního spoření, penzijního pojištění a soukromého životního pojištění je taková, že poplatník platí příspěvky osobě, u které má tento produkt zřízen, a po určité době mu plyne nárok na určité plnění z tohoto produktu od této osoby, ať už v podobě dávek stanovených v zákoně o penzijním připojištění nebo v ZDPS, nebo pojistného plnění ze soukromého životního pojištění (v případě penzijního pojištění záleží podoba plnění zejména na zahraniční právní úpravě, kterou se řídí). V případě dlouhodobého investičního produktu je však situace jiná, jedná se o produkt poplatníka, v rámci kterého jsou peněžní prostředky a jiný majetek (viz § 134i odst. 1 ZPKT) evidovány, přičemž na něj mohou být přepsány i z jiného produktu téhož poplatníka (typicky běžného účtu u banky) a poté dochází k přepsání opačným směrem nebo výplatě peněžních prostředků. Pokud jde o přepsání majetku mezi dvěma účty patřícími témuž poplatníkovi nebo o výběr z účtu, nejedná se o převod vlastnického práva a tedy ani o plnění, ale pouze o nakládání s vlastním majetkem. Proto byla zvolena formulace „výplata peněžních prostředků“ a „odepsání majetku z dlouhodobého investičního produktu“, kterými se v tomto případě rozumí faktické nakládání s peněžními prostředky a jiným majetkem.

Písmeno a) upravuje, za jakých podmínek může být umožněna výplata peněžních prostředků a plnění z produktu a odepsání majetku z dlouhodobého investičního produktu, které plynou ve prospěch poplatníka, který produkt sjednal, týká se tedy čerpání naspořených prostředků

samotným poplatníkem.

Jsou stanoveny tři možnosti časového určení výplaty, plnění nebo odepsání, a to alternativně, tedy produkt nemusí umožňovat výplatu, plnění nebo odepsání ve všech uvedených případech, nikdy však nesmí být umožněna výplata, plnění ani odepsání v jiné situaci než v některé ze tří uvedených.

Podmínka uvedená v bodě 1, tedy uplynutí 120 kalendářních měsíců od vzniku produktu a dosažení 60 let poplatníka, odráží hlavní smysl daňové podpory produktů spoření na stáří. Poplatníci jsou motivováni k tomu, aby si odkládali část svého disponibilního příjmu na dobu, kdy již pravděpodobně bude snížena jejich výdělečná schopnost, tedy po 60. roku života, a zároveň je žádoucí, aby se na tuto životní fázi začali připravovat v určitém předstihu, tedy alespoň 120 kalendářních měsíců. Vznikem produktu se přitom rozumí vznik konkrétního produktu daného poplatníka, u penzijního připojištění se jedná o jeho vznik ve smyslu § 12 zákona o penzijním připojištění se státním příspěvkem a u doplňkového penzijního spoření podle § 4 ZDPS, u ostatních pojištění se jedná zejména o datum účinnosti dané smlouvy a u dlouhodobého investičního produktu o datum jeho zřízení na základě smlouvy podle § 134g ZPKT. V případě doplňkového penzijního spoření však je možné čerpat dávky i před dosažením 60 let věku, a to při dosažení věku o 5 let nižšího, než je věk potřebný pro vznik nároku na starobní důchod podle zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, viz § 22 odst. 4 a § 23 odst. 6 ZDPS, tzv. předdůchody. Stanoví se tak zvláštní pravidlo pro tento produkt, tj. i v takovém případě se doplňkové penzijní pojištění považuje za daňově podporovaný produkt spoření na stáří.

Bod 2 doplňuje bod 1, co se týká situací, kdy je podstatně snížena výdělečná schopnost poplatníka, a to o situaci, kdy se tento poplatník stane invalidním ve třetím stupni. Výplata, plnění nebo odepsání v tomto případě nejsou podmíněny určitou dobou trvání produktu, neboť vznik invalidity třetího stupně je nepředvídanou a nepředvídatelnou skutečností a není úmyslem omezovat daňové výhody poplatníka z důvodu, že v okamžiku vzniku invalidity třetího stupně jeho spoření v rámci daného produktu netrvalo dostatečně dlouhou dobu. Výplata, plnění nebo odepsání při invaliditě poplatníka ve třetím stupni tak nevedou k povinnosti vrátit daňovou podporu, přestože nebyla dodržena podmínka „120 kalendářních měsíců, 60 let věku“, viz odstavec 4 písm. a) bod 1.

Bod 3 pamatuje na případ výplaty, plnění a odepsání, který sice neodpovídá smyslu daňové podpory produktů spoření na stáří, ale je u každého produktu spoření na stáří umožněn, a proto je nutné jej v ustanovení uvést; pokud by bylo stanoveno, že daňově podporovány jsou jen produkty s umožněnou výplatou podle bodů 1 a 2, nenaplnil by podmínku daňové podpory žádný produkt. Poplatník má samozřejmě vždy právo produkt ukončit, tedy vypovědět smlouvu, kterou ho zřídil. V takovém případě mu zpravidla vzniká právo na získání naspořených peněžních prostředků a majetku, typicky právo na odbytné v případě penzijního připojištění nebo doplňkového penzijního spoření a na odkupné v případě soukromého životního pojištění; výjimkou je zejména ukončení smlouvy o penzijním připojištění do 12 kalendářních měsíců, viz § 23 odst. 1 zákona o penzijním připojištění, nebo doplňkového penzijního spoření do 24 kalendářních měsíců, viz § 25 odst. 1 ZDPS. Zánik produktu spoření na stáří zpravidla způsobí povinnost vrátit daňovou podporu, viz odstavce 4 a 5, neboť poplatník v tomto případě z vlastního rozhodnutí přestane spořit na stáří a naspořené prostředky získá zpět, takže je popřen smysl daňové podpory daného produktu.

Písmeno b) upravuje, za jakých podmínek může být umožněna výplata, plnění nebo odepsání z daňově podporovaného produktu spoření na stáří ve prospěch jiného poplatníka než toho, který produkt sjednal. Smyslem daňové podpory je podporovat poplatníky ve spoření na vlastní stáří. Daňově podporováno není spoření na stáří jiné osoby, proto by obecně z produktu neměly

plynout prostředky jiným osobám, vzhledem k fungování produktů je však třeba stanovit několik výjimek. V bodu 1 je stanovena výjimka pro případ smrti poplatníka, který produkt sjednal, protože v případě smrti samozřejmě nedojde k výplatě, plnění ani odepsání majetku z produktu ve prospěch poplatníka, který jej sjednal, ale jiné osoby, ať už určené ve smlouvě, nebo na základě zákona. Může přitom jít jak o jednorázovou výplatu naspořených prostředků, tak např. o pozůstalostní penzi z penzijního připojištění. Výjimka v bodě 2 se týká úplaty placené poplatníkem poskytovateli produktu za vedení daného produktu a služby s ním související. Vedení produktu spoření na stáří je totiž zpravidla zpoplatněno s tím, že poskytovatel si započítává tuto úplatu na peněžní prostředky držené na daném produktu, dále mohou být zpoplatněny např. jednotlivé obchodní transakce prováděné v rámci dlouhodobého investičního produktu. Tímto způsobem je sice snižován objem prostředků na daném produktu, vzhledem k tomu, že se jedná o standardní způsob placení uvedených poplatků, však toto může být u produktu umožněno a nevede k nutnosti navrácení daňové podpory [viz odstavec 4 písm. b) bod 2].

Bod 3 stanoví výjimku pro dlouhodobý investiční produkt, na kterém probíhá obchodování s investičními nástroji uvedenými v § 134i odst. 1 ZPKT. Odepsání majetku z tohoto produktu v rámci tohoto obchodování, tedy za protiplnění, jehož obvyklá cena není podstatně nižší než obvyklá cena odepisovaného majetku, jsou samozřejmě dovolené a jejich uskutečňování nezakládá povinnost navrácení daňové podpory, přestože dochází k odepsání majetku z dlouhodobého investičního produktu na jinou osobu [viz odstavec 4 písm. b) bod 3].

Poslední výjimka je stanovena pro případy plnění povinností stanovených jiným právním předpisem, může se jednat např. o převod majetku v rámci exekuce vedené na majetek poplatníka. Plnění těchto povinností nelze ve smlouvě o zřízení produktu spoření na stáří vyloučit, avšak pokud k němu dojde, má to za následek povinnost navrátit daňovou podporu, viz odstavec 4 písm. b), kde tento důvod výplaty, plnění nebo odepsání ve prospěch jiného poplatníka není uveden mezi výjimkami z povinnosti vrátit daňovou podporu.

Odstavec 2 doplňuje podmínky daňové podpory produktu spoření na stáří, a to pouze pro účely osvobození příspěvků placených zaměstnavatelem na produkt jeho zaměstnance od daně z příjmů podle § 6 odst. 9 písm. p) ZDP. Pokud by bylo sjednáno nebo jinak určeno, že v případě smrti zaměstnance poplynou peněžní prostředky nebo plnění z jeho produktu spoření na stáří zaměstnavateli nebo bude majetek z dlouhodobého investičního produktu odepsán ve prospěch tohoto zaměstnavatele, přispíval by tak zaměstnavatel potenciálně na svůj budoucí příjem, což není záměrem daňově podporovat. Vlastní příspěvky na takový produkt spoření na stáří však může poplatník odčítat od svého základu daně podle § 15 odst. 5 ZDP.

Odstavec 3 stanoví povinnost poplatníka, který je zaměstnancem, tedy kterému plynou příjmy ze závislé činnosti, oznámit svému zaměstnavateli, pokud jeho daňově podporovaný produkt spoření na stáří přestal být daňově podporován nebo pokud došlo ke skutečnosti, která má za následek navrácení daňové podpory produktu spoření na stáří, a to do konce kalendářního měsíce, ve kterém k tomu došlo. Produkt spoření na stáří přestane být daňově podporovaný, pokud přestane splňovat některou z podmínek uvedených v odstavci 1 nebo 2. Skutečnosti, které mají za následek navrácení daňové podpory, jsou uvedeny v odstavci 4, a produkt spoření na stáří v jejich důsledku přestává být daňově podporován podle odst. 6 písm. a). Zaměstnavatel tuto informaci potřebuje z důvodu, že je plátcem daně z příjmů ze závislé činnosti poplatníka a je tedy nutné, aby již nadále s příspěvky, které zaměstnanci na tento produkt platí, nezacházel jako s daňově osvobozenými podle § 6 odst. 9 písm. p) ZDP, ale zahrnul je do dílčího základu daně z příjmů ze závislé činnosti tohoto poplatníka.

Odstavec 4 vymezuje situace, kdy je poplatník povinen vrátit daňovou podporu; způsob vrácení daňové podpory je uveden v odstavci 5. Základním předpokladem vzniku povinnosti vrátit

daňovou podporu je, že ještě neuplynulo 120 kalendářních měsíců od vzniku produktu spoření na stáří nebo nenastal kalendářní rok, ve kterém poplatník dosáhl 60 let věku. Po uplynutí obou uvedených okamžiků již k navrácení daňové podpory nikdy nedojde, a to bez ohledu na důvod, ze kterého následně dojde k výplatě peněžních prostředků, plnění z produktu nebo odepsání majetku z dlouhodobého investičního produktu (tedy zda se jedná o „řádnou“ výplatu, plnění nebo odepsání tak, jak jsou domluveny ve smlouvě, nebo zda bude např. produkt vypovězen ze strany poplatníka), případně i bez ohledu na to, že produkt zanikne a k výplatě, plnění ani odepsání nedojde vůbec (to je však spíše teoretický případ, protože po 120 kalendářních měsících již zpravidla poplatník naspoří dostatečné prostředky, aby mu i po zániku produktu vznikl nárok na určité plnění či výplatu prostředků). Dosažením uvedené doby trvání produktu a věku poplatníka totiž již produkt splnil svůj smysl, kterým je dlouhodobé (desetileté) spoření na stáří (tj. skutečnost, že poplatník má naspořené prostředky k dispozici po dosažení 60 let věku).

K navrácení daňové podpory dochází vždy ve zdaňovacím období, ve kterém nastala některá ze skutečností uvedených v písmenu a), b), c) nebo d), není tedy třeba podávat dodatečná daňová priznání za předchozí zdaňovací období, ve kterých byla daňová podpora čerpána.

Podle písmena a) k navrácení daňové podpory dojde, pokud před uplynutím 120 kalendářních měsíců od vzniku daného produktu spoření na stáří nebo před kalendářním rokem, ve kterém poplatník dosáhne 60 let věku, dojde k výplatě peněžních prostředků, nebo plnění z něho nebo k odepsání majetku z dlouhodobého investičního produktu, a to ve prospěch poplatníka, který produkt sjednal. Jsou však stanoveny 3 výjimky z tohoto pravidla.

Výjimka v bodě 1 je stanovena pro případy, kdy k takové výplatě, plnění nebo odepsání dojde při invaliditě poplatníka třetího stupně. Invalidita ve třetím stupni totiž také představuje životní událost, na kterou je spoření určeno (viz odstavec 1 písm. a) bod 2, podle kterého je možné v podmínkách produktu umožnit výplatu, plnění nebo odepsání i v případě invalidity ve třetím stupni), neboť i v tomto případě je snížena výdělečná schopnost poplatníka. Není tedy žádoucí ho v této situaci postihovat povinností vrácení daňové podpory, kterou v minulosti na tento daňově podporovaný produkt čerpal.

V bodě 2 je výjimka stanovena pro situace, kdy dojde k výplatě, plnění nebo odepsání z důvodu zániku poskytovatele produktu nebo z důvodu, že poskytovateli bylo odňato povolení k poskytování daného produktu. V takovém případě nejsou podmínky daňové podpory porušeny zaviněním poplatníka, ale z důvodů na straně poskytovatele produktu, není proto chtěné poplatníka trestat nutností navrácení daňové podpory poskytnuté na tento produkt. Podmínkou však je, že poplatník obdržené naspořené peněžní prostředky do 1 měsíce od jejich přijetí vloží na jiný daňově podporovaný produkt spoření na stáří stejného druhu, tedy pokračuje ve spoření na stáří. Speciální úprava se týká penzijního připojištění se státním příspěvkem, které již nelze nově založit (s výjimkami vyplývajícími z § 191 odst. 1 ZDPS), ale bylo nahrazeno institutem doplňkového penzijního spoření, proto je nutno naspořené prostředky vložit na tento produkt, případně je převést do transformovaného fondu jiné penzijní společnosti.

Další výjimka je stanovena v bodě 3 pro případ plnění z doplňkového penzijního spoření, které je podle ZDPS navázáno na dosažení věku o 5 let nižšího, než je důchodový věk podle zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, viz § 22 odst. 4 a § 23 odst. 6 ZDPS, tzv. předdůchody. V případě takového čerpání dávek nevznikne povinnost navrácení daňové podpory podle odstavců 4 a 5 ani důsledky uvedené v odstavci 6.

Písmeno b) stanoví povinnost navrácení daňové podpory v případě výplaty, plnění nebo odepsání z produktu spoření na stáří ve prospěch jiného poplatníka, než který produkt sjednal. Výjimky z tohoto pravidla odpovídají případům, pro které mohou být takové výplata, plnění nebo odepsání umožněny podle odstavce 1 písm. b), s výjimkou plnění povinností stanovených

jinými právními předpisy. Pokud tedy dojde k výplatě, plnění nebo odepsání ve prospěch jiného poplatníka z důvodu smrti poplatníka, který produkt sjednal, z důvodu úplaty poskytovateli tohoto produktu nebo v rámci obchodování na dlouhodobém investičním produktu, nevzniká povinnost vrátit daňovou podporu, v jiných případech takové výplaty, plnění nebo odepsání tato povinnost vzniká.

Písmeno c) stanoví povinnost navrácení daňové podpory v případě, že dojde k zániku produktu spoření na stáří bez toho, že by z něho byly vyplaceny nějaké peněžní prostředky nebo došlo k plnění z něho nebo k odepsání majetku v případě dlouhodobého investičního produktu. Jedná se o ne příliš časté případy, kdy produkt zanikne a zároveň na něm poplatník nenaspořil dostatečně vysokou částku, aby mu vznikl nárok na nějaké plnění, výplatu či odepsání z něho, v případě penzijního připojištění a doplňkového penzijního spoření se může jednat o situace, kdy jsou tyto produkty poplatníkem vypovězeny dříve, než vznikne nárok na odbytné, viz výše. Výjimka je opět stanovena pro zánik z důvodu smrti poplatníka, zánik z důvodu zániku poskytovatele produktu nebo odnětí povolení k poskytování daného produktu a také pro situaci, kdy produkt spoření na stáří sice zanikne, ale poplatník současně převede naspořené peněžní prostředky a majetek na jiný daňově podporovaný produkt spoření na stáří stejného druhu. Druhem produktu spoření na stáří se přitom myslí položky v jednotlivých písmenech § 15a odst. 1 ZDP. Výjimka z povinnosti vracet daňovou podporu stanovena pro případ převedení naspořených prostředků na jiný daňově podporovaný produkt spoření na stáří stejného druhu umožňuje poplatníkům změnit smluvní stranu, u které mají daný produkt zřízený (např. z důvodu poskytování vyšších úroků nebo nižších poplatníků za vedení produktu), aniž by ztratili daňovou podporu z důvodu předčasného ukončení produktu. Při takovém převodu je totiž zachován smysl daňové podpory, naspořené peněžní prostředky a majetek jsou pouze převáděny jinam a poplatník dál pokračuje ve spoření na stáří. Převod se přitom má týkat všech naspořených peněžních prostředků a majetku, avšak samozřejmě může dojít k situaci, kdy musí být hrazeny např. poplatky za daný převod; peněžní prostředky, kterými je taktový poplatek placen, potom už nejsou naspořeny prostředky a zaplacení takového poplatku nebrání využití možnosti převodu peněžních prostředků a majetku bez nutnosti navracet daňovou podporu. Jako speciální případ je uvedena výjimka pro převod naspořených prostředků z penzijního připojištění na doplňkové penzijní spoření, který je umožněn v § 191 ZDPS. Pokud poplatník po takovém převodu naplní podmínky pro vrácení daňové podpory produktu podpory spoření na stáří, navrácí i daňovou podporu využitou v době, kdy byly peněžní prostředky a majetek na již zaniklém produktu spoření na stáří.

Písmeno d) se týká pouze dlouhodobého investičního produktu a stanoví, že k navrácení daňové podpory dojde také tehdy, kdy výnosy z majetku vedeného v rámci tohoto produktu nejsou poplatníkovi vyplaceny ve prospěch tohoto produktu, ale jinam, typicky na jiný účet. Smyslem daňové podpory produktů spoření na stáří totiž je podporovat kumulaci prostředků na daném produktu až do splnění podmínky „120 kalendářních měsíců, 60 let věku“, a to nejen příspěvků poplatníka, případně jeho zaměstnavatele, ale také výnosů plynoucích z majetku v rámci tohoto produktu. V případě, kdy si poplatník výnosy z majetku v rámci dlouhodobého investičního produktu nebo obdobného produktu tedy nechává vyplácet mimo tento produkt, to znamená, že s nimi může ihned nakládat a nespoří je na stáří, vzniká povinnost navrácení daňové podpory tohoto produktu.

Odstavec 5 stanoví, co se rozumí navrácením daňové podpory produktu spoření na stáří.

Podle písmena a) poplatníkovi vzniká příjem podle § 10 ZDP ve výši úhrnu příspěvků zaplacených na produkt spoření na stáří, kterého se skutečnost podle odstavce 4 týká, které byly odečteny od základu daně za bezprostředně předcházejících 10 zdaňovacích období. Tím dochází ke zvýšení základu daně o částku, o kterou byl v předcházejících 10 zdaňovacích

obdobích snížen. Zvolená desetiletá doba vychází z maximální lhůty pro stanovení daně a také doby, po kterou lze požadovat uchování dokladů o příspěvcích odečtených od základu daně a příspěvcích hrazených zaměstnavatelem, které byly od daně osvobozeny. Pokud v uplynulých 10 zdaňovacích obdobích došlo k převedení naspořených peněžních prostředků a majetku vedeného v rámci tohoto produktu z jiného daňově podporovaného produktu spoření na stáří stejného druhu, počítají se do úhrnu příspěvků, ze kterého vzniká příjem podle § 10 ZDP, i příspěvky zaplacené na tento předchozí produkt, které byly odečteny od základu daně v uplynulých 10 zdaňovacích obdobích. Stejně tak se postupuje, pokud v průběhu uvedených 10 zdaňovacích období poplatník převáděl naspořené peněžní prostředky a majetek mezi více produkty téhož druhu.

Písmeno b), obdobně jako písmeno a), stanoví vrácení daňové podpory, která byla čerpána v uplynulých 10 zdaňovacích obdobích. V tomto případě jde o specifikum dlouhodobého investičního produktu, protože podle § 4 odst. 1 písm. zm) ZDP jsou od daně osvobozeny příjmy z odepsání majetku z takového produktu, který je daňově podporovaným produktem spoření na stáří. Pokud produkt přestane být daňově podporovaným, je třeba zdanit příjmy, které byly dříve z důvodu daňové podpory osvobozeny. Stanoví se proto, že vzniká příjem ve výši těchto dříve osvobozených příjmů, přičemž tyto příjmy se pro tyto účely sníží o související výdaje stejně, jako by tomu bylo, kdyby byly standardně zdaňovány ve zdaňovacím období, ve kterém vznikly. Jedná se tedy o výdaje uvedené v § 10 odst. 4 a 5 ZDP. Zároveň se v části věty za středníkem stanoví, že příjmem, který vzniká v případě navrácení daňové podpory, nejsou ty příjmy, které by byly osvobozeny od daně při svém vzniku, i kdyby nešlo o odepsání majetku na daňově podporovaném dlouhodobém investičním produktu. Osvobození od daně může totiž nastat i např. podle § 4 odst. 1 písm. w) a x) ZDP, a pokud daný příjem splňoval při svém vzniku i tyto jiné podmínky pro osvobození, nemá být nyní dodanován z důvodu vrácení daňové podpory, protože stále existuje jiný důvod pro jeho osvobození. Z toho vyplývá, že poplatník by si měl uchovávat záznamy o pohybech majetku na daňově podporovaném dlouhodobém investičním produktu pro případ vzniku povinnosti navrácení daňové podpory, protože bude muset prokazovat případné tituly pro to, aby tyto příjmy nemusely být zahrnuty do úhrnu příjmů vzniklých za posledních 10 zdaňovacích období (tj., že by se v daných uplynulých zdaňovacích obdobích jednalo o osvobozené příjmy). Stejně jako v případě písmene a) se dodanění týká i příjmů z předchozích produktů stejného druhu.

Podle písmena c) poplatníkovi vznikne příjem podle § 6 ZDP, tedy příjem ze závislé činnosti, ve výši úhrnu příspěvků hrazených zaměstnavatelem na tento produkt, které byly ve zdaňovacím období, ve kterém dochází k navrácení daňové podpory, a v 10 bezprostředně předcházejících zdaňovacích obdobích osvobozeny od daně z příjmů. Dochází tak *de facto* ke zvýšení základu daně o příspěvky zaměstnavatele, které byly v uvedených obdobích osvobozeny od daně. Na rozdíl od vzniku příjmu podle § 10 ZDP podle písmena a) zde vzniká příjem i ve výši příspěvků zaměstnavatele zaplacených ve zdaňovacím období, ve kterém k navrácení daňové podpory dochází, a to z důvodu, že zaměstnavatel platí za poplatníka měsíční zálohy na daň z příjmů ze závislé činnosti a osvobození příspěvků zaplacených zaměstnavatelem za předcházející část zdaňovacího období, kdy ještě šlo o daňově podporovaný produkt, již bylo promítnuto do těchto záloh. Aby zaměstnavatel nemusel opravovat již zaplacené zálohy, stanoví se v části věty za středníkem, že takto vzniklý příjem podle § 6 ZDP se nepovažuje za příjem vyplácený plátcem daně z příjmů ze závislé činnosti. Zálohy zaplacené zaměstnavatelem tak zůstávají beze změny i v případě, že nastane některá ze skutečností uvedených v odstavci 4, a zaměstnanec je povinen navrátit daňovou podporu tak, že sám uvede v daňovém priznání příjem podle § 15b odst. 5 písm. c) ZDP. Vzhledem k tomu, že se vzniklý příjem nepovažuje za vyplácený plátcem daně, neplatí se z něho pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti ani pojistné na veřejné

zdravotní pojištění. Stejně jako v případě písmen a) a b) se dodanění týká i příjmů z předchozích produktů stejného druhu.

Odstavec 6 stanoví další důsledky toho, že nastane některá skutečnost, která má za následek navrácení daňové podpory produktu spoření na stáří, uvedená v odstavci 4. Tyto další důsledky nespočívají v navrácení dříve využitě podpory, ale týkají se budoucího zacházení s takovým produktem.

Písmeno a) stanoví, že produkt spoření na stáří přestane být daňově podporovaný. Podle bodu 1 přestane být daňově podporovaným od zdaňovacího období (tedy od jeho počátku), ve kterém k některé ze skutečností uvedených v odstavci 4 došlo, pro účely odečtení nezdanitelných částí základu daně a pro účely osvobození příjmů z odepsání majetku z dlouhodobého investičního produktu. To tedy brání tomu, aby poplatník v daném zdaňovacím období snížil svůj základ daně o příspěvky zaplacené na daný produkt spoření na stáří předtím, než přestal být daňově podporovaný. Zároveň je v důsledku bodu 1 znemožněno, aby si poplatník odečítal od základu daně příspěvky zaplacené na takový produkt spoření na stáří v budoucnu, a to i v případě, že by byly opět splněny podmínky jeho daňové podpory uvedené v odstavci 1 (tedy došlo ke změně smlouvy); jakmile tedy jednou dojde k situaci, která má za následek navrácení daňové podpory daného produktu, nelze už nikdy od základu daně odečítat příspěvky zaplacené na tento produkt. Obdobně to platí i pro osvobození příjmů z odepsání majetku z dlouhodobého investičního produktu nebo obdobného produktu.

Bod 2 upravuje konec daňové podpory produktu pro účely osvobození příjmu zaměstnance v podobě příspěvku uhrazeného na daný produkt zaměstnavatelem. Z výše uvedených důvodů, že zaměstnavatel promítá osvobození příspěvku placeného na daňově podporovaný produkt spoření na stáří do záloh na daň za jednotlivé kalendářní měsíce, se stanoví, že produkt přestává být daňově podporovaný, a tedy toto osvobození se neuplatní, až od kalendářního měsíce následujícího po měsíci, ve kterém ke skutečnosti podle odstavce 4 došlo. O tom musí poplatník svého zaměstnavatele informovat podle odstavce 3 a zaměstnavatel následně nebude osvobození v dalších zálohách na daň uplatňovat.

Podle písmene b) má skutečnost, která má za následek navrácení daňové podpory, vliv i na určení základu daně při zdanění plnění plynoucích z produktů spoření na stáří podle § 8 odst. 6 ZDP, tedy pouze penzijního připojištění se státním příspěvkem, penzijního pojištění, doplňkového penzijního spoření a soukromého životního pojištění. Na dlouhodobý investiční produkt se toto ustanovení z logiky věci neuplatní, protože z tohoto produktu neplynou plnění. Tento způsob navrácení daňové podpory vychází z dosavadní právní úpravy obsažené v dosavadním § 8 odst. 6 a 7 ZDP, která u některých plnění z uvedených produktů omezovala snížení daně o příspěvky zaplacené zaměstnavatelem. V souvislosti s novou koncepcí daňové podpory se toto pravidlo stanoví obecně pro všechna plnění, která z těchto produktů poplynou poté, co byly porušeny podmínky pro daňovou podporu.

Jsou však stanoveny čtyři výjimky. Podle bodu 1 se pro určení základu daně budou zohledňovat příspěvky zaměstnavatelů, které představují příjem podle odstavce 5 písm. c) tohoto ustanovení, neboť jejich neuznáním při určení základu daně z plnění z tohoto produktu by došlo k jejich dvojímu zdanění (jednou jako příjmu podle § 6 a podruhé v rámci plnění z daného produktu, které by o výši těchto příspěvků nebyl pro účely zjištění základu daně snížen). Podle druhé výjimky, uvedené v bodě 2, se pro účely základu daně budou zohledňovat příspěvky zaměstnavatele, které nebyly od daně z příjmů osvobozeny podle § 6 odst. 9 písm. p). Jedná se např. o situaci, kdy produkt spoření na stáří přestal být daňově podporovaným z důvodu změny podmínek produktu tak, že již nejsou splněny podmínky uvedené v odstavci 1 nebo 2, a příspěvky zaměstnavatele tak již nejsou od daně osvobozené. Třetí výjimka, uvedená v bodě 3, se přebírá z dosavadního § 8 odst. 6 ZDP a týká se situací, kdy by po nabytí účinnosti

tohoto zákona poplatník převedl na své nově vzniklé doplňkové penzijní spoření prostředky z penzijního přípojištění se státním příspěvkem, na které mu zaměstnavatel přispíval před 1. lednem 2000. Tehdy placené příspěvky zaměstnavatele totiž nebyly osvobozené od daně z příjmů na straně poplatníka, byly už tedy jednou zdaněny a musí být o ně snížen základ daně při výplatě plnění z doplňkového penzijního spoření, jinak by došlo k jejich dvojitmu zdanění. Čtvrtá výjimka, uvedená v bodě 4, je obdobná výjimce podle bodu 3 a je přebírána z dosavadního § 8 odst. 7 ZDP. Týká se situací, kdy poplatník po nabytí účinnosti tohoto zákona převedl své prostředky z jednoho soukromého životního pojištění na jiné. Pokud mu totiž na původní soukromé životní pojištění přispíval zaměstnavatel před 1. lednem 2001, nebyly tyto příspěvky osvobozené od daně, a proto o ně při výplatě plnění musí být snížen základ daně, aby nebyly zdaněny dvakrát. Na jiné než uvedené situace převodu prostředků mezi dvěma produkty spoření na stáří se ustanovení bodů 3 a 4 nepoužijí, protože podle přechodného ustanovení pod bodem 2 se tato navrhovaná nová úprava použije pouze na produkty spoření na stáří vzniklé po nabytí účinnosti tohoto zákona; na produkty spoření na stáří vzniklé přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, na které přispíval zaměstnavatel před 1. 1. 2000, resp. 1. 1. 2001, se tedy použije dosavadní právní úprava, včetně § 8 odst. 6 a 7 ZDP.

K bodu 11 [§ 35ba odst. 1 písm. b)]:

Pro účely priznání slevy na dani na manžela podle § 35ba odst. 1 písm. b) ZDP zákon v tomto ustanovení obsahuje výčet příjmů, které se nezahrnují do limitu vlastních příjmů manžela. U vybraných osvobození příjmu od daně z příjmů fyzických osob (§ 4 odst. 1 písm. a) a b) ve vazbě na § 4b odst. 4 ZDP, § 4a písm. j) ZDP a § 6 odst. 9 písm. p) ve vazbě na nový § 15b odst. 5 ZDP) ZDP stanoví, že při nesplnění podmínek pro osvobození příjmu je tento příjem klasifikován jako příjem ke zdanění v zákonem stanoveném zdaňovacím období. Obdobná právní úprava je pak zakotvena u vybraných nezdanitelných částí základu daně (§ 15 odst. 3 a 4 ve vazbě na § 4b odst. 5 ZDP a nový § 15b odst. 5 ZDP). Vzhledem k tomu, že se jedná o opatření s cílem dodatečného zdanění dříve poskytnutých daňových výhod, tj. nejedná se o vznik nového příjmu, navrhuje se tyto příjmy výslovně zahrnout do výčtu příjmů, které se pro účely slevy na dani na manžela nezahrnují do vlastního příjmu tohoto manžela. Dále se navrhuje legislativně technická úprava, kdy se doplňují odkazy na příslušné zákony a zároveň se ruší nenormativní odkaz v poznámce pod čarou.

K bodu 12 [§ 36 odst. 2 písm. k)]:

Navrhuje se legislativně-technická úprava navazující na nové znění § 8 odst. 1 písm. e) a f) a § 8 odst. 6 ZDP.

K bodu 13 [zrušení § 36 odst. 2 písm. o)]:

Ustanovení § 36 odst. 2 písm. o) ZDP se zrušuje, neboť v něm upravená plnění jsou pokryta novým zněním § 36 odst. 2 písm. k) ZDP.

K bodu 14 (§ 38g odst. 5):

S ohledem na změnu legislativního uchopení podpory spoření na stáří se upravuje ustanovení, podle kterého mají poplatníci daně z příjmů fyzických osob povinnost podat daňové priznání v případě porušení podmínek, za kterých je od daně osvobozen příspěvek placený na jejich produkt spoření na stáří jejich zaměstnavatelem. Povinnost tyto příspěvky v okamžiku, kdy jsou porušeny podmínky daňové podpory takového produktu, dodat, už není stanovena jen pro soukromé životní pojištění, jako tomu bylo podle dosavadní právní úpravy [viz dosavadní znění § 6 odst. 9 písm. p) bod 3 ZDP], ale je obecně stanovena pro všechny daňově podporované produkty spoření na stáří v nově navrhovaném § 15b odst. 5 písm. c) ZDP. Pokud tedy poplatníkovi vznikne příjem ze závislé činnosti podle uvedeného ustanovení, je povinen tento příjem uvést v daňovém priznání, neboť podle § 15b odst. 5 písm. c) části věty

za středníkem ZDP se tento příjem nepovažuje za příjem vypláčený plátcem daně z příjmů ze závislé činnosti a tento tedy neprovede srážku daně z takového příjmu.

K bodu 15 [§ 38k odst. 5 písm. f)]:

V návaznosti na stanovení souhrnného limitu v § 15 odst. 5 ZDP dochází k úpravě skutečností, které má poplatník prohlašovat u plátce daně. Nově poplatník bude činit u plátce daně prohlášení o tom, v jaké výši chce příspěvky zaplacené na uvedené produkty odečíst od základu daně podle § 15 odst. 5 ZDP v rámci výpočtu daně a ročního zúčtování záloh provedených plátcem daně. Úprava je navržena z důvodu, aby při následném navrácení daňové podpory bylo zřejmé, jakou výši příspěvků, které byly poplatníkem odečteny od základu daně, je nutné dodat v souvislosti s navrácením daňové podpory u jednotlivého produktu. Vzhledem k tomu, že se zavádí souhrnný pojem produkt spoření na stáří, používá se i v tomto ustanovení a písmeno g) se zrušuje.

K bodu 16 [§ 38k odst. 5 písm. g)]:

Písmeno g) se zrušuje v návaznosti na začlenění jeho obsahu do písmene f).

K bodu 17 [§ 38l odst. 1 písm. i)]:

V návaznosti na rozšíření okruhu částek, které lze odečíst od základu daně podle § 15 odst. 5 ZDP, o příspěvky na dlouhodobý investiční produkt se doplňuje, jakým způsobem poplatník prokazuje existenci tohoto produktu a výši na něj připsaných příspěvků svému plátcovi daně.

K bodu 18 [§ 38l odst. 1 písm. l)]:

Vzhledem k tomu, že ve věci statusu osoby zdravotně znevýhodněné již nerozhoduje Úřad práce České republiky, ale okresní správa sociálního zabezpečení, viz § 6 odst. 4 písm. a) bod 18 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, upravuje se nesprávné uvedení úřadu v daném ustanovení.

K bodu 19 [poznámka pod čarou č. 136]:

Vzhledem k tomu, že nařízení EU, na které je v poznámce pod čarou odkazováno, bylo již vícekrát novelizováno, se doplňují slova „, v platném znění“.

K čl. II

Přechodná ustanovení

K bodu 1:

Toto přechodné ustanovení stanovuje, že pro uplatnění daně, jakož i práv a povinností vyplývajících ze zákona za zdaňovací období započatá před účinností tohoto zákona se použijí právní předpisy platné do dne předcházejícího účinnosti tohoto zákona (dosavadní právní předpisy).

K bodu 2:

Přechodné ustanovení se týká výplaty prostředků účastníka důchodového spoření, tedy plnění, které bylo poskytováno podle zákona č. 376/2015 Sb., o ukončení důchodového pojištění, ve znění zákona č. 183/2017 Sb. Tyto výplaty by již měly být ukončeny, proto již jejich úprava není obsažena v nově navrhovaném znění § 4 odst. 1 písm. l) ZDP, avšak pro jistotu se navrhuje přechodné ustanovení, na základě kterého se i na případné budoucí výplaty použije § 4 odst. 1

písm. l) bod 3 v dosavadním znění.

K bodu 3:

Účelem toho přechodného ustanovení je zajistit, aby poplatníci, kteří uzavřeli smlouvu o penzijním připojištění se státním příspěvkem, doplňkovém penzijní spoření, penzijním pojištění nebo soukromém penzijním pojištění přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, mohli pro tyto produkty i nadále využívat takový daňový režim, který byl účinný v okamžiku uzavření smlouvy, včetně výplat z těchto produktů. Nedochází tak k nepravé retroaktivitě, kdy by se v průběhu existence uvedených produktů měnilo daňové zacházení s nimi, a je respektováno legitimní očekávání poplatníků. Výjimka se však stanoví pro nastavení maximálních částek, které lze z titulu příspěvků na tyto produkty odečíst od základu daně. Podle dosavadní právní úpravy bylo možné odečíst maximálně 24 tis. Kč zaplacených na penzijní připojištění se státním příspěvkem, penzijní pojištění nebo doplňkové penzijní spoření a 24 tis. Kč zaplacených na soukromé životní pojištění. Vzhledem k tomu, že nově se stanoví souhrnný limit 48 tis. Kč na všechny produkty spoření na stáří, se stanoví, že se nepoužijí uvedené dva limity podle jednotlivých druhů produktů, ale použije se nový souhrnný limit i na stávající produkty (viz přechodné ustanovení v bodě 6), tedy i u těchto jednotlivých produktů bude moci být uplatněno více než 24 tis. Kč, pokud bude celkově uplatněno nejvýše 48 tis. Kč za všechny produkty.

K bodu 4:

Stanoví se přechodné ustanovení s ohledem na odlišnou úpravu, která platila pro příspěvky zaměstnavatele na soukromé životní pojištění zaplacené před 1. lednem 2015 a v důsledku přechodných ustanovení k novele ZDP obsažené v zákoně č. 267/2014 Sb. platí pro tyto příspěvky i nadále. Tyto příspěvky jsou zdaňovány v odkupném poskytnutém pojišťovnou (nejsou totiž od něho odečítány), pokud by tedy byly navíc zahrnovány i do vzniku příjmu poplatníka podle § 15b odst. 5 písm. c), docházelo by k jejich dvojímu zdanění. Proto se stanoví, že se na ně stále použije právní úprava ve znění účinném před 1. lednem 2015.

K bodu 5:

Podle navrhovaného přechodného ustanovení se maximální celkový limit příspěvků zaměstnavatele na daňově podporované produkty na stáří, které jsou osvobozeny od daně z příjmů podle § 6 odst. 9 písm. p) ZDP, ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, tedy částka 50 tis. Kč, snižuje o výši příspěvků zaměstnavatele osvobozených podle uvedeného ustanovení ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, tedy o výši osvobozených příspěvků zaměstnavatele na penzijní připojištění se státním příspěvkem, doplňkové penzijní spoření, penzijní pojištění a soukromé životní pojištění vzniklá přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona; na tyto příspěvky se použije dosavadní právní úprava v důsledku přechodného ustanovení uvedeného v bodu 3. Tato konstrukce zajišťuje, že poplatník bude mít osvobozeny příspěvky zaměstnavatele na produkty spoření na stáří vždy v maximální výši 50 tis. Kč.

K bodu 6:

Přechodné ustanovení navazuje na přechodné ustanovení v bodě 3 a stanoví, že maximální celkový limit příspěvků na daňově podporované produkty na stáří, který lze odečíst od základu daně podle § 15 odst. 5 ZDP, ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, tedy částka 48 tis. Kč, se použije i na příspěvky, které si poplatník odečítá od základu daně za dané zdaňovací období podle § 15 odst. 5 a 6 ZDP ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, tedy o výši příspěvků na penzijní připojištění se státním příspěvkem, doplňkové penzijní spoření, penzijní pojištění a soukromé životní pojištění vzniklá přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona. Tato konstrukce zajišťuje, že od základu daně poplatníka budou vždy

odečteny příspěvky na produkty spoření na stáří v maximální výši 48 tis. Kč, bez ohledu na to, zda půjde o produkt spoření na stáří podle nové právní úpravy, či produkty podle dosavadní právní úpravy.

K části druhé, čl. III

Změna zákona o České národní bance

K bodům 1 a 2 (§ 43f odst. 1):

V návaznosti na novelu ZSÚ upravující způsob určení výše účelně vynaložených nákladů vzniklých poskytovateli v souvislosti s předčasným splacením spotřebitelského úvěru na bydlení se výslovně stanoví, že uveřejňování průměrů zápůjčních úrokových sazeb pro účely stanovení výše účelně vynaložených nákladů vzniklých v souvislosti s předčasným splacením spotřebitelského úvěru na bydlení podle ZSÚ není porušením ochrany důvěrnosti statistických dat.

K bodu 3 (§ 46e odst. 3):

Česká národní banka se ve své praxi setkala s případy, kdy v důsledku promlčení, resp. dříve prekluze, zanikla trestnost. Důvodem přitom nebylo prodlení, ani nepřiměřené průtahy na straně České národní banky, ale zdlouhavé projednávání věci orgány činnými v trestním řízení bez adekvátního výsledku nebo opakované nebo dlouhé projednávání věci v rámci soudního přezkumu. Reakcí byla zvláštní právní úprava v § 46e odst. 3 zákona o České národní bance s delší dobou promlčení u závažnějších přestupků. Nejde o specifikum finančního trhu, srov. v té souvislosti zvláštní právní úpravu v § 23 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), ve znění pozdějších předpisů. S ohledem na vývoj judikatury správních soudů však vyvstala potřeba ustanovení § 46e odst. 3 zákona o České národní bance doplnit. Předně je potřeba reagovat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 9. 2020, čj. 10 Afs 72/2020 - 76, č. 4091/2020 Sb. NSS, ve kterém soud vyslovil názor, že „*Délka promlčecí doby u těch přestupků, kde zvláštní zákon nestanoví horní sazbu pokuty ve výši 100 000 Kč, ale pouze způsob výpočtu pokuty (např. procentem z předem nejasné částky), činí jeden rok [§ 30 písm. a) zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich]*“. Tedy je nutné v § 46e odst. 3 zákona o České národní bance doplnit, že i tam, kde není stanovena peněžitá sankce, u níž horní hranice činí alespoň 1 000 000 Kč, ale horní hranice sazby je odvozena od neoprávněného majetkového prospěchu nebo od výše ročního obrátu (tyto sazby typicky *de facto* přesahují hranici 1 000 000 Kč), je potřeba zajistit aplikaci delší promlčecí lhůty. V této věci lze odkázat na aktuálně soudně projednávaný případ společnosti Fair Credit International, SE (černé bankovníctví), kdy zákon o bankách neupravuje peněžitou sankci za neoprávněné přijímání vkladů, ale horní hranici sazby odvozuje pouze od dvou kritérií, a to výše neoprávněného (majetkového) prospěchu nebo od kritéria čistého ročního obrátu. Pokud by se právní názor Nejvyššího správního soudu shora uvedený stal konsistentně judikovaným, znamenalo by to zásadní disproporci, kdy v případě těch nejzávažnějších přestupků (kde není peněžitá sankce, ale pokuta je odvozena podle jiných kritérií) by platila kratší promlčecí lhůta. Pojmeme „roční obrát“ v tomto ustanovení rozumí mj. „čistý roční obrát“ podle ZSUD [např. v § 27b odst. 4 písm. e)] nebo ZOB [např. § 36e odst. 6 písm. e)] nebo „celkový roční obrát“ např. podle § 164 odst. 4

písm. b) ZPKT nebo § 604 odst. 6 písm. b) ZISIF.

K části třetí, čl. IV

Změna zákona o penzijním připojištění se státním příspěvkem

K bodu 1 až 3 [§ 2 a § 19 odst. 1 zrušení písmen f) a g)]:

Cílem navrhované úpravy je sladit některé podmínky pro účast a zánik účasti u penzijního připojištění s podmínkami pro účast v doplňkovém penzijní spoření. V současné době má účastník, u kterého dojde při neplnění podmínek účasti k zániku penzijního připojištění ze zákona, možnost převést prostředky do doplňkového penzijního spoření. Jedná se o ukončení trvalého pobytu účastníka na území České republiky či jeho ztráty bydliště na území členského státu Evropské unie a ukončení účasti v důchodovém pojištění nebo ve veřejném zdravotním pojištění v České republice. Ohledně této právní úpravy obdrželo Ministerstvo financí několik stížností, problematikou se zabývala i Evropská komise. Stávající podmínky, s ohledem na mobilitu občanů v rámci Evropské unie a potřebu zachování nároků účastníků, lze považovat za příliš tvrdé, a to zejména s ohledem na od roku 2013 nově upravený systém doplňkového penzijního spoření, kde již také nejsou svázány podmínky pro účast s podmínkami pro nárok na státní příspěvek. V praxi nejsou účastníci v těchto situacích také vždy správně informováni o svých možnostech a přicházejí tak o již nabyté nároky na státní příspěvek a musí také řešit tzv. dodanění, pokud namísto převodu volí odbytné. Navrhovaná změna těmto situacím zamezí.

K bodu 4 a 5 (§ 21 odst. 5 a § 23 nový odstavec 2):

V praxi může nastat situace, kdy účastník i fyzická osoba či osoby určené ve smlouvě zemřou společně, např. při dopravní nehodě. Cílem navrhované úpravy je postavit na jisto, že v situaci, kdy účastník ve smlouvě určil určenou osobu, ale ta zemřela, se postupuje obdobně jako za situace, kdy účastník ve smlouvě žádnou osobu neurčil. Částka vypočtená podle § 23 odst. 3 ZoPP se pak stává ve smyslu § 25 ZoPP předmětem dědictví.

K bodům 6 a 7 (§ 24 odst. 4 a § 25):

Mění se odkazy s ohledem na přečíslování odstavců v § 23.

K bodu 8 (§ 27 odst. 1):

Nejnižší částka měsíčního příspěvku se upravuje obdobně podle ZDPS na 100 Kč.

K bodu 9 (nové znění § 29):

Nároky účastníků v transformovaném fondu se již podle současné právní úpravy řídí právní úpravou pro poskytování státního příspěvku v ZDPS. S ohledem na změny navrhované u podmínek účasti a zániku účasti, kdy by tyto zrušené podmínky bylo nutné přesunout do ustanovení o poskytování státního příspěvku, bylo zvoleno pro zamezení výkladové nejasnosti řešení odkazem na ZDPS.

K bodu 10 (§ 30 odst. 1):

Nově § 29 již neupravuje státní příspěvek a pouze odkazuje na ZDPS, ruší se tedy odkaz na § 29.

K bodům 11 a 12 (§ 45a odst. 4 a zrušení odstavce 6):

Provádí se změny s ohledem na změny v § 2, který se již nově nečlení na odstavce a jehož

odstavec 2 byl zrušen.

K části čtvrtá, čl. V **Změna exekučního řádu**

K bodům 1 a 2 (§ 34 odst. 3):

Při poskytování součinnosti ze strany subjektů finančního trhu soudním exekutorům dochází v praxi k nadbytečným nákladům. Například někteří soudní exekutoři rozesílají dotazy ohledně jediného dlužníka všem finančním institucím na finančním trhu bez jakéhokoli předvýběru např. postupem podle § 33d EŘ. Podle tvrzení finančních institucí musí tyto v některých případech vyřizovat přes jeden milión žádostí o součinnost ročně, což má za následek milionové náklady. Navrhuje se vztáhnout úpravu v § 34 odst. 3 EŘ (pro peněžní ústavy) i na ostatní subjekty finančního trhu, pro které EŘ používá zkratku finanční instituce (pojišťovny, investiční společnosti a investiční fondy, obchodníci s cennými papíry, penzijní společnosti, penzijní fondy podle zvláštního právního předpisu a Garanční systém finančního trhu). Tato úprava by měla vyřešit problém nadměrných nákladů při poskytování součinnosti obdobně, jako byl vyřešen pro peněžní ústavy.

K bodu 3 (§ 44a odst. 2):

S ohledem na přečíslování odstavců v § 49 se opravuje odkaz.

K bodům 4 až 6 (§ 49 nový odstavec 5 a změna odst. 6 a 10):

Změnami v § 34 EŘ dochází k rozšíření okruhu subjektů, které exekutor může požádat o součinnost ve formě automatizované výměny dat. Stejně jako se navrhuje vytvoření rámce pro datovou výměnu v rámci součinností soudních exekutorů a finančních institucí, navrhuje se také doplnění datové výměny při zasílání a přijímání exekučních příkazů – zcela shodně jako pro peněžní ústavy (banky aj.). V odstavcích 6 a 10 se opravují odkazy s ohledem na přečíslování odstavců.

K části čtvrté, čl. V **Změna zákona o finančním arbitrovi**

K bodům 1 a 2 [§ 1 odst. 1 nové písmeno o) a § 3 odst. 1 nové písmeno o)]:

Působnost finančního arbitra se rozšiřuje i na spory mezi spotřebiteli a poskytovateli dlouhodobého investičního produktu ve vztahu k poskytování tohoto produktu. Dlouhodobý investiční produkt má vždy povahu investičního nebo vkladového produktu, tedy produktů, které již dnes spadají do působnosti finančního arbitra. Navržené rozšíření působnosti bude tedy v praxi znamenat pouze to, že při rozhodování určitých sporů, které již dnes spadají do jeho působnosti, bude finanční arbitr posuzovat i aspekt vztahu mezi poskytovatelem dlouhodobého investičního produktu a majitelem tohoto produktu a plnění povinností, které z tohoto vztahu

vyplývají.

K části páté, čl. VI

Změna zákona o dluhopisech

K bodu 1 [§ 6 odst. 1 písm. e)]:

V § 6 odst. 1 se odstraňují nadbytečná slova, protože výnos určený rozdílem mezi jmenovitou hodnotou a emisním kurzem je také výnosem podle § 16.

K bodu 2 [§ 6 odst. 1 písm. g)]:

Upřesňuje se terminologie náležitostí dluhopisů, kdy se uvádí identifikace prvního nabyvatele, který je vlastníkem dluhopisu jen do doby, než jej převede rubopisem (změna vlastníka se tedy nevyznačuje na lícopisu). Cenný papír je platně vydán, když splňuje zákonem stanovené požadavky a stane se majetkem prvního nabyvatele. Viz též § 4 odst. 2 ZDl.

K bodu 3 (§ 9):

Cílem úprav je odstranění duplicit mezi emisními podmínkami a prospektem, je-li vyhotovován. Dle aktuálně platné a účinné právní úpravy obsažené v § 9 ZDl platí, že emisní podmínky obsahují vždy alespoň odkazem na informace obsažené v prospektu určité náležitosti. V případě, že je vypracováván prospekt, je tedy relevantní informace buď duplicitně uvedena v emisních podmínkách i prospektu, nebo se v emisních podmínkách uvádí pouze odkaz na informaci obsaženou v prospektu. Toto dle našeho názoru neposkytuje investorovi žádný komfort ani ochranu navíc a zbytečně zatěžuje emisní podmínky informacemi, které jsou již uvedeny v prospektu. V navrženém textu je povinnost odkázat v emisních podmínkách na informace uvedené v prospektu ponechána pouze pro nejzásadnější informace, u kterých tato duplicita nepředstavuje závažnější problém (odstavec 1) nebo pro informace, které jsou relevantní pro jednotlivé specifické případy stanovené v ZDl nebo různé druhy dluhopisů (odstavec 3). V ostatních případech se navrhuje povinnost odkazovat v emisních podmínkách na informace uvedené v prospektu odstranit s tím, že by tyto informace měly být uvedeny v emisních podmínkách pouze v případě, že zároveň emitent nevyhotoví a neuveřejní prospekt (odstavce 2 a 4). Rozsah a formu informací uvedených v prospektu upravují nařízení EU.

K bodu 4 (nový § 9a):

K odstavci 1: Je-li dluhopis veřejně nabízen, není-li nejpozději k datu emise uveřejněn prospekt a jedná-li se o tzv. podlimitní emisi dluhopisů, musí emisní podmínky obsahovat také další náležitosti. Ustanovení § 9a ZDl je navrhováno také s ohledem na tzv. Scorecard korporátních dluhopisů, jehož cílem je poskytnout drobným investorům, kteří nemají s podobnou formou investování zkušenosti, nebo postrádají pokročilejší finanční gramotnost, jednoduchý a rychlý nástroj pro počáteční posouzení dluhopisů. Z tohoto nelegislativního nástroje, který vytvořilo Ministerstvo financí, následně zákonodárce formuloval zákonná ustanovení, která musejí být součástí emisních podmínek, aby si investor mohl udělat přehled o celkové situaci a bonitě emitenta, o historii jeho emisí, o důvodu proč emituje atp. Doplnění emisních podmínek v odstavci 2 v tomto smyslu má za cíl zvýšit ochranu investorů do dluhopisů. Tyto povinnosti rozšířených emisních podmínek musí emitent respektovat vždy, když nevyhotovuje prospekt a jedná se o tzv. podlimitní emisi, tedy emisi do 1 mil. €.

K odstavci 2 písm. a): Na rozdíl od ZPKT nepoužívá ani nedefinuje ZDl pojem „údaje o osobě“, čímž se rozumí název, sídlo a IČ (viz změnu provedenou v ZDl zákonem č. 172/2012 Sb.), proto není zřejmé, zda údaje identifikující emitenta podle § 6 ZDl zahrnují i jeho sídlo. Ačkoli je sídlo emitenta dohledatelné v obchodním rejstříku, navrhuje se pro zjednodušení a vyhnutí

se případným interpretačním obtížím, aby bylo sídlo uvedeno v emisních podmínkách podlimitních emisí dluhopisů.

K odstavci 2 písm. b): Dluhopisy v současné době emitují i nedávno vzniklé společnosti, u kterých je riziko toho, že nebudou schopné dostát svým závazkům přeci jenom vyšší než u společností fungujících již delší dobu. Problémem je také rozdíl mezi datem zahájení činnosti emitenta a datem jeho vzniku, jelikož si emitent může zakoupit tzv. „ready-made“ společnost, která nevykonávala činnost, ale byla založena např. před pěti lety. Další věci jsou účelově založené společnosti financující společnosti v rámci holdingu, které také nemají dlouhou historii. Uvedení roku a měsíce zahájení činnosti napomůže investorům lépe vyhodnotit riziko spojené s krátkodobě působícími společnostmi a v případě účelově založených společností, společně s dalšími body tohoto návrhu, indikuje nutnost prověření ručitelského prohlášení, finanční záruky a konsolidovaných výsledků skupiny.

K odstavci 2 písm. c): Hlavní předmět činnosti emitenta umožňuje investorovi získat lepší představu o odvětví, ve kterém emitent podniká. Na základě takové informace investor vyhodnocuje potenciál odvětví, postavení společnosti na trhu, saturaci trhu a další informace. To, v kontextu s dalšími informacemi, zajišťuje ucelenější pohled na emisi.

K odstavci 2 písm. d): Výše minimální investice má za hlavní cíl informovat investora o tom, jakou minimální částku musí na nákup dluhopisu vynaložit. Investora to může zajímat především z hlediska diverzifikace, kdy při omezeném investičním rozpočtu distribuuje své prostředky mezi několik investic. Hlavním důvodem je tedy zvýšení informovanosti, která přispívá k celkovému vyhodnocení emise.

K odstavci 2 písm. e): Hlavním důvodem zahrnutí tohoto ustanovení (celkový objem emise) je opět zvýšení informovanosti, která přispívá k celkovému vyhodnocení emise a to primárně z hlediska budoucích finančně-analytických projekcí.

K odstavci 2 písm. f): Účel emise, spolu s obchodním plánem informují o tom, proč společnost vydává dluhopisy, resp. odpovídá na otázku, proč si společnost půjčuje. Také na základě toho je možné v celkovém kontextu emise lépe posoudit pravděpodobnost návratnosti prostředků investora. Účel emise by měl být jednou z prvních informací, kterou investor prověřuje, jelikož by měl investovat do oborů, kterým rozumí nebo si k nim dokáže opatřit dostatek informací.

K odstavci 2 písm. g): Plánovaný poměr dluhu k vlastnímu kapitálu (aktivní dluhová politika) je pro investora velmi důležitým faktorem. Investor většinou půjčuje peníze společnosti v době, kdy to pro něj dává smysl, ale pokud se společnost v dalším období ještě dvakrát tolik zadluží a investor by to věděl v předstihu, pak by do takové společnosti pravděpodobně neinvestoval. Navrhuje se tento poměr vázat na 12 měsíců před splatností dluhopisů, aby měl emitent alespoň 12 měsíců na refinancování dané emise dluhopisů a nejednalo se o porušení emisních podmínek.

K odstavci 2 písm. h): V prospektu se investor seznámí s důležitými a dodatečnými informacemi. V případě, že prospekt nebyl schválen ČNB nebo orgánem dohledu jiného členského státu EU, měla by tato informace být rovněž investorovi sdělena.

K odstavci 2 písm. i): Ustanovení § 21a zákona o účetnictví upravuje povinné uveřejňování účetní závěrky pro účetní jednotky, které se zapisují do veřejného rejstříku, nebo pro ty, u kterých to stanoví zvláštní předpis. V praxi se však stává, že ne všichni emitenti své účetní závěrky uveřejňují anebo je neuveřejňují v řádném termínu. Navrhuje se proto, aby emisní podmínky obsahovaly i tyto informace o výročních zprávách a účetních závěrkách emitenta. Je nezbytné uveřejnit účetní závěrku, popřípadě výroční zprávu, za poslední 2 účetní období, a jelikož tato dvě účetní období povětšinou obsahují i odkaz na období předchozí, je tedy možné zohlednit situaci zpětně za poslední 3 roky. Auditované účetní závěrky pak určují správnost

a zvyšují důvěryhodnost dat, přičemž pokud je výrok auditora s výhradami, tak je zpochybněn předpoklad trvalého pokračování společnosti. Výkaz *cash flow* poskytuje informace o příjmech a výdajích společnosti, a tedy o skutečném pohybu peněžních prostředků – jeho existence je velmi důležitým doplňkem rozvahy a výkazu zisku a ztráty, jelikož na základě tohoto výkazu lze lépe určit např. platební schopnost emitenta. Všechny informace zahrnuté v tomto ustanovení tak cílí na nezbytné zvýšení transparentnosti a vyšší schopnost vyhodnocení rizik ze strany investora skrze finanční analýzu.

K odstavci 2 písm. j) a k): Je doplňováno velmi důležité ustanovení zejména s ohledem na holdingové struktury a účelově založené společnosti financující společnosti v rámci holdingu. V případě, že jsou dluhopisy vydávány dceřinými společnostmi, je důležité emisi posuzovat z hlediska holdingové struktury pomocí konsolidovaných výkazů a ručení. V případě ručitelského prohlášení či finanční záruky ze strany mateřské společnosti tedy investor prověřuje rovněž tohoto ručitele. Proto je důležité takové skutečnosti a účetní závěrky připojit. Všechny informace zahrnuté v tomto ustanovení tak cílí na nezbytné zvýšení transparentnosti a vyšší schopnost vyhodnocení rizik ze strany investora skrze finanční a strategickou analýzu.

K odstavci 2 písm. l): Distributoři a aranžéři emise jsou také indikátory, dle kterých lze posuzovat kvalitu a rizikovost emise. V případě, že se jedná o zavedené velké, známé, renomované instituce pod dohledem ČNB, nebude se automaticky jednat o nerizikovou investici, ale rozhodně se bude jednat o investici s pravděpodobně nižším rizikem než v případě distributora (osoby, instituce), který není ČNB dohlížen. Název, sídlo a identifikační číslo těchto osob pomáhá investorovi se zorientovat a rozlišit osoby, které emise nabízejí.

K odstavci 2 písm. m): Zajištění je považováno za důležitý faktor při koupi dluhopisu, zejména pokud je emitent již zadlužen. Význam zajištění roste s pravděpodobností, se kterou dochází k problémům se splácením. V případě koupě dluhopisu od emitenta s vyšší mírou úvěrů nebo horšími finančními výsledky/ukazateli je zajištění naprosto zásadní. Informace o tom, čím je splacení dlužné částky zajištěno nebo nezajištěno, velmi pomáhá při výběru a investici do dluhopisu a případně snižuje ztráty v případě nesplacení.

K odstavci 2 písm. n): Management společnosti a informace o jeho jednotlivých členech poukazují na transparentnost, kvalitu, schopnosti a zkušenosti společnosti. V praxi se navíc také může stát, že členové managementu dovedou k bankrotu jednu společnost a následně si založí nebo začnou pracovat pro jinou, což může, ale nemusí indikovat riziko. Uveřejnění informací o jednotlivých členech managementu pomáhá investorům v celkovém vyhodnocování emise.

K odstavci 2 písm. o) a p): Zakotvení tohoto ustanovení je důležité zejména s ohledem na holdingové struktury a účelově založené společnosti financující společnosti a dceřiné společnosti v rámci holdingu. V případě, že jsou dluhopisy vydávány dceřinými společnostmi, je důležité emisi posuzovat z hlediska holdingové struktury pomocí konsolidovaných výkazů, ručení a celkové vlastnické struktury. To, mimo jiné, pomáhá investorovi zjistit například, zda vlastníkem je nebo není např. podvodná osoba, informace o společnostech v rámci holdingu, související rizika apod.

K odstavcům 3 a 4: S ohledem na transparentnost a zvýšení ochrany investorů se navrhuje, aby emitent nebo jiná osoba nabízející dluhopis byl povinen uveřejňovat emisní podmínky na svých internetových stránkách.

K bodu 5 [§ 10 odst. 2 písm. b)]:

Navrhuje se, aby v případech, kdy se jedná pouze o změny administrativního či technického charakteru, nebo jedná-li se o změnu, která se vlastníků dluhopisů nedotkne negativně, nebyl emitent povinen svolávat schůzi vlastníků dluhopisů. Tato změna má napomoci větší pružnosti, přičemž ochrana investorů tím nebude dotčena. Při změně emisních podmínek v souladu

s těmito body bude emitent muset postupovat značně obezřetně, a to právě s ohledem na případné budoucí spory s vlastníky dluhopisů. To však neznamená, že tato úprava nebude v praxi emitenty za určitých podmínek využívána, a to právě za účelem administrativních změn (změna sídla emitenta či dalších údajů emitenta nebo některého z agentů apod.) či oprav určitých chyb emisních podmínek. Původní textace „ke změně, která se netýká postavení nebo zájmů vlastníků dluhopisů“ v praxi nefungovala právě s ohledem na to, že neumožňovala ani změny emisních podmínek, které by byly svým dopadem neutrální či dokonce pozitivní ve vztahu k vlastníkům dluhopisů.

K bodu 6 [§ 11 odst. 3 písm. a)]:

Jedná se o legislativně-technickou změnu odkazů.

K bodu 7 [§ 16 písm. c)]:

V § 16 se upřesňuje, že prémie může spočívat i v kompenzaci za předčasné splacení (tzv. *make whole clause*).

K bodům 8 až 10 (§ 20 odst. 3 a 4):

V § 20 odst. 3 a 4 se umožňuje agenta pro zajištění určit i později. Také se sjednocuje terminologie ve vztahu k pojmům „údaje nutné k identifikaci“ a „identifikující údaje“.

K bodu 11 (§ 21a odst. 2):

Jedná se o legislativně-technickou změnu navracející omylem vypuštěnou legislativní zkratku.

K bodu 12 (§ 22 odst. 3):

V § 22 odst. 3 se upravuje způsob svolávání schůze vlastníků dluhopisů, aby bylo možno tuto schůzi svolat i jinak než jen uveřejněním na webu emitenta.

K bodu 13 (§ 22 odst. 4):

V § 22 odst. 4 se upřesňuje, že svolavatelem může být i jiná osoba odlišná od emitenta a vlastníka dluhopisu (např. zástupce vlastníků dluhopisů).

K bodu 14 (§ 23 odst. 2):

V § 23 odst. 2 se navrhuje zkrácení lhůty pro svolání náhradní schůze a řeší se související otázky.

K bodu 15 (§ 23 odst. 5):

Ustanovení je liberalizováno ve prospěch emitenta. Právní úprava práva vlastníka dluhopisu, který se změnou zásadní povahy přijatou na schůzi vlastníků nesouhlasil nebo se schůze nezúčastnil a s ohledem na to mohl požádat o předčasné splacení jmenovité hodnoty dluhopisu je navrhopána jako dispozitivní. Zákon zde zcela správně dává možnost předčasného splacení vlastníkům dluhopisů, kteří hlasovali na schůzi proti návrhu na změnu zásadní povahy, tedy vykonali své hlasovací právo, ale byli přehlasováni většinou ostatních vlastníků dluhopisů. Provádí se rovněž úpravy zejména ve vztahu k tzv. *make whole clause* (povinnost emitenta při předčasném splacení zaplatit i budoucí výnosy v jejich současné hodnotě).

K bodu 16 (§ 23 nový odstavec 6):

Je třeba vyloučit dluhopisy typu MREL (minimální požadavky na kapitál a způsobilé závazky) s ohledem na právo na předčasné splacení.

K bodu 17 (§ 23 odst. 7):

Jedná se o legislativně-technickou změnu, opravuje se odkaz v návaznosti na vložení nového

odstavce.

K bodu 18 (§ 23 nový odstavec 9):

Doplňuje se nová informační povinnost ve vztahu k dispozitivním ustanovením, kdy se zavádí povinnost emitenta informovat o využitých diskrecích buď v prospektu nebo způsobem, kterým zpřístupnil emisní podmínky.

K bodu 19 (§ 24 odst. 5):

Jedná se o legislativně-technickou změnu, kterou se sjednocuje terminologie ve vztahu k pojmům „údaje nutné k identifikaci“ a „identifikující údaje“.

K bodu 20 (nový § 24b):

V novém § 24b se upravuje rozhodování *per rollam* (po vzoru zákona o obchodních korporacích), jehož potřebnost ukázala zejména pandemie COVID-19.

K bodům 21 až 24 (§ 25 odst. 7 a § 26 odst. 1, 2 a 3):

Jedná se převážně změny legislativně-technického charakteru, kdy se opravují odkazy s ohledem na změny v § 9 ZDI. Na státní dluhopisy se nově neaplikují dnešní § 9 odst. 1 písm. n) a o) ZDI [nově § 9 odst. 1 písm. h) a i) ZDI]. V § 26 odst. 1 ZDI se navrhuje zjednodušit a urychlit proces při vydávání státních dluhopisů, kdy se navrhuje emisní podmínky uveřejňovat na internetových stránkách, a nikoli nadále ve Sbírce zákonů. V § 26 odst. 3 ZDI se reaguje na možnost upravit pro mezinárodní emise státních dluhopisů období schůze vlastníků dluhopisů, tzv. Collective Action Clauses (CACs), kdy lze se souhlasem vlastníků dluhopisů měnit některé základní parametry emise.

K bodu 25 (§ 26 odst. 4):

Stávající právní úprava svěřuje prodej státních dluhopisů vydávaných podle českého práva výlučně ČNB. ČNB však zajišťuje prodej státních dluhopisů prostřednictvím organizování aukcí. Tento formát ale může být v některých případech pro emitenta limitující (např. cizoměnové emise podle českého práva, neveřejná nabídka apod.). Protože není nijak věcně odůvodněno proč omezovat způsob, jakým se prodávají státní dluhopisy podle českého práva, je navrhováno, aby byl rozšířen okruh subjektů, které by mohly státní dluhopisy prodávat. Ani u jiných typů dluhopisů se neomezuje, jak mají být prodávány na primárním trhu. Prodej státních dluhopisů prostřednictvím jiné osoby bude uskutečňován na základě dohody ministerstva s ČNB, neboť významné prodeje mohou ovlivňovat cenotvorbu a stabilitu finančního trhu.

K bodu 26 (§ 26 nový odst. 9):

Státní dluhopisy představují bezpečnou formu spoření pro nezletilé a investování prostředků do nich lze považovat za běžnou záležitost při správě jmění nezletilého. Navržené ustanovení je inspirováno obdobnou úpravou ve vztahu ke stavebnímu spoření, které je vzhledem k zárukám státu také spojeno s nízkým rizikem a minimálními náklady a není třeba chránit zájmy nezletilého souhlasem soudu s úkonem rodiče. Účelem úpravy je, i v návaznosti na novelu občanského zákoníku účinnou od 1. 7. 2021, omezovat nezbytnost soudního rozhodování ve věcech, které při správě jmění nezletilých náleží rodičovské odpovědnosti. Navržená úprava se omezuje na nabývání od emitenta, tzn., že by bez souhlasu soudu nemohl rodič prodat svému dítěti dluhopisy; darovat bez souhlasu ale může (nevzniká újma). Souhlas soudu tedy také vyžadují dispozice s dluhopisy (prodej, zastavení, darování rodiči či třetí osobě), tj. zejména

úkony mimo vztah emitent a vlastník.

K bodu 27 (§ 28aa odst. 7):

Navrhuje se využít diskrece podle čl. 16 odst. 5 směrnice Evropského Parlamentu a Rady (EU) 2019/2162 ze dne 27. listopadu 2019 o vydávání krytých dluhopisů a veřejném dohledu nad krytými dluhopisy a o změně směrnic 2009/65/ES a 2014/59/EU a výslovně stanovit, že u prodloužené splatnosti se pro účely likviditní rezervy (maximálního kumulativního čistého odtoku likvidity po dobu následujících 180 dní) vychází z konečného data splatnosti (*final or extended maturity date*) a nikoli z řádného data splatnosti (*maturity day*), což svým výkladem v současné době potvrzuje i ČNB. Tento výklad je a byl jeden z důvodů pro volbu struktury prodloužitelné splatnosti např. v případě emise ISIN XS2289128162. Použití data řádné splatnosti by prakticky vedlo v období 180 dnů před řádnou splatností k významnému nárůstu objemu krycích aktiv v krytém bloku.

K bodu 28 [§ 30d odst. 4 zrušení písmene c)]:

Navrhuje se vypustit schvalování emisních podmínek u krytých dluhopisů, kdy směrnice 2019/2162 toto nepožaduje a v případě emisních podmínek podle cizího práva ani nelze zajistit soulad emisních podmínek s českým právem. Praktické problémy vznikají i u společných emisních podmínek dluhopisových programů.

K bodu 29 (§ 34):

Ustanovení precizuje definici podřízeného dluhopisu a stanoví pravidla pro uspokojování dluhů z podřízených dluhopisů. Upřesňuje se, že se jejich podřízenost neprojevuje jen v případě likvidace nebo insolvence, ale i v jiných případech. Tyto případy by měly být z důvodu vyloučení pochyb specifikovány v emisních podmínkách.

K bodům 30 až 36 (§ 35, 36 a 36a):

Upřesňuje se terminologie u sběrných dluhopisů s ohledem na identifikované problémy (viz např. zde: T. Sedláček, Z. Husták, T. Johanna: Nenastal čas pro další novelizaci sběrného dluhopisu? in Bulletin Advokacie 12/2020, dostupné online zde: <https://advokatnidenik.cz/2021/01/03/nenastal-cas-pro-dalsi-novelizaci-sberneho-dluhopisu/>).

K bodům 37 až 39 (nadpis části čtvrté, nový § 40a a změna § 41):

Ustanovení se doplňuje s ohledem na správní trestání ve vztahu k novému § 9a ZDl. Za porušení pravidel pro prospekt lze uložit pokutu do 10 mil. Kč, zde je závažnost nižší, proto se navrhuje pokuta 1 mil. Kč.

K čl. VIII

Přechodné ustanovení

Doplňuje se tradiční přechodné ustanovení, kterým se staví na jisto, že se nová úprava nepoužije na dluhopisy, jejichž datum emise předchází účinnosti této nové úpravy.

K části sedmé, čl. IX

Změna zákona o podnikání na kapitálovém trhu

K bodům 1 a 2 (§ 6a odst. 2 a 3):

V návaznosti na novelizaci ustanovení zákonem č. 96/2022 Sb. se zohledňuje, že § 8a ZPKT

byl zásadně přepracován, a dosavadní odkazy tak již nejsou použitelné.

K bodu 3 (§ 12e odst. 3):

ZPKT ve znění účinném do novely provedené zákonem č. 96/2022 Sb. stanovoval roční periodicitu pro předkládání zprávy auditora. Po nabytí účinnosti tohoto zákona došlo ke změně tohoto ustanovení, jejímž účelem mělo být upřesnit dané ustanovení tak, aby z něj byla zřejmá odpovědnost auditora a aby byl možný jeho případný kárný postih. Účelem novely nebyla změna či omezení četnosti předkládání zpráv. V současné době tak periodicita předkládání zprávy není vůbec stanovena, neboť prováděcí vyhláška č. 163/2014 Sb., upravuje s ohledem na zmocnění v § 12f písm. b) ZPKT pouze lhůtu předkládání zpráv, nikoliv periodicitu předkládání (na rozdíl např. od § 16 odst. 7 ZPKT, kde je výslovně uvedeno, že v prováděcí vyhlášce má být stanovena kromě lhůt i periodicita předkládání). Proto se navrhuje § 12e odst. 3 ZPKT upřesnit tak, že se zpráva auditora k ochraně zákaznického majetku vyhotovuje a poskytuje ČNB alespoň jednou ročně.

K bodu 4 (§ 12h odst. 4):

Uvedené informace (o rozdílech v odměňování žen a mužů a počtu pracovníků, jejichž odměna dosahuje za jedno účetní období částky odpovídající alespoň 1 000 000 €) by měly být ČNB zasílány prostřednictvím sběrného systému SDAT, nikoliv datovou schránkou. Proto se navrhuje § 12 odst. 4 ZPKT nahradit zmocněním pro ČNB, aby stanovila způsob zasílání informací podle odstavců 2 a 3 vyhláškou.

K bodu 5 [§ 12l odst. 6 písm. b)]:

Navrhuje se opravit transpozici směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2034 ze dne 27. listopadu 2019 o obezřetnostním dohledu nad investičními podniky a o změně směrnic 2002/87/ES, 2009/65/ES, 2011/61/EU, 2013/36/EU, 2014/59/EU a 2014/65/EU (dále jen „IFD“). Podle současného znění ustanovení § 12l odst. 6 písm. b) ZPKT, které má být transpozicí čl. 32 odst. 4 písm. b) IFD platí, že pravidla obsažená v ustanovení § 12l odst. 1 písm. j) a l) a odst. 5 (v IFD se jedná o pravidla obsažená v ustanovení čl. 32 odst. 1 písm. j) a l) a třetího pododstavce odst. 3) týkající se pohyblivé složky odměny „*se použijí jen na fyzickou osobu, jejíž roční pohyblivá složka odměny přesahuje částku odpovídající 50 000 EUR a nepředstavuje více než jednu čtvrtinu celkové roční odměny této osoby*“. Naproti tomu čl. 32 odst. 4 písm. b) IFD stanoví, že pravidla uvedená v ustanovení čl. 32 odst. 1 písm. j) a l) a třetího pododstavce odst. 3 „*se nepoužijí na jednotlivce, jehož roční pohyblivá složka odměny nepřesahuje 50 000 EUR a nepředstavuje více než jednu čtvrtinu celkové roční odměny tohoto jednotlivce*“. Pravidla podle § 12l odst. 1 písm. j) a l) a odst. 5 ZPKT se tedy uplatní tehdy, pokud je pohyblivá složka odměny vyšší než 50 000 EUR a zároveň nižší nebo rovna jedné čtvrtině celkové roční odměny. Dle IFD se však pravidla uvedená v ustanovení čl. 32 odst. 1 písm. j) a l) a třetího pododstavce odst. 3 uplatní ve všech případech s výjimkou těch, kdy je pohyblivá složka odměny nižší nebo rovna částce 50 000 EUR a zároveň nižší nebo rovna jedné čtvrtině celkové roční odměny. S ohledem na nesoulad obou ustanovení se navrhuje upravit ustanovení § 12l odst. 6 ZPKT tak, aby odpovídalo příslušnému ustanovení IFD.

K bodu 6 (§ 14a odst. 3):

Navrhuje se omezit výjimku z personálních požadavků na osoby jednající s profesionálními zákazníky pouze na prokazování odborné způsobilosti podle § 14b ZPKT, nikoliv důvěryhodnosti. Záměrem novely ZPKT provedené zákonem č. 119/2020 Sb. bylo podle důvodové zprávy upřesnit, „že pravidla týkající se odborné způsobilosti, zejména povinnost mít odbornou zkoušku, se vztahují jen na osoby jednající s drobnými zákazníky.“ Účelem tedy nebylo upustit od požadavku na důvěryhodnost osoby jednající s profesionálními zákazníky, což se však vyloučením aplikace celého § 14a odst. 2 ZPKT stalo. Navrhuje se tedy omezení

výjimky pro osoby jednající s profesionálními zákazníky pouze na aplikaci § 14b ZPKT, což bylo původním záměrem předkladatele novely ZPKT provedené zákonem č. 119/2020 Sb. Věcně je podstatné, aby na finančním trhu působily pouze důvěryhodné osoby. Skutečnost, zda jednají s drobnými nebo jinými investory není podstatná, neboť v obou případech může nedostatek důvěryhodnosti narušovat obecnou důvěryhodnost finančního trhu.

K bodům 7 a 8 (§ 17 odst. 1 a 2):

Text ustanovení se upravuje tak, aby jeho znění odpovídalo znění čl. 16 odst. 7 směrnice MiFID II (2014/65/EU), a tedy se navrácí ke znění, které platilo od 3. 1. 2018 do 1. 5. 2020. Současně se staví najisto, že záznamy nad rámec povinných záznamů není obchodník s cennými papíry povinen uchovávat. Důvodem je jednak odstranit pochybnosti o rozsahu povinnosti pořizovat nahrávky telefonických hovorů, jednak odstranit s tím související riziko regulatorně nedůvodně zatěžující transpozice uvedené směrnice, tzv. *gold platingu*. Stávající právní úprava vyvolává mezi odbornou veřejností nejasnosti a je předmětem mnoha diskuzí. Dne 16. 12. 2022 vydala ČNB výkladový dokument nazvaný „Přístup ČNB k záznamům telefonických hovorů a elektronické komunikace při poskytování investičních služeb“. V tomto dokumentu podrobně vysvětlila svá očekávání týkající se nahrávání telefonních hovorů. Podle ČNB, pokud pracovník poskytovatele investičních služeb dává telefonní číslo zákazníkům, potom musí být veškerá komunikace na tomto telefonním čísle nahrávána, a to i tehdy, když se konkrétní hovor netýká poskytování investičních služeb. ČNB tedy nepřipouští praxi, že pracovník aktivuje nahrávání pouze v případě, že se konkrétní hovor týká poskytování investičních služeb. ČNB nevyklučuje, aby pracovníci používali nenahrávané telefony, ale tato telefonní čísla nesmí dávat zákazníkům a poskytovatelé musí zajistit, že zákazníci na tato telefonní čísla volat nemohou. Extenzivní rozsah povinnosti pořizovat a uchovávat záznamy telefonické konverzace vede k zásadnímu zvýšení nákladů na straně poskytovatelů investičních služeb (tj. nákladů na samotné technické řešení, ale též na personální zajištění kontrolní činnosti), které v případě některých menších společností mohou být až likvidační. Tím dochází k neodůvodněnému znevýhodnění poskytovatelů investičních služeb vůči jiným poskytovatelům finančních služeb (např. při distribuci investičního životního pojištění není povinnost nahrávání vůbec stanovena), ale i vůči zahraničním subjektům, když jiné členské státy EU takto extenzivní požadavky nedovozují.

K bodu 9 (§ 18 odst. 3):

V odkazovaných ustanoveních chybí odkaz na § 6aa ZPKT, ačkoliv toto ustanovení také upravuje specifické podnikatelské oprávnění obchodníka s cennými papíry nad rámec poskytování investičních služeb. Případná změna předmětu podnikání v rozsahu podle § 6aa ZPKT by neměla mít na poskytování investičních služeb dopad, obdobně jako nemá dopad změna předmětu podnikání podle jiných ustanovení, která umožňují obchodníkovi s cennými papíry činnosti nad rámec investičních služeb. Navrhuje se proto zahrnout § 6aa ZPKT (právo obchodníka s cennými papíry vykonávat činnost administrátora investičního fondu) mezi ustanovení, v jejichž případě není změna předmětu podnikání obchodníka s cennými papíry důvodem pro ukončení poskytování investičních služeb a vypořádání majetku zákazníků.

K bodu 10 (§ 29 odst. 4):

S ohledem na skutečnost, že investiční zprostředkovatel může předávat pokyny týkající se cenných papírů fondů kvalifikovaných investorů investiční společnosti obhospodařující fond kvalifikovaných investorů, není důvod vylučovat možnost předávat pokyny též samosprávným

fondům kvalifikovaných investorů.

K bodu 11 (§ 43):

Opravuje se odkaz na přesunutá ustanovení.

K bodu 12 (§ 90f):

Dochází ke sjednocení textu ustanovení s obdobným ustanovením v zákoně o platebním styku, aby byly obdobné povinnosti v zákonech na finančních trzích formulovány jednotně.

K bodu 13 (§ 90g odst. 3 a 4):

Jedná se o legislativně technickou úpravu (úprava odkazu).

K bodu 14 (nový § 90k):

V rámci kontroly dodržování obezřetnostních požadavků poskytovatelů crowdfundingu není možné vycházet z vlastního výpočtu dohlíženého subjektu, ale je nezbytné externí ověření. Jelikož v ČR není žádný jiný takový ověřovatel (*national supervisor*, viz čl. 11 odst. 8 nařízení (EU) 2020/1503 o crowdfundingu, tzv. ECSPR), je vhodné v zájmu řádné adaptace ECSPR stanovit povinnost ověření auditorem. I přesto, že se předpokládá obezřetnostní reporting, ve kterém bude ČNB data podle čl. 11 odst. 8 ECSPR požadovat, je v zájmu souladu s nařízením ECSPR nutné, aby účetní výkazy byly vždy nezávisle ověřené. Navrhuje se proto stanovit poskytovatelům služeb skupinového investování (*crowdfunding*) povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem.

K bodu 15 (nová část dvanáctá, § 134g až 134j):

K části dvanácté: Vkládá se nová úprava tzv. dlouhodobého investičního produktu, což je souhrnný název pro již existující finanční produkty, které umožňují vytváření úspor na stáří. Jedná se o alternativu k již nyní státem podporovaným finančním produktům na finančním trhu (účastnické/transformované fondy a životní pojištění) zaměřeným na kumulaci majetku pro účely zabezpečení v postproduktivním věku. Jedním z motivů je zpráva Světové banky o kapitálovém trhu v ČR, která doporučuje rozvoj kapitálového trhu v ČR a podle které by klíčovým krokem k podněcování zájmu investorů o kapitálový trh bylo zavedení některé z forem „osobního spořicího účtu“ (*individual savings account*, ISA). Účet typu ISA je široce využíván na rozvinutých trzích a pomáhá vytvářet větší zájem u investora o správu jeho úspor na stáří. Stát by podporou tohoto produktu umožnil občanům investovat do dalších finančních produktů, které mohou nabídnout vyšší možné zhodnocení, byť za cenu vyššího rizika znehodnocení investovaných prostředků. V rámci tohoto produktu by bylo možno evidovat např. akcie, dluhopisy, podíly v investičním fondu nebo v zahraničním investičním fondu, bankovní účty (pohledávky na výplatu peněžních prostředků z účtu v české nebo cizí měně) nebo zajišťovací deriváty, sloužící ke krytí úrokového nebo měnového rizika. Pravidlo 120+60 (produkt nelze zrušit ani z něj vybírat před dosažením věku 60 let a zároveň musí být produkt sjednán minimálně po dobu 120 měsíců) by bylo zachováno i tehdy, pokud by byl majetek v rámci tohoto účtu „transformován“, například pokud by došlo k prodeji akcií a za ně by byly nakoupeny dluhopisy, případně by získané peníze byly uloženy na bankovním účtu. Obdobně bude možné měnit portfolio investičních fondů a případně nakládat s penězi získanými ze splacení dluhopisů. Pokud by došlo k porušení pravidla 120+60, vznikla by povinnost takto vybrané prostředky zdanit jako příjem (na účet byly vloženy nezdaněné).

Dlouhodobý investiční produkt je nový zejména z hlediska daňové podpory, jinak se jedná jen o jakousi nadstavbu pro stávající produkty – v rámci tohoto produktu budou evidovány stávající produkty a uplatní se na ně stejná pravidla. Nerozšiřuje se podnikatelské oprávnění jednotlivých subjektů. Zavedením dlouhodobého investičního produktu nejsou narušeny stávající právní

povinnosti, jsou pouze doplněny nové povinnosti vztahující se jen k dlouhodobému investičnímu produktu. Poskytovatel dlouhodobého investičního produktu může využívat služeb outsourcingu, platí zde stávající pravidla. Odpovědným za vedení dlouhodobého investičního produktu je jeho poskytovatel, protože závazek poskytovat tento produkt plyne ze smlouvy o dlouhodobém investičním produktu. Vztah se majitelem dlouhodobého investičního produktu má jen poskytovatel dlouhodobého investičního produktu (a odpovídá tak i za poskytovatele outsourcingu). Zavedením dlouhodobého investičního produktu není dotčeno vlastní poskytování souvisejících finančních služeb.

Případný spor může být řešen alternativně před finančním arbitrem.

K § 134g: Ustanovení stanoví základní parametry smlouvy o dlouhodobém investičním produktu. Poskytovatel dlouhodobého investičního produktu se touto smlouvou zavazuje poskytovat své služby jako dlouhodobý investiční produkt pro jeho majitele. Pokud není oprávněn přijímat vklady od veřejnosti, eviduje peněžní prostředky vedené na účtu u banky. Pokud není oprávněn držet investiční nástroje, pověří jiného jejich držbou (úschovou, uložením, správou) a sám eviduje jejich počet a druh [toto není vedení navazující evidence, spíše jde o obdobu evidence podle § 71 odst. 1 písm. c) zákona o investičních společnostech a investičních fondech]. Dále se staví na jisto, že každý dlouhodobý investiční produkt má vždy právě jednoho správce. Tím není vyloučeno delegování části činností na jinou osobou, celkovou odpovědnost (i za tuto delegaci) ale nese poskytovatel dlouhodobého investičního produktu.

K § 134h: Vzhledem k tomu, že úprava počítá s daňovým zvýhodněním tohoto finančního produktu, včetně dopadů v případech předčasných výběrů z tohoto produktu, se stanoví povinnost správce tohoto produktu důrazně upozornit majitele dlouhodobého investičního produktu na daňové dopady v případě hrozícího vracení daňové podpory a vyžádat si písemné potvrzení o srozumění s těmito konsekvencemi, a to před tím, než dojde k vyvedení majetku z dlouhodobého investičního produktu. Porušení této povinnosti je přestupkem. Další povinnosti plynou z úpravy v ZDP a porušení těchto povinností má daňové dopady (například vyvedení majetku bez odpovídajícího protiplnění).

K § 134i: Ustanovení upravuje, jaké finanční produkty mohou tvořit majetek evidovaný v rámci dlouhodobého investičního produktu. V první řadě se jedná o peněžní prostředky, ať již v podobě hotovosti nebo peněžních účtů. Dále jde o investiční cenné papíry, typicky akcie a dluhopisy nebo investiční certifikáty, případně o nástroje peněžního trhu (dluhopisy se splatností do 1 roku). Rovněž se může jednat o cenné papíry vydávané investičními fondy a zahraničními investičními fondy. Z důvodu potřeby zajištění měnového nebo úrokového rizika se dovoluje na produktu evidovat i zajišťovací deriváty. Při prodeji majetku, který je evidovaný v rámci dlouhodobého investičního produktu, zůstávají peněžní prostředky obdržené za prodej v rámci tohoto produktu, stejně jako výnosy z majetku a další plnění z držených investičních nástrojů.

K § 134j: Po vzoru § 10 odst. 3 ZDPS a § 51 zákona č. 170/2018 Sb., o distribuci pojištění a zajištění, ve znění pozdějších předpisů se i do ZPKT ve vztahu k dlouhodobému investičnímu produktu doplňuje zákaz diskriminace zaměstnanců při výběru produktu spoření na stáří. Hlavním cílem je primárně to, aby zaměstnavatel nepodmiňoval poskytnutí příspěvku zaměstnavatele uzavřením smlouvy u konkrétního poskytovatele dlouhodobého investičního produktu. Není zakázána propagace. Zaměstnavatel nesmí přijmout pobídku, není ale vyloučeno, aby pobídku poskytl (například zvýhodnění vlastního produktu).

K bodu 16 (§ 136a)

Navrhuje se odstranit odkaz na § 156 ZPKT, kdy toto ustanovení bylo zrušeno zákonem

č. 353/2021 Sb.

K bodu 17 (nový § 158a)

V souvislosti s úpravou zákazu ovlivňování zaměstnanců při výběru poskytovatele dlouhodobého investičního produktu v § 134j ZPKT se stanoví související přestupky.

K bodům 18 a 19 (§ 163 odst. 4 a 7):

Vložením nové části patnácté do ZPKT se osobám tam uvedeným, tj. poskytovatelům dlouhodobého investičního produktu, ukládá řada povinností, z nichž některé je vhodné vymáhat veřejnoprávními sankcemi, protože pouhé soukromoprávní sankce by byly zjevně nedostatečné a jedná se o veřejnoprávní povinnosti. Proto se k vybraným povinnostem upravují navazující přestupky. Sankcí za porušení povinností výše uvedených osob je pokuta v národní výši do 5 mil. Kč.

K bodu 20 (nový § 163b)

V souvislosti s úpravou zákazu ovlivňování zaměstnanců při výběru poskytovatele dlouhodobého investičního produktu v § 134j ZPKT se stanoví související přestupky.

K bodu 21 (§ 164 odst. 3)

Doplňují se odkazy na § 16 odst. 4 a § 16a ZPKT, které rovněž obsahují informační povinnosti, jejichž nesplnění by mělo být přestupkem.

K bodu 22 (nový § 173b)

S ohledem na novou povinnost v § 90k ZPKT se navrhuje doplnit i související přestupek.

K bodům 23 a 24 (§ 199 odst. 2 a 6)

Doplňuje se odkaz na nové zmocnění v § 12h ZPKT a odstraňují se odkazy na již zrušená ustanovení.

K části osmé, čl. X

Změna insolvenčního zákona

K bodům 1 až 3 (§ 82 odst. 6, § 113 odst. 3 a § 118 odst. 3):

Jedná se o legislativně technickou úpravu. Z důvodu lepší systematiky zákona se povinnosti uvedené v těchto ustanoveních přesouvají do nového § 388e.

K bodu 4 (§ 172 odst. 2):

Navržená změna má za cíl začlenit do příslušné úpravy rovněž pohledávky z podřízených dluhopisů vydané podle práva cizího státu.

K bodu 5 (§ 247):

Jedná se o legislativně technickou úpravu. Z důvodu lepší systematiky zákona se povinnosti uvedené v tomto ustanovení přesouvají do nového § 388e.

K bodu 6 (§ 388d a 388e):

V části druhé se vkládá se nová hlava V, upravující informování ČNB v případě úkonu insolvenčního soudu (zahájení řízení o úpadku, vyhlášení moratoria apod.) týkajícího se speciálních subjektů.

V § 388d jsou těmito speciálními subjekty osoby podle § 367 odst. 1 (například banky, spořitelni a úvěrní družstva nebo obchodníci s cennými papíry), účastníci platebního systému

s neodvolatelností zúčtování aj. Jedná se o upřesnění transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/26/ES ze dne 19. května 1998 o neodvolatelnosti zúčtování v platebních systémech a v systémech vypořádání obchodů s cennými papíry. Je-li zahájeno řízení o úpadku nebo vydáno rozhodnutí o úpadku některého z uvedených subjektů, je insolvenční soud povinen informovat ČNB.

V § 388e jsou pak uvedeny některé další případy, kdy má být ČNB informována insolvenčním soudem. Tato povinnost se nezavádí nově, pouze se z důvodu lepší systematiky zákona přesouvá z jednotlivých ustanovení do jednoho souhrnného.

K čl. XI

Přechodné ustanovení

Přechodné ustanovení má řešit uspokojení již přihlášených pohledávek, na které se nemá nová úprava z důvodu zachování právní jistoty vztahovat.

K části deváté, čl. XII

Změna zákona o doplňkovém penzijním spoření

K bodu 1 [§ 3 nová písmena s) a t)]:

Doplňují se nové definice v návaznosti na úpravu alternativního investičního fondu, konkrétně definice komodity a komoditního derivátu.

K bodu 2 (§ 13):

V souvislosti s poskytováním státního příspěvku účastníkům penzijního připojištění a doplňkového penzijního spoření se nyní nezohledňuje, zda je účastník důchodce. Vzhledem k nastavení podmínek nároku na státní příspěvek je běžnou praxí, že po vzniku nároku na dávky účastník prostředky vybere a uzavře novou smlouvu a po dosažení podmínek na dávky (doba placení příspěvku 60 měsíců, věk již má splněn – 60 let) takto může pokračovat v tzv. točení smluv dlouhodobě. Doplňkové penzijní spoření (resp. penzijní připojištění) ovšem nemá za cíl sloužit jako krátkodobý či střednědobý produkt s podporou státu, nýbrž jako prostředek k dlouhodobému odkládání spotřeby za účelem výplaty prostředků v období důchodového věku ke zmírnění propadu finančních příjmů, který se s odchodem do důchodu může pojít, tedy jako doplněk ke státnímu důchodu z I. penzijního pilíře.

K bodům 3 až 5 (§ 14):

Navrhuje se zvýšit spodní hranici příspěvku účastníka, jejíž dosažení je nutné pro vznik nároku na státní příspěvek, ze současných 300 Kč na 500 Kč měsíčně a horní hranici příspěvku účastníka pro dosažení maximální výše státního příspěvku ze současných 1 000 Kč na 1 700 Kč měsíčně. Tím má být jednak zohledněn obecný růst mezd, k němuž došlo od posledního nastavení v roce 2013, a jednak mají být účastníci motivováni k vyšším příspěvkům. Zároveň se navrhuje nastavit výši státního příspěvku jako lineární ve výši 20 % příspěvku účastníka. Cílem je, aby navržená změna byla z hlediska dopadů na státní rozpočet pokud možno neutrální. Vyčíslení dopadů na státní rozpočet vychází z možné reakce účastníků, kterou však lze obtížně předvídat, maximálně lze provést odhad na základě toho, jak účastníci zareagovali při poslední změně hranic v roce 2013.

K bodu 6 [§ 15 odst. 1 písm. e)]:

Navrhuje se rozšířit vymezený účel správy a provozu informačního systému doplňkového

penzijního spoření (a souvisejících údajů v něm vedených) v § 15 odst. 1 ZDPS. Podle současné právní úpravy je informační systém doplňkového penzijního spoření spravován a provozován pro tyto účely: a) výkon státního dozoru nad dodržováním povinností stanovených tímto zákonem v souvislosti s poskytováním a vrácením státního příspěvku; b) zpracování žádosti o poskytnutí státního příspěvku a případné opravy této žádosti; c) zpracování zprávy o vrácení státního příspěvku penzijní společnosti ministerstvu a d) vedení údajů o účastnících. Nad rámec již uvedeného je žádoucí doplnit též statistické účely. Zpracovávání a uveřejňování podrobnějších statistických údajů může účastníky povzbudit k tomu, aby do III. penzijního pilíře přispívali vyšší částkou.

K bodu 7 (§ 15 odst. 3):

V souvislosti s úpravou podmínek pro poskytování státního příspěvku bude Ministerstvo financí vést v informačním systému doplňkového penzijního spoření také údaje o přiznání starobního důchodu od Ministerstva obrany, vnitra a spravedlnosti, jelikož o důchodech vojáků z povolání, policistů, hasičů, příslušníků Bezpečnostní informační služby a Vězeňské služby nerozhoduje ČSSZ.

K bodům 8 a 9 (§ 20):

S ohledem na cíl doplňkového penzijního spoření jako dlouhodobého finančního produktu se doposud požadovaná minimální spořicí doba pro dosažení nároku na některé dávky ukázala jako příliš krátká. Prodloužení požadované doby placení příspěvků také zohledňuje doporučení OECD k III. penzijnímu pilíři. Změna podmínek se uplatní na smlouvy uzavřené po účinnosti novely zákona. Také se opravuje odkaz na poznámku pod čarou.

K bodům 10 a 11 (§ 24 nové odstavce 2 a 3 a § 25 nový odstavec 2):

Účelem navrhované úpravy v § 24 odst. 2 ZDPS je odstranění výkladových nejednoznačností ve věci možného kombinování dávek z části prostředků v doplňkovém penzijním spoření podle ZDPS. Podle současného znění § 24 odst. 1 písm. a) ZDPS jednorázové vyrovnání náleží účastníkovi za podmínek podle § 20 odst. 3 ZDPS, a pokud mu z určené části prostředků nebyla zahájena výplata dávky uvedené v § 19 písm. a), b), e) nebo f) ZDPS; přičemž účastník může zvolit kombinaci výplaty jednorázového vyrovnání a jedné z dávek uvedených v § 19 písm. a), b), e) nebo f) ZDPS. V praxi je však institut kombinace dávek využíván i jiným než zamýšleným způsobem, a to k opakovanému dělení prostředků účastníka, kdy část prostředků je vyplácena v podobě penze a se zbytkem účastník pokračuje ve spoření, přičemž jsou při opakované žádosti o výplatu penze na určenou dobu z části prostředků opakovaně uplatňovány jedny a tytéž měsíce spořicí doby. S ohledem na výše uvedené se v § 24 ZDPS staví na jisto, že prostředky účastníka lze dělit pouze jednou, a to při vypořádání všech prostředků účastníka splňujícího nárok na jednorázové vyrovnání. V daném případě se bude jednat o rozdělení prostředků na dvě části [jednorázové vyrovnání v kombinaci s jednou z dávek uvedených v § 19 písm. a), e) nebo f) ZDPS], jejichž výplata bude zahájena současně.

Ke změnám v § 24 odst. 3 a § 25 odst. 2 ZDPS: V praxi může nastat situace, kdy účastník i fyzická osoba či osoby určené ve smlouvě zemřou společně, např. při dopravní nehodě. Cílem navrhované úpravy je postavit na jisto, že v situaci, kdy účastník ve smlouvě určil určenou osobu, ale ta zemřela, se postupuje obdobně jako za situace, kdy účastník ve smlouvě žádnou osobu neurčil. Jednorázové vyrovnání se pak stává předmětem dědictví.

K bodu 12 (§ 25 odst. 4):

Současné znění § 25 odst. 4 ZDPS, zejména pak specifikace časového úseku, v němž nárok na částečné odbytné vzniká, může vést k výkladovým nejasnostem. Není zcela jednoznačně stanoveno, zda na částečné odbytné může vzniknout nárok již před dovršením 18 let věku. Proto

se § 25 odst. 4 ZDPS navrhuje upravit tak, že žádost na částečné odbytné lze podat v přesně stanovené lhůtě až po dni, kdy účastník dosáhl věku 18 let. Tím se jednoznačně stanoví, že všichni účastníci mohou uplatnit nárok na částečné odbytné ve stejně dlouhé lhůtě. Stanovení možnosti podat žádost o částečné odbytné až po dovršení osmnáctého roku věku je zároveň vhodné i vzhledem k tomu, že účastník již bude zpravidla plně svéprávný. Dále se navrhuje úprava § 25 odst. 4 ZDPS tak, že v rámci částečného odbytného nebudou účastníkovi vyplaceny žádné státní příspěvky a veškeré státní příspěvky zůstanou na osobním penzijním účtu účastníka, neboť současné znění předmětného ustanovení může vést i k jinému výkladu.

K bodu 13 (§ 60 odst. 4):

Opravuje se pád pro lepší srozumitelnost ustanovení.

K bodu 14 [§ 77h písm. e)]:

Smyslem navrhované změny je zvýšení právní jistoty účastníků finančního trhu dohlížených ze strany ČNB v oblasti evidence smluv o doplňkovém penzijním spoření, která vyplývá z § 77h písm. e) ZDPS. V současnosti pravidla vztahující se k obsahu evidence smluv o doplňkovém penzijním spoření upřesňuje odpověď pracovníků České národní banky, která nemá povahu právního aktu, a i soud a případně i bankovní rada České národní banky mohou zaujmout odlišný názor. To má za následek narušení předvídatelnosti právní úpravy a právní jistoty účastníků finančního trhu. Z tohoto důvodu se navrhuje, aby obsah evidence smluv o doplňkovém penzijním spoření byl stanoven vyhláškou podobně, jako tomu je např. v případě investičních zprostředkovatelů ve vyhlášce č. 308/2017 Sb.

K bodu 15 (§ 94 nový odstavec 3):

Změna reaguje na zavedení nového typu dynamického účastnického fondu – tzv. alternativního fondu a zabezpečuje účastníkům penzijního spoření, že penzijní společnost vytvoří více druhů fondů, nejen konzervativní a dynamický. Cílem této regulace je zabránit tomu, aby se všechny stávající účastnické fondy přeměnily na alternativní fondy s nižší regulací. Alternativní účastnický fond je z pohledu ZDP fondem penzijní společnosti dle § 17 odst. 1 písm. e) ZDP, a je tedy samostatným poplatníkem. Z pohledu zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, je alternativní účastnický účet podřazen pod pojem „účastnický fond“.

K bodu 16 (§ 98 odst. 5):

Navrhuje se odstranit povinnost, aby byl konzervativní účastnický fond plně zajištěn proti měnovému riziku a stanovit 1% toleranci. V případě, že konzervativní fond investuje do cizoměnových aktiv, v důsledku změn v ocenění aktiv, naběhlého úroku apod. není možné zajistit v každém okamžiku 100% zajištění proti měnovému riziku. V praxi to vede k neustálém drobnému porušení tohoto limitu a formálnímu hlášení o jeho porušení ze strany penzijních společností a depozitářů, bez možnosti toto porušení napravit.

K bodu 17 (nová hlava VI – § 108a až 108c):

Zavádí se právní úprava nové podoby účastnického fondu, který může být orientován na velmi dynamické investice, tzv. alternativní účastnický fond.

K § 108a a 108c: Upravují se investiční možnosti alternativního účastnického fondu, které jsou širší než v případě běžného účastnického fondu. Výslovně se umožňují například investice do veřejné infrastruktury (viz vymezení pojmu ve stavebním zákoně), do nemovitostí nebo do nekótovaných společností. Předpokládá se, že majetek, do kterého bude skutečně investováno, bude více specifikován v rámci statutu alternativního účastnického fondu a zvolená investiční strategie bude klientovi vhodně komunikována. Záměrem je umožnit větší konkurenci mezi

penzijními společnostmi. Předpokládá se, že budou i nadále jednat s odbornou péčí a v nejlepším zájmu účastníků.

K § 108b: Účastnické fondy mají vyšší poplatků regulovanou zákonem, která je však významným limitem v případných investicích takového fondu do potenciálně výnosných aktiv, např. do *private equity* fondů. Takové investice mohou být pro současné účastnické fondy nedostupné, neboť bývají poplatkově náročné. Navrhuje se umožnit vznik nového typu účastnického fondu, který by nebyl poplatkově natolik regulován.

K bodům 18 a 19 (§ 115 odst. 4 a zrušení odstavce 5):

Změny jsou navrženy s cílem uvést do souladu tato ustanovení s aplikovatelnými účetními standardy. S ohledem na zavedení povinnosti vykazování finančních nástrojů, jejich oceňování a uvádění informací o nich v příloze v účetní závěrce podle Mezinárodních účetních standardů (IFRS) jsou některá ustanovení zákona a jeho provádějících právních předpisů nadbytečná, či dokonce mohou působit jako rozporná. Proto se navrhuje vypustit úpravu o oceňování reálnou hodnotou a zmocnění k vydání prováděcího předpisu v § 115 odst. 4 a 5 ZDPS a odstranit zmínku o oceňování podle zákona o penzijním připojištění (§ 188 odst. 3 ZDPS) a výjimku pro oceňování státních dluhopisů členských států OECD (§ 193 odst. 4 ZDPS).

K bodu 20 (§ 136 odst. 3 a 4):

Právní úprava navazuje na nový typ alternativního účastnického fondu a stanoví, že penzijní společnost nemůže vyhovět žádosti účastníka o uzavření smlouvy o doplňkovém penzijním spoření se strategií spoření zahrnující alternativní účastnický fond, pokud účastník odmítne informace uvedené v § 136 odst. 1 ZDPS poskytnout nebo podá informace zjevně neúplné, nepřesné nebo nepravdivé. Vzhledem k tomu, že strategie alternativního účastnického fondu může být na škále rizikového profilu nejvýše, je zásadní, aby účastník, který má zájem o takovou strategii, porozuměl podstupovanému riziku s ohledem na charakter dlouhodobé investice na stáří. Tato úprava nebrání uzavření smlouvy s jinou strategií spoření a není tak překážkou pro vstup do doplňkového penzijního spoření.

K bodu 21 (nový § 165b):

Po vzoru jiných zákonů upravujících finanční trh i do ZDPS se doplňuje interpretační pravidlo ve vztahu k zaknihovaným cenným papírům.

K bodům 22 a 23 (§ 170 odst. 1 a § 188 odst. 3):

Změny jsou navrženy s cílem uvést do souladu tato ustanovení s aplikovatelnými účetními standardy. S ohledem na zavedení povinnosti vykazování finančních nástrojů, jejich oceňování a uvádění informací o nich v příloze v účetní závěrce podle Mezinárodních účetních standardů (IFRS) jsou některá ustanovení zákona a jeho provádějících právních předpisů nadbytečná, či dokonce mohou působit jako rozporná. Proto se navrhuje vypustit úpravu o oceňování reálnou hodnotou a zmocnění k vydání prováděcího předpisu v § 115 odst. 4 a 5 ZDPS a odstranit zmínku o oceňování podle zákona o penzijním připojištění (§ 188 odst. 3 ZDPS) a výjimku pro oceňování státních dluhopisů členských států OECD (§ 193 odst. 4 ZDPS). Rovněž se doplňuje odkaz na nové zmocnění v § 77h ZDPS.

K bodům 24 až 26 (§ 190 a § 191 odst. 3):

Ruší se omezení, podle kterého nebylo možné být současně účastníkem doplňkového penzijního spoření a účastníkem transformovaného fondu, kromě situace, kdy účastník pobírá dávku a již neplatí příspěvky na penzijní připojištění. Nově se navrhuje umožnit účast v doplňkovém penzijním spoření i účastníkům transformovaných fondů, kteří penzijní připojištění přerušili. Bude možné platit příspěvek vždy pouze v jednom systému. Ruší se

omezující ustanovení, která umožňovalo převést prostředky účastníka z transformovaného fondu do účastnických fondů na základě uzavření smlouvy o doplňkovém penzijním spoření pouze s takovou penzijní společností, která takový transformovaný fond obhospodařovala. Je možný převod majetku z transformovaného fondu do účastnického, opačný převod není umožněn. Umožňuje se také přechod z transformovaného fondu do účastnického fondu jiné penzijní společnosti. Snahou těchto změn je podpořit mobilitu účastníků z transformovaných fondů do účastnických fondů. Transformované fondy vzhledem k jejich fungování s garancí nezáporného zhodnocení na roční bázi nemohou dlouhodobě překonávat inflaci a nemusí být vhodné pro mnoho jejich stávajících účastníků. Transformované fondy jsou již uzavřeným systémem, jehož podíl v tomto sektoru by měl být postupně snižován.

K bodu 27 (§ 192 odst. 3):

Jedná se o zpřesnění ustanovení o výpočtu úplaty penzijní společnosti ze zisku transformovaného fondu tak, aby bylo zřejmé, že se týká obecně jakéhokoli zisku nebo ztráty transformovaného fondu, ať již je to za běžné účetní období nebo předchozí účetní období, a jak se při výpočtu úplaty postupuje.

K bodu 28 (§ 193 zrušení odstavce 4):

Změny jsou navrženy s cílem uvést do souladu tato ustanovení s aplikovatelnými účetními standardy. S ohledem na zavedení povinnosti vykazování finančních nástrojů, jejich oceňování a uvádění informací o nich v příloze v účetní závěrce podle Mezinárodních účetních standardů (IFRS) jsou některá ustanovení zákona a jeho provádějících právních předpisů nadbytečná, či dokonce mohou působit jako rozporná. Proto se navrhuje vypustit úpravu o oceňování reálnou hodnotou a zmocnění k vydání prováděcího předpisu v § 115 odst. 4 a 5 ZDPS a odstranit zmínku o oceňování podle zákona o penzijním připojištění (§ 188 odst. 3 ZDPS) a výjimku pro oceňování státních dluhopisů členských států OECD (§ 193 odst. 4 ZDPS).

K čl. XIII

Přechodná ustanovení

K bodu 1:

Toto přechodné ustanovení stanovuje, že se nová právní úprava podmínek pro nárok na státní příspěvek použije na příspěvky placené na doplňkové penzijní spoření a na penzijní připojištění od začátku druhého kalendářního čtvrtletí následujícího po dni, ve kterém nabude účinnosti tato novela. Změna se tak nedotkne nároků na státní příspěvek k příspěvkům placeným do této doby. Tedy účastník, který např. nepřizpůsobí výši svého příspěvků a bude nadále platit méně než 500 Kč, nebude mít nárok na státní příspěvek, dokud výši neupraví. Výše příspěvku je sjednána ve smlouvě, proto je vždy nutné změnu s penzijní společností komunikovat, ne jen upravit placení. Co se týká podmínek ohledně starobního důchodu, nebude státní příspěvek nadále poskytován těm účastníkům, kteří budou mít na začátku druhého kalendářního čtvrtletí po dni účinnosti novely (nebo kdykoli poté) přiznaný starobní důchod.

K bodu 2:

Přechodné ustanovení stanovuje, že podmínka délky spořicí doby nově upravené novelou

zákona na alespoň 120 měsíců se bude vztahovat jen na smlouvy uzavřené po účinnosti novely.

K části desáté, čl. XIV

Změna zákona o spotřebitelském úvěru

K bodu 1 (§ 2 odst. 5):

Pro zachování jednotného právního režimu u kombinovaných spotřebitelských úvěrů na bydlení, kdy část je úvěrem účelově určeným podle § 2 odst. 2 písm. b) ZSÚ a část je úvěrem podle § 2 odst. 2 písm. a) ZSÚ, který není účelově určený podle § 2 odst. 2 písm. b) ZSÚ, se stanoví, že rozhodujícím faktorem pro způsob určení výše náhrady účelně vynaložených nákladů v § 117 ZSÚ při předčasném splacení takového úvěru je převažující účel úvěru.

Ustanovení tak řeší situaci souběhu úvěru účelově určeného na bydlení a tzv. americké hypotéky. Pokud bude převažujícím účelem úvěru spotřeba [nikoli bydlení podle § 2 odst. 2 písm. b) bodů 1 až 6 ZSÚ], bude platit úprava v § 117 odst. 4 větě první ZSÚ. Bude-li převažujícím účelem některý z účelů uvedených v § 2 odst. 2 písm. b) bodech 1 až 6 ZSÚ, bude platit úprava v § 117 odst. 4 větě třetí a příslušná úprava v § 117a ZSÚ. Pokud převažující účel úvěru nebude možné určit, bude pro takový úvěr jako celek platit režim stanovený pro úvěr podle § 2 odst. 2 písm. a) ZSÚ, který není účelově určený podle § 2 odst. 2 písm. b) ZSÚ.

Jedná se o období pravidla obsaženého v § 2 odst. 4 ZSÚ, které upravuje právní režim pro kombinaci úvěru účelově určeného na bydlení se spotřebitelským úvěrem jiným než na bydlení.

K bodu 2 (§ 5 odst. 4):

V souvislosti s úpravou způsobu výpočtu výše účelně vynaložených nákladů předčasného splacení některých spotřebitelských úvěrů na bydlení se rozšiřuje působnost ustanovení i o § 117a ZSÚ.

K bodu 3 [§ 117 odst. 3 písm. e) a f)]:

S cílem vyvážit dopady změn navrhovaných v souvislosti s definováním účelně vynaložených nákladů za předčasné splacení některých spotřebitelských úvěrů na bydlení a úpravou limitu jejich náhrady (viz body 4 až 12) se rozšiřuje množina případů, kdy je předčasné splacení spotřebitelského úvěru na bydlení oproti dosavadní úpravě zcela zdarma, a to na případy prodeje nemovitosti, jíž se spotřebitelský úvěr týká (nyní zatíženo náklady až do výše 1 % předčasně splácené jistiny, resp. 50 tis. Kč), a případy vypořádání společného jmění manželů, pokud se vypořádání týká nemovitosti, která byla úvěrem na bydlení financována nebo sloužila k jeho zajištění (nyní bez zákonného stropu). Přínosy pro spotřebitele plynoucí z tohoto rozšíření vyvažují dopady vyplývající ze změny výpočtu účelně vynaložených nákladů předčasného splacení. Úpravy v písmenech e) a f) tak výrazně snižují potenciální finanční zátěž spotřebitelů při ukončení úvěrového vztahu s věřitelem. Zároveň je zde zohledněn veřejný zájem, který je dán sociálními aspekty dané životní situace, obdobně jako je tomu u ostatních případů, s nimiž platná právní úprava spojuje právo spotřebitele na bezplatné předčasné splacení.

Ustanovení v písmeni e) se vztahuje na případy, kdy je předčasné splacení spojeno se zcizením nemovitosti, která úvěr zajišťovala, nebo která byla úvěrem financována (nebo účasti v právnické osobě opravňující užívat nemovitost). Vztahuje se i na případy, kdy je předčasně splácen úvěr, kterým byl původní úvěr se vztahem ke zcizované nemovitosti refinancován. Podmínkou je, že od uzavření smlouvy o úvěru uplynulo alespoň 24 měsíců. V takovém případě je předčasné splacení zdarma. Nezáleží přitom na tom, kdy došlo ke zcizení nemovitosti.

Věcná působnost ustanovení je oproti původnímu znění v odst. 4 širší, neboť původní znění

nereflektuje jiné formy bydlení než vlastnické, zatímco úvěry na bydlení jsou definovány širěji a zahrnují i bydlení družstevní nebo bydlení prostřednictvím vlastnictví podílu v jiné právnické osobě (zejména s. r. o.). Širší věcná působnost písmene e) oproti původní větě třetí odstavce 4 tak plně reflektuje definici spotřebitelského úvěru na bydlení obsaženou v § 2 odst. 2 ZSÚ. Ustanovení se tak neaplikuje pouze na případy převodu vlastnického práva k nemovitosti, ale též na případy převodu družstevního podílu nebo účasti v jiné právnické osobě zakládající právo užívat byt nebo rodinný dům.

Ustanovení v písmeni f) rozšiřuje stávající možnosti bezplatného předčasného splacení úvěru na bydlení o případy vypořádání společného jmění manželů, pokud se vypořádání týká nemovitosti, která byla úvěrem na bydlení financována nebo sloužila k jeho zajištění. Stejně jako nové znění písmene e) dopadá i toto ustanovení na družstevní bydlení nebo bydlení prostřednictvím vlastnictví podílu v jiné právnické osobě. Toto rozšíření předčasného splacení úvěru zdarma by mělo mít pozitivní dopad na možnosti rodin v krizových situacích, zejména ohledně zajištění bytových potřeb po rozvodu.

K bodu 4 [§ 117 odst. 3 písm. h)]:

S cílem zajistit právní jistotu spotřebitelů a věřitelů se upřesňuje, jakým způsobem se uplatňuje možnost spotřebitele předčasně splatit spotřebitelský úvěr nebo jeho část zdarma při výročí smlouvy. V tomto případě nesmí věřitel požadovat náhradu nákladů za předčasné splacení nejenom tehdy, pokud spotřebitel předčasně splácí částku, která je nižší nebo rovna 25 % z celkové výše spotřebitelského úvěru, ale také tehdy, pokud spotřebitel předčasně splácí částku, která tuto hranici překračuje. V druhém případě pak platí, že věřitel nesmí požadovat náhradu nákladů za předčasné splacení z té části předčasně splácené částky, která představuje 25 % celkové výše spotřebitelského úvěru, ze zbyvajících částí předčasně splácené částky již pak právo na náhradu nákladů za předčasné splacení uplatnit může.

K bodům 5 a 6 (§ 117 odst. 4):

Právo na předčasné splacení spotřebitelského úvěru vyplývá z evropského práva, konkrétně z čl. 16 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/48/ES ze dne 23. dubna 2008 o smlouvách o spotřebitelském úvěru a o zrušení směrnice Rady 87/102/EHS (dále jen „CCD“) a čl. 25 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/17/EU ze dne 4. února 2014 o smlouvách o spotřebitelském úvěru na nemovitosti určené k bydlení (dále jen „MCD“). Nastavení parametrů předčasného splacení, včetně parametrů pro právo věřitele na náhradu nákladů za předčasné splacení, je v případě spotřebitelských úvěrů na bydlení v pravomoci členských států, jak vyplývá z čl. 25 odst. 2, 3 a 5 MCD, zatímco v případě spotřebitelského úvěru jiného než na bydlení jsou tyto parametry určeny již příslušnou směrnicí (čl. 16 odst. 2, 3 a 5 CCD).

Spotřebitelské úvěry by podle navrhované právní úpravy měly mít dva režimy limitace náhrady nákladů předčasného splacení. Na straně jedné jde o úvěry na financování spotřeby, na straně druhé se jedná o tzv. rezidenční úvěry, tj. úvěry, jejichž účelem je financování bydlení, a všechny úvěry poskytnuté stavební spořitelnou. Spotřebitelské úvěry, jejichž účelem není financování bydlení, avšak jsou zajištěny zástavním právem k nemovitosti, jsou svým charakterem bližší spotřebitelským úvěrům jiným, než na bydlení, proto spadají do stejného režimu, jako tyto spotřebitelské úvěry. Pro určení režimu limitace náhrady nákladů je tedy rozhodujícím prvkem účel úvěru, nikoli způsob jeho zajištění.

Režim spotřebitelských úvěrů na spotřebu se v návrhu odráží v první větě odstavce 4 doplněním spotřebitelských neúčelových úvěrů zajištěných nemovitostí, někdy nazývaných „americká hypotéka“. V takovém případě je limitem pro náhradu nákladů předčasného splacení strop 1 %, případně 0,5 % na předčasně splácenou jistinu.

Navrhovaná úprava omezení výše náhrady nákladů u tzv. rezidenčních úvěrů (které nenaplňují

předpoklady práva na předčasné splacení zdarma podle § 117 odst. 3 ZSÚ) se odráží v odstavci 4 v nové větě třetí. Při předčasném splacení těchto úvěrů má věřitel zákonné právo uplatnit limit náhrady do výše 2 % z předčasně splácené části jistiny. Současně platí, že v tomto případě jsou předmětem náhrady administrativní náklady předčasného splacení (uznatelné nejvýše do 1 000 Kč) a úrokový rozdíl za předpokladu, že součet těchto kategorií nákladů je kladný.

Strop u rezidenčních úvěrů byl stanoven s cílem vyvážit ochranu práv předčasně splácejících spotřebitelů (dlužníků) a ochranu práv věřitelů, jimž předčasné splacení v průběhu fixace úrokové sazby může generovat nemalé náklady. Limit náhrady není účelné nastavit příliš nízko, neboť by se tím nivelizoval účinek úrokového rozdílu, ani výrazně výše, protože by u vysokých hypoték a při výrazné změně tržních sazeb znamenal citelný finanční náklad pro dlužníka.

K bodu 7 (§ 117 odst. 5)

V souvislosti s úpravou určení výše účelně vynaložených nákladů u tzv. rezidenčních úvěrů se doplňuje pravidlo, které se týká limitace náhrady nákladů za předčasné splacení spotřebitelského úvěru ve vztahu k výši úroku, který by jinak spotřebitel zaplatil. Náhrada za předčasné splacení těchto tzv. rezidenčních úvěrů bude limitována výší účelně vynaložených nákladů určených podle § 117a. V případě, že by poskytovatel požadoval náhradu vyšší, dopustil by se přestupku podle § 154 odst. 1 písm. w) ZSÚ.

K bodu 8 [§ 117 odst. 6 písm. b)]:

S ohledem na informativní povahu údaje o výši náhrady nákladů k období, kdy spotřebitel informuje poskytovatele o svém úmyslu úvěr předčasně splatit, které může skutečnému předčasnému splacení předcházet o mnoho měsíců, se za účelem právní jistoty doplňuje, že jde o údaj o předpokládané výši, z čehož zřetelněji vyplývá, že tento údaj je pouze informativní a může se změnit. Jde primárně o ochranu poskytovatelů, aby nebyl údaj o výši náhrady nákladů vypočtený i několik měsíců před předčasným splacením na základě stávajících úrokových sazeb považován za závazný pro budoucí předčasné splacení, k němuž může, ale ani nemusí dojít.

K bodu 9 (§ 117 odst. 7):

Ustanovení § 117 odst. 6 písm. b) ZSÚ stanoví, že poskytovatel je povinen spotřebiteli sdělit výši náhrady nákladů za účelem zvážení důsledků předčasného splacení poté, co mu spotřebitel svůj úmysl sdělí. Mezi aktivací informační povinnosti a předčasným splacením může být i mnohaměsíční prodlení. Ustanovení proto obsahuje upřesňující pravidlo týkající se informační povinnosti o výši náhrady nákladů pro spotřebitele v případě tzv. rezidenčních úvěrů, podle něhož se pro účely této informační povinnosti použije průměr úrokových sazeb uveřejněný ČNB měsíc před tím, než poskytovateli došlo sdělení spotřebitele o tom, že spotřebitel zamýšlí úvěr na bydlení předčasně splatit. S ohledem na právní jistotu věřitelů se dále ve větě druhé stanoví, že způsob určení skutečné výše účelně vynaložených nákladů na předčasné splacení spotřebitelského úvěru na bydlení se nadále řídí pravidly uvedenými v § 117a ZSÚ, což znamená, že dojde-li následně skutečně k předčasnému splacení, použije se pro určení výše účelně vynaložených nákladů průměr uveřejněný ČNB v měsíci předcházejícím provedení předčasného splacení, nikoli průměr použitý pro plnění informační povinnosti podle § 117 odst. 6 ZSÚ. Z toho plyne, že částka uvedená v dokumentu, kterým věřitel splní svou informační povinnost, je pouze informativní a nikoli pro věřitele závazná.

K bodům 10, 11 a 12 (§ 117a):

Vzhledem k dělené účinnosti jsou v bodě 10 a bodech 11 a 12 dvě na sebe navazující novely. V bodě 10 je upraven průměr zápůjčních úrokových sazeb a jeho zveřejňování a pravidla pro členění spotřebitelských úvěrů na bydlení do skupin podle srovnatelné délky období fixace úrokové sazby a druhu úvěru, které nabývají účinnosti v první fázi. Toto znění bude účinné

v období od čtvrtého do osmého kalendářního měsíce následujícího po vyhlášení zákona.

Body 11 a 12 následně novelizují § 117a ZSÚ ve znění uvedeném v bodu 10 a upravují způsob určení účelně vynaložených nákladů. Toto znění bude účinné od devátého kalendářního měsíce následujícího po vyhlášení zákona.

Směrnice MCD, resp. zákon o spotřebitelském úvěru zakotvuje právo spotřebitele kdykoli spotřebitelský úvěr předčasně splatit, na druhou stranu však též zakotvuje právo věřitele na náhradu účelně vynaložených nákladů, které mu v souvislosti s předčasným splacením vzniknou (§ 117 odst. 2 ZSÚ). Platný zákon postup výpočtu náhrady účelně vynaložených nákladů dále nijak neupravuje. Ministerstvo financí vedlo na téma způsobu určení, resp. výpočtu výše této náhrady, dlouhodobou debatu se zainteresovanými stranami. Ukázalo se, že se názory na to, jakým způsobem by měla být určována náhrada, liší. Předkládaný návrh potom představuje kompromisní výsledek několikaleté debaty, kdy návrh přináší jednak stanovení způsobu výpočtu, a jednak dále rozšiřuje okruh životních situací spotřebitele, při kterých vzniká nárok na předčasné splacení zdarma.

Návrh tak definuje pojem účelně vynaložených nákladů souvisejících s předčasným splacením pro některé spotřebitelské úvěry na bydlení přímo v zákoně. Dochází tím na první pohled k určitému zhoršení postavení těch spotřebitelů, kteří chtějí spotřebitelský úvěr na bydlení předčasně splatit mimo případy stanovené v § 117 odst. 3 ZSÚ, kdy tak mohou učinit zcela zdarma. Ale je nutné si uvědomit, že s ohledem na rozsáhlé možnosti, které zákon dlužníkům dává ohledně předčasného splacení zcela zdarma (nyní tímto návrhem rozšiřované o další 2 možnosti, více viz bod 3), se daná materie netýká těch spotřebitelů, kteří potřebují úvěr splatit a zbavit se tak existujícího dluhu z naléhavých osobních důvodů okamžitě, ale pouze těch, kteří předčasným splacením chtějí úvěr refinancovat z důvodu aktuálně nižších sazeb na trhu (tj. kteří fakticky chtějí svůj dluh pouze „přemístit“ k poskytovateli, který v danou chvíli nabízí levnější financování) nebo splatit úvěr okamžitě z důvodu získání mimořádných finančních prostředků. Právě v těchto případech má mít dle předkládaného návrhu věřitel právo na náhradu vynaložených nákladů, které mu v souvislosti s předčasným splacením vzniknou. Bez jasně definované logiky stanovení účelně vynaložených nákladů v situaci, kdy na trhu bude docházet k poklesu zápůjčních úrokových sazeb, může dojít ke snížení ochoty bank poskytovat pro spotřebitele dlouhodobé fixace (zejm. v období nízkých úroků), riziku zvyšování sazeb úroků nebo obecnému zpříšňování podmínek pro získání hypotéky.

Navrhovaná úprava pomůže nastavit stabilní prostředí v oblasti poskytování úvěrů na bydlení, aniž by to nepříznivě dolehlo na ty spotřebitele, kteří mohou s ohledem na svou složitou životní situaci předčasně splatit svůj úvěr zdarma.

Vedle obecného pravidla pro předčasné splacení spotřebitelského úvěru v § 117 odst. 2 ZSÚ návrh stanoví v § 117a ZSÚ zvláštní pravidlo pro určení rozsahu možné náhrady věřiteli při předčasném splacení některých spotřebitelských úvěrů na bydlení (tzv. rezidenčních úvěrů). Toto zvláštní pravidlo je legislativně-technicky formulováno prostřednictvím vymezení účelně vynaložených nákladů. Návrh nijak nezasahuje do obecného pravidla v § 117 odst. 2 ZSÚ. Obě pravidla je tak nutno vykládat autonomně, pravidlo v § 117a ZSÚ tak nemá vliv na výklad pravidla v § 117 odst. 2 ZSÚ.

Pravidlo v § 117a ZSÚ pro určení rozsahu možné náhrady věřiteli při předčasném splacení rezidenčních úvěrů je definováno jako kladný součet nezbytných administrativních nákladů (v maximální výši 1 000 Kč) a úrokového rozdílu, tj. rozdílu mezi úrokem, který by dlužník zaplatil do konce doby fixace úrokové sazby podle smlouvy (smluvní úrok), a úrokem, který by dlužník za stejnou dobu zaplatil, pokud by byla nesplacená část celkové výše spotřebitelského úvěru ode dne předčasného splacení úročena příslušným průměrem zápůjčních úrokových sazeb uveřejněným ČNB (referenční úrok). Nesplacenou částí úvěru se rozumí

aktuální dlužná část jistiny před provedením předčasného splacení, kterou by byl spotřebitel povinen podle smlouvy do konce sjednané doby trvání spotřebitelského úvěru ještě zaplatit. Rozhodným okamžikem pro určení její výše je den předčasného splacení, obdobně jako je tomu v případě určování výše smluvního a referenčního úroku. Při úplném předčasném splacení se tak výše předčasně splácené částky a nesplácené části úvěru rovnají, při částečném předčasném splacení pak předčasně splácená částka představuje část z nesplácené části úvěru.

Referenční úrok představuje aproximaci obnosu, který by věřitel realizoval tehdy, pokud by předčasně splácenou jistinu okamžitě poskytl jinému dlužníkovi za aktuální tržní zápůjční sazbu s délkou fixace odpovídající době zbývající do konce fixace předčasně spláceného úvěru.

Úrokovou sazbou pro výpočet referenčního úroku je průměr sjednávaných úrokových sazeb uveřejněný ČNB v měsíci předcházejícím datu předčasného splacení, a to pro skupinu srovnatelných úvěrů, tj. skupinu takových úvěrů, které typově odpovídají předčasně splácenému úvěru co do účelu, zajištění a osoby věřitele (úvěry ze stavebního spoření) podle § 2 odst. 2 písm. b) nebo c) ZSÚ a současně kde sjednaná délka fixace úrokové sazby odpovídá době, která u předčasně spláceného úvěru uplyne od doby předčasného splacení do konce sjednaného období fixace.

Při výpočtu úrokového rozdílu věřitel vypočte úhrn úroků, které by do konce doby fixace obdržel z předčasně spláceného úvěru podle smlouvy, tj. při sjednané zápůjční úrokové sazbě a sjednaném splátkovém režimu (umořovacím plánu, metodě úročení) za předpokladu, že by úvěr předčasně splacen nebyl. Poté vypočte úrok referenční – ten je součtem úroků z jednotlivých období zbývajících do konce doby fixace a je vypočítán za použití příslušného průměru zápůjčních úrokových sazeb uveřejněného ČNB a stejné výše i frekvence splátek jako ve sjednaném splátkovém režimu. Touto úrokovou sazbou se úročí nesplácená část úvěru (tj. dlužná jistina před provedením předčasného splacení) ode dne předčasného splacení.

Při částečném předčasném splacení budou úroky použité pro výpočet úrokového rozdílu určeny proporčně vůči úrokům při úplném předčasném splacení. Zákon stanoví konkrétní způsob výpočtu poměrné části smluvního a referenčního úroku, který vychází ze vztahu mezi předčasně splácenou částkou a aktuální dlužnou jistinou. Základem pro výpočet poměrné části úroku je vždy výše úroku určená pro úplné předčasné splacení. Pokud se předčasně splácí polovina zbývajících dlužné jistiny, použije se pro výpočet úrokového rozdílu také pouze polovina úroků. Například u úvěru, kdy zbývá podle smlouvy splatit ještě 4 mil. Kč a z nich se předčasně splácí 2 mil. Kč, poměrná část úroku bude představovat 2/4 úroku vypočteného pro úplné předčasné splacení. Postup je stejný jak pro smluvní úrok, tak pro referenční úrok.

Pokud je součet nezbytných administrativních nákladů a úrokového rozdílu kladný, je tato částka považována za účelně vynaložený náklad, který věřiteli vzniknul v souvislosti s předčasným splacením tohoto úvěru, na jehož náhradu má věřitel (s limity obsaženými v § 117 odst. 4) ze zákona právo. Pokud si věřitel a spotřebitel v úvěrové smlouvě sjednají podmínky náhrady účelně vynaložených nákladů, vč. určení jejich výše, musí odpovídat požadavkům zákona.

Konstrukce výpočtu úrokového rozdílu zohledňuje dostupnost dat na straně orgánu dohledu. Již nyní ČNB uveřejňuje v rámci svého veřejně dostupného statistického systému ARAD úrokové sazby ze spotřebitelských úvěrů v rozlišení podle doby fixace a typu úvěru. To, jakým konkrétním způsobem se budou úvěry členit do skupin podle stanovených kritérií, tedy podle srovnatelné délky fixace úrokové sazby a typového členění úvěrů obsaženého v § 2 odst. 2 ZSÚ (podle účelu, zajištění zástavním právem k nemovitosti a věřitele – stavební spořitelny), určí vyhláška ČNB.

Vzhledem ke skutečnosti, že výše popsaný mechanismus výpočtu vyžaduje na straně

spotřebitele nadprůměrnou finanční gramotnost (obdobně jako je tomu např. u výpočtu roční procentní sazby nákladů), lze v praxi předpokládat, že poskytovatelé úvěrů i jiné subjekty umožní spotřebitelům orientační výpočet účelně vynaložených nákladů souvisejících s předčasným splacením jejich individuálních úvěrů prostřednictvím online kalkulačů.

K bodům 13 a 14 (§ 160):

Doplňuje se oprávnění ČNB vydat vyhlášku k určení srovnatelných období fixace úrokové sazby a členění spotřebitelských úvěrů na bydlení do skupin podle srovnatelné délky fixace úrokové sazby a druhu úvěru podle § 2 odst. 2 ZSÚ (podle účelu, zajištění zástavním právem k nemovitosti a věřitele) za účelem výpočtu, uveřejňování a používání průměrů zápůjčních úrokových sazeb pro účely stanovení výše účelně vynaložených nákladů.

Vzhledem k dělené účinnosti jsou v zákoně obsaženy dvě na sebe navazující novely týkající se § 117a (v bodě 10 a bodech 11 a 12). Na základě změny v § 117a uvedené v bodu 12 (přečíslování odstavců) se proto upravuje odkaz do příslušného ustanovení.

K čl. XV

Přechodná ustanovení

K bodu 1:

Průměry zápůjčních úrokových sazeb začne ČNB uveřejňovat v osmém měsíci následujícím po vyhlášení tohoto zákona. První období, za které se bude průměr zápůjčních úrokových sazeb vypočítávat, začne běžet v měsíci, ve kterém nabydou účinnosti ustanovení § 117a, která obsahují vymezení pojmu průměr zápůjčních úrokových sazeb, pravidla pro členění spotřebitelských úvěrů na bydlení do skupin podle srovnatelné délky období fixace úrokové sazby a druhu úvěru (bod 10 novely ZSÚ)), půjde tedy o čtvrtý až šestý kalendářní měsíc následující po vyhlášení zákona.

K bodu 2:

Nová pravidla předčasného splacení se použijí i na spotřebitelské úvěry na bydlení sjednané přede dnem nabytí účinnosti těchto pravidel, tj. na všechny spotřebitelské úvěry na bydlení sjednané před prvním dnem devátého kalendářního měsíce následujícího po dni vyhlášení tohoto zákona. Jedná se tedy o tzv. nepravou retroaktivitu, nová pravidla předčasného splacení se uplatní na taková předčasná splacení, k nimž dojde teprve po nabytí účinnosti těchto pravidel, nikoli zpětně na předčasná splacení, která byla realizována před nabytím účinnosti nových pravidel. Práva související s předčasným splacením uplatněná před nabytím účinnosti nových pravidel se tak posuzují podle dosavadní právní úpravy, a to i tehdy, pokud účinky takto uplatněných práv mají nastat až po nabytí účinnosti nových pravidel.

Přechodným ustanovením se také odstraňují odlišné podmínky předčasného splacení úvěrů, které v současnosti platí pro spotřebitelské úvěry na bydlení sjednané přede dnem účinnosti ZSÚ (před 1. 12. 2016), a spotřebitelské úvěry na bydlení sjednané po dni účinnosti ZSÚ.

K části jedenácté

K čl. XVI

Účinnost

Navrhuje se účinnost dnem 1. 1. 2024, neboť je žádoucí, aby nová úprava nabyla účinnosti začátkem kalendářního roku a datum 1. 1. 2024 se jeví jako nejbližší možné datum, i s ohledem

na délku legislativního procesu v ČR.

Ve vztahu k novele ZSÚ se navrhuje dělená účinnost. Je potřeba, aby ČNB na základě sběru statistických dat počítala a uveřejňovala průměry zápůjčních úrokových sazeb dříve, než nabudou účinnosti pravidla pro určení výše účelně vynaložených nákladů podle § 117a ZSÚ. Z tohoto důvodu je nutné, aby novela ZČNB, ustanovení § 117a ve znění uvedeném v bodu 10 novely ZSÚ a zmocnění k vydání vyhlášky v § 160 ZSÚ nabyly účinnosti dříve, než nabudou účinnosti pravidla počítání účelně vynaložených nákladů. Pro ustanovení týkající se postupu ČNB se tedy stanoví tříměsíční legisvakance, pro ostatní ustanovení je stanovena legisvakance v délce 8 měsíců, která vychází z přechodného ustanovení, jež stanoví dobu prvního zveřejnění průměrných zápůjčních úrokových sazeb. Nová pravidla pro náhradu účelně vynaložených nákladů při předčasném splacení spotřebitelského úvěru na bydlení tak jako celek začnou v praxi platit od devátého kalendářního měsíce, který bude následovat po vyhlášení zákona ve Sbírce zákonů.

Úprava obsažená v novele ZSÚ představuje ucelenou materii, jejíž uvedení do praxe je postaveno na několika krocích – sběru statistických dat, výpočtu a uveřejnění průměrů zápůjčních úrokových sazeb a následně účinnosti vlastního způsobu určení výše účelně vynaložených nákladů podle nových pravidel. Jedná se tedy o ucelený proces, jehož jednotlivé kroky jsou vzájemně provázané a navazují na sebe v přesně stanovených lhůtách. Pro správnou funkčnost nové právní úpravy je potřeba dodržet navržený časový rámec účinnosti jednotlivých částí této úpravy a nelze proto stanovit jednotnou účinnost k předem stanovenému datu. Navržená dělená účinnost spolu s přechodnými ustanoveními zajistí hladký náběh nové právní úpravy do praxe tak, aby tato úprava byla pro adresáty právní normy jasná a srozumitelná. Jde tedy ve smyslu § 3 odst. 4 zákona o Sbírce zákonů a Sbírce mezinárodních smluv o situaci, kdy naléhavý obecný zájem vyžaduje, aby právní úprava nabyla účinnosti jindy než 1. ledna nebo 1. července.

Jednotlivé kroky na sebe budou navazovat v následujícím pořadí:

- měsíc 0: vyhlášení zákona ve Sbírce zákonů,
- měsíc 1 až 3: legisvakance,
- měsíc 4: nabytí účinnosti první části novely (body 10 a 13), nabytí účinnosti prováděcí vyhlášky, sběr dat pro účely počítání průměru zápůjčních úrokových sazeb,
- měsíc 5: sběr dat pro účely počítání průměru zápůjčních úrokových sazeb,
- měsíc 6: sběr dat pro účely počítání průměru zápůjčních úrokových sazeb,
- měsíc 8: první uveřejnění průměru zápůjčních úrokových sazeb (na základě dat za měsíce 4 až 6),
- měsíc 9: nabytí účinnosti druhé části novely (účinnost pravidel pro určení výše účelně vynaložených nákladů jako celku).

Bude-li tedy zákon vyhlášen ve Sbírce zákonů např. 31. 12. 2023, první část novely ZSÚ by nabyla účinnosti 1. 4. 2024, první průměr zápůjčních úrokových sazeb vypočtený za měsíce duben, květen a červen by ČNB uveřejnila v srpnu 2024 (nejpozději do 10. 8. 2024) a druhá část novely ZSÚ by následně nabyla účinnosti 1. 9. 2024.

Ve vztahu k novele EŘ se navrhuje účinnost odložená o 12 měsíců, tedy na 1. 1. 2025, aby se subjekty mohly nové úpravě přizpůsobit a upravit své informační systémy.

V Praze dne 14. června 2023

Předseda vlády:

Prof. PhDr. Petr Fiala, Ph.D., LL.M., v. r.

Ministr financí:

Ing. Zbyněk Stanjura, v. r.